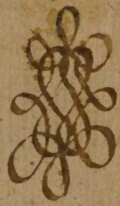
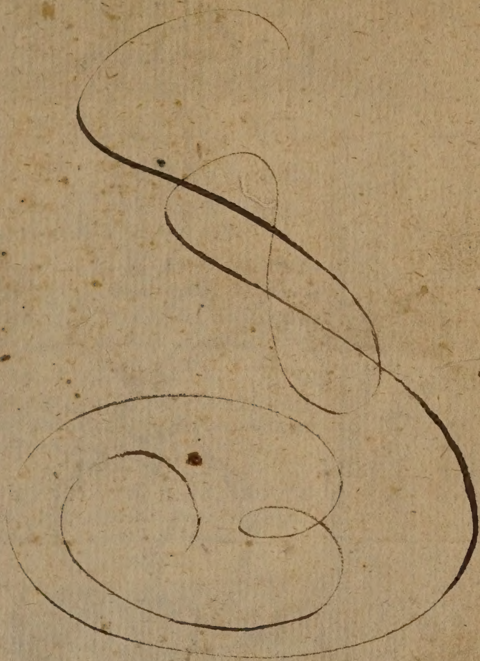

1000 pts
Libro en extremo raro

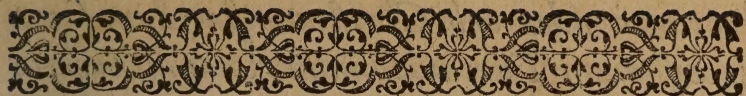
Dr. Reyxuard.

Aut. Theodorus, Ioan. B-1

ILLVSTRISSIMO PRINCIPI AC DOMINO, DOMINO FRIDERICO IV. COMITI PALATINO AD Rhenum S. Rom. Imp. Archidapifero & Electori, Duci Bauariæ, &c. Domino nostro clementissimo.

TAmetsi Princeps Illustrissime ac Domine clementissime, vereamur, ne illustrissima C. V. institutum nostrum aut plane abominatura, aut saltem pro insolito habitura sit, quòd videlicet Illustrissimam C. V. humillime interpellare non dubitauerimus, fecit tamen summa C. V. benignitatis opinio, vt spe optima erigeremur, fore vt aliter non interpretatura sit, quam à nobis idipsum omni cum humilitate tentatum esset. Quare cum nouam hanc de Turcici Mahometis primi vita & rebus gestis historiam, ex optimis quibusque ac probatissimis autoribus passim studiose congestam, in vsum publicum adornauerimus, eo nimirum fine, vt compendioso & selecto aliquo opusculo hoc seculo communi vtilitati consuleremus, quo iustissimus peccatorum no-

strorum vindex orbi Christiano flagellum suum atrocißimum Turcam immisit, vnde disceremus quam grauiter Deus sceleribus nostris offensus sit, & resipiscentes tandem ad diuinum eius auxilium confugeremus. Est enim historia vitæ Magistra, testis temporum, lux veritatis, via memoriæ, nũcia antiquitatis, teste Cicerone Oratorum facundißimo: & Polybio asserente, historiæ cognitio verißima est institutio & præparatio ad actiones politicas, atq; illustris magistra ad perferendas fortunæ vices. Explicat autem historia nostra pseudo illius prophetæ Mechmetis acta, & detestandam religionem, cum legibus impiis & statutis tyrannicis: Cui vaticinia Leonis & Seueri Impp. in Oriente, cum aliorum aliis adiunximus, in quibus interitus Imperii Turcici prædicitur, quæ omnia, cum à tam illustribus autoribus conscripta sint, speramus ea apud illustrißimam C. V. locum aliquem habitura.

Ne verò nudam tantum historiam proponeremus, compluribus eam elegantioribusq; Iconibus & picturis exornauimus, quæ magnam venustatem illi conciliant.

At enim licet nullis sumptibus aut laboribus

peper-

pepercerimus, vt hæc historia ornatior plenior & absolutior in lucem prodiret, nō defuturos tamen suspicamur (vt tetricum & alienos conatus carpendi prurigine laborans est quorūdam ingeniū) qui cauillentur.

Eam ob causam Illustrissimæ V. C. sub cuius patrocinio tuta esse posset ab istorū vitilitigatorum & maleferiatorum hominum Theonino dente, tutelæ commendandam putauimus.

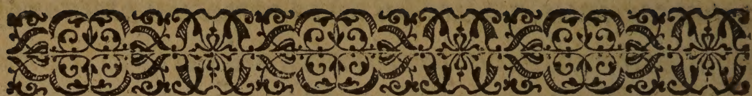
Quapropter omni benignitate & fauore eam dignabitur Illustrissima C. V. nosq; simul cum eadem commendatos habebit.

Deus Opt. Max. Illustrissimam C. V. omni felicitatis genere pro diuina sua clementia prosequi velit. Datum Francofordii ad Mœnum, Kl. Martii, Anno reparatæ salutis humanæ, cIↃ IↃ XCVII.

Illustrissimæ C. V.

humillimi Clientes

Io. Theodorus & Io. Israel de Bry fratres,
ciues Francfordienses

LECTORI BENEVOLO.

IN principio creauit DEVS cœlum & terram, & mare, & omnia, quæ in iis ſunt, & erant omnia valde bona; creauit etiam hominē ad imaginem ſui, præditum intellectu, ſapientia, variiſq; donis eximiis, cui omnia creata reliqua ſubiecit, vt dominaretur illis, adeò vt in homine nihil deſideraretur, prælterquam vt ipſi DEO ſimilis eſſet. Qui poſteaquam ſe in hac felicitate conſtitutum videret, non diutius ſortem ſuam æquo tulit animo, ſed præceptum DEI ſui tranſgreſſus, maledictionem tùm in ſe, tùm in omnes poſteros ſuos, totumque terrarum orbem deriuat; hinc eſt, vt quotquot ſumus ad hūc vſque diem, in peccatis concepti, naſcamur, teſte Pſalmographo, Pſalm. 51. Hæc deprauatæ naturæ veſtigia ſtatim in Cain, primo Adami ſemine, apparuerunt, qui fratrem Abelum ob acceptam apud DEVM victimam crudeliter obtruncat. DEVS itaq; iuſto furore percitus, totum humanum genus ob peccata, quæ totum iam orbem peruaſerant, diluuio perdit vſque ad Noam, & quotquot cum eo arcam ingreſſi erant, ſolus enim Noa in conſpectu Domini iuſtus inueniebatur. At nec hoc fatali diluuio deprauata hominum natura prorſus interiit, ſiquidem & Chamus delicto ſuo maledictionem patris, haud longè poſt incurrit. In ſumma poſtquam ſemel peccatum per orbem obtinuit, iam amplius eradicari nō potuit; omnibus enim ſeculis boni & mali, pii & impii fuerunt promiſcuè, quorum illi in ſemen promiſſum crediderunt, hi mundi & carnis illecebris capti, cupiditatibus fræna liberè laxarunt, legem mandatúmque DEI ſui temerè contemptui habentes, vnde & æterna beatitudo illis affulſit; at hi in reprobum

probum ſenſum dati, æternis cruciatibus obnoxii facti ſunt: inter quos vel præcipuos Turcas ſtatuimus, quorum hiſtoriã in præſenti libello tractamus, quosq; originem ſuam ab Hagar ancilla Abrahæ, quod & nomẽ Agarenorum innuit, deducere conſentaneum eſt, licet aliâs Iſmaelitæ & Saraceni ſecundum ipſorum placitum, vocari velint. Verùm vtut ſit, ſane ex arbore cognoſcuntur fructus, & vice verſa: vt ex hac noſtra hiſtoria manifeſtum erit; in qua originem, vitam, acta, religionem, leges, & mores Agarenorum, breuiter quidem, ſed accuratè, ex variis autoribus probatiſſimis congeſta proponimus. Cui figuras illuſtres in æneas tabulas artificiosè inciſas addidimus, quæ magnam voluptatem Lectori, atq; venuſtatem ipſi operi afferre poſſent. Nec enim ſimile quicquam ante hac, nec tam ſplẽdide in hoc genere adornatum viſum fuit vſpiam.

Appoſuimus ſecundo loco vaticinia duorum ſummorum Impp in Oriente, SEVERI & LEONIS, tum aliorum illuminatiſſimorum virorum alia non contemnenda, de interitu Imperii Turcici, mille trecentis ab hinc annis ante prædicta, quorum plæraque iam euenerunt, & quorum exitus ſub Mechmete hoc III. Sultano Turcico coniecturalis eſt.

At verò, vti facile ſuſpicamur, tametſi futuri ſunt, qui hoc inſtitutum noſtrum vel inuidia acti, vel inſcitia adducti, aut cauillentur, aut prorſus reijciendum putent, ſiquidem hinc inde compilatum ſit, nec verbotenus autores ſuos vſque adeò imitari videatur, quin imò nec in annalibus per totum cõſentiat.

Hiſce ſane Zoilis & Momis nos quatuor Euangeliſtas oppoſuerimus, qui cum in eadem verba pariter iurati non ſint, in materia tamen ad eundem ſcopum vnanimiter feruntur. Quare ne quis erret, nouerit & fide, & cura, & animo optimo nos omnia ſelegiſſe, quæ ad inſtitutum facerent. Conueniũt ſcriptores in actis Mechmeti per omnia. De interitu regni

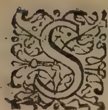
Turcici

Turcici ita accipi velimus, ne de ſubitaneo aliquo fato regni, ſimul cum morte Mechmeti moderni præcisè collapſuri, intelligant, ſed quod manifeſta indicia ſub ipſo apparitura ſint, ex quibus de interitu eius propediem præſagire nemo non poſſit: cuius finem diuina volente prouidentia, longius haud abeſſe apparet manifeſte, dum modo nos peccata deſeramus, ad DEVM conuerſi, qui verè pœnitentes, miſeratus reſpicit, pœnam promeritam auertens clementer: Sin verò in peccatis noſtris perſeuerauerimus, vtpote in hæreſi, idolatria, ſcortatione, adulterio, auaritia, ſuperbia, inuidia, homicidiis, rapinis, gula, luxuria, & ſimilibus, qualia hoc ſeculo fere epidemia ſunt, nec pro delictis reputãtur, hei quã lõge cœlorum regnum à nobis aberit, quamque prope nos nocẽtes, inferorum portæ obruent: pudet equidem ſcribere, quæ hoc ſeculo ſcelerum facies inter Chriſtianos regnent, adeò vt vel ipſi Turcæ immaniſſimi, ſi vel honeſtatem publicam, vel mores externos reſpicias, vltrò nobis exẽplo eſſe poſſint. Quare Fratres chariſſimi, re potius ipſa tandem, nec ore ſolum nos verè Chriſti diſcipulos, diſſimiles ab atrociſſimis Turcis, probauerimus, ne quando furorem iuſtiſſimi vindicis DEI in æternum perdendi incurramus, ſed immarceſcibilem potius coronam æternæ gloriæ, fortiter militantes, conſequamur, quod faxit DEVS vnus & trinus in omnem æuiternitatẽ glorioſiſſimus, Amen.

DE ORI-

DE ORIGINE, PROSAPIA ET GENEALOGIA MAHOMETIS, ET QVO IN LOCO IN lucem sit editus, &c. CAP. I.

SACRA Scriptura nobis Genes. 16. cap. refert, famulá Abrahami, Agar nomine dictam, insolentiorem esse factam, cum animaduertisset, ex hero se esse grauidam: adeò quidem, vt

à Domina Sara vexata fugeret: ab exilio tamen denique reuocatam Iſmaelem filium, de quo Angelus vaticinatus fuerat, quòd & ferox & bellicoſus euaſurus, & omnibus ſuis fratribus ſeſe oppoſiturus eſſet, peperiſſe. Hinc nonnulli colligunt, & aſſerunt Turcicam gentem, ab hoc Iſmaele deſcendere, quod olim is Arabiam incoluerit, vnde originem illi ducunt, qui Hagareni, & poſtea Saraceni appellati ſunt. Hoc igitur ordine ac ſerie gradus ſuæ genealogiæ numerant.

Iſmael genuit Cedar, qui procreauit Hamel: Hamel genuit Thehich: Thehich Hameſſal: Hameſſal Adech: Adech Adue: Adue Adne: Adne Mahach: hominem idololatriæ nomine infamem; nam & filium ſuum genuinum Niſar temerè immolauit, id quod videre eſt, in libro genealogiæ Mahuritz. Hic Niſar, ab Iſmaele, alter Angelus cacodæmonis fuit, & genuit Muſar, qui procreauit Alien, Alien vitæ & lucis vſuram dedit Emeſeræ, Emeſera genuit Melich: Melich Vahin: Vahin Luije: Luije Galiben: Galiben Caph: Caph Mirrham: Mirrha Coidai: Coidai Abdemenoph: deterrimū & blaſphemū Idololatram, ad quē iure quaſi hęreditario, Iſmaelis, & ſui proaui Niſaris artes, & pręſtigiæ Diabolicæ peruenerunt, vt patet ex libro genealogiæ Mahuritz ſuperius allegato. Hic Abdemenoph genuit Abdemutaliph: huius filius Abdalla erat, qui verè diabolicum & deteſtandū caput Mahumetem è cōiuge ſua Enima ſuſtulit, in pago vili & obſcuro Itarip, ab vrbe Mecha Arabiæ, non procul diſtante. Nonnulli aſſerunt Mahometis patrem è nobili familia regni Arabici, matrem verò è Iudaica proſapia oriundam. Verum grauiſſimus autor Sabellicus lib. 6. & alij complures, quibus celeberrimus Hiſtoricus Cuſpinianus, Impp. Augg. Ferdinandi & Maximiliani ſecundi, ac Viennenſis Reip. conſiliarius ſubſcribit, conſtanter affirmant, planè dubium eſſe an Perſa Arabsve fuerit, & potius credendum, ac infallibiliter ſtatuendum, eum obſcuris, ignobilibus ac incertis omnino parentibus eſſe natum. In eo tamen plærique omnes boni ſcriptores conſentiunt, matrem familiæ Iſmaeliticæ fuiſſe, atque adeo è parentibus religione diſcrepantibus genitum, circiter annum Chriſti 591. vel iuxta quorundam opinionem 595. Die autem ea, qua in viuis eſſe cæpit (iuxta fanaticam modernorum Turcorum opinionem) templa 1001. ſuomet niſu proprio corruiſſe perhibent. Quod ideo factum iudicant, vt prodigio eiuſmodi, omnibus mortalibus innoteſceret, hunc euaſurum eſſe eum, ſub cuius imperio, & potētia inexhauſta, Ecclesia Chriſtianorū vim paſſura, & iacturam incomparabilem eſſet factura.

DE

DE MAHOMETICAE SECTAE ORIGINE, & vnde, vbive venenatum ac deteſtabile ſuum dogma imbiberit. CAP. II.

HIc notatu & cognitione dignum videtur: Abdallam Mahometis patrem, cuius in priori cap. mentionem fecimus, familiariſſimè fuiſſe vſum conſuetudine, & quotidiana conuerſatione Iudæi cuiuſdam, qui Aſtronomicæ artis & ſcientiæ fuit peritiſſimus. Is non ſolum callebat apprimè dogma Iudaicum, ſed & religionem Chriſtianam didicerat exactiſſimè. Accidit autem, vt eo anno, quo Enima Diabolicum Mahometem in vtero geſtaret, & eniteretur, in Arabia vniuerſa eſſet æſtas ſicciſſima, vt præ nimia famis im-

patiẽtia, & inediæ cruciatu incolæ radices & gramina campi vorarẽt, ac Iudæus tum cœlorum constitutionem, syderum motum, & constellationum positum contemplaretur, & natalem Mahometis ad calculum & leges Astronomicas reuocans, impudenter decideret, statueret & pronunciaret, Astronomicis rationibus se doceri, & præuidere, hunc infantem, variarum rerum vsu, legumq; Iudaicarum ac Christianorum doctrinæ cognitione, celebrem, opibus & Imperij splendore præpotentem & augustum euasurum. Iudæo vate infelici & profligato, hæc statuente, pater Abdalla nõ domi, sed apud exteros Hierosolymis agebat, vt pro cõsuetudine populi inueterata, ibi vota precesq; Deo persolueret: Reuertenti deniq; ad lares domesticos, à Iudæo, omnia ex motu astrorũ cognita atq; perspecta significabantur. Sed paucis diebus post in pago Itarip Abdalla vitam cum morte commutans, ad orcum migrauit. Deplorando eo tempore, quo natum est Mahometanum hoc catharma, Arabes & Afri in religionis negotiis nutabant & fluctuabant, dubitantes Christianorúmne, an Iudæorum aut Saracenorũ fidei subscribere, & confessioni ac cæremoniis eorum astipulari tutò possent. Nato Mahomete annos quatuor, excogitabat Iudæus putidissimum figmentum, & mendacium ab Astronomo equidem alienum, at impudente Iudæo dignissimum. Duos enim Angelos, visione aliqua sibi certò oblatos affirmabat, quos conspicatus fuisset eximere cor è Mahometis corpore, atque eosdem in duas æquales partes id diuisisse, & à sanguinis quadam massa impuriore repurgatum, denique limpidissima aqua mundatum, ab omnibus inquinamentis politissimum, restituisse; quibus peractis illud trutinæ imposuisse. Eo tandem ponderosiore omnibus illius populi cordibus, inuento, & cõparatione cum multis millibus aliis instituta, Mahometanum pondere superare ab Angelis obseruatum esse. Professos igitur deinceps in mutuo colloquio, solius Mahometi cor, cum vniuersi populi Arabici cordibus comparatum atque libratum, pondere præualiturum. Hæc Iudæus fronte carens, sibi à Gabriele Archangelo oraculo reuelata contendebat.

Mahomete octauum ætatis suæ annum complente, mater Enima & auus Abdemutaleph moriuntur. In clientelam igitur à patruo Abutaliph receptus, postmodum institutioni Iudæi Astronomi, superius allegati, commissus fuit, ac in rerum naturalium contemplatione, doctrina physicæ, inprimis autem in Christianorum & Iudæorum libris haud vulgariter edoctus, postea ad suæ sectæ propagationem plærisq; nefariè abusus est, & sceleratissimè omnia piè dicta & scripta corrum-

pens

pens, veteratoriè ſingula in ſenſum ſuæ opinioni conformem detorſit.

Claſſicorum præterea authorum monumenta teſtantur, eum decimo quarto ætatis ſuæ anno, profectionem in Ægyptum adornaſſe, Mercaturæ & negotiationis exercendæ cauſa, ibique cum Chriſtianis tum Iudæis quotidiè familiariter vſum ac frequenter cum ipſis conuerſatum eſſe, donec tandem in intimam arctamque amicitiam Monachi cuiuſdam, Ioannis Antiocheni, Arrianæ ſectæ hominis, reciperetur. Omnia verò cum eo ſecretò communicans & tractans, mira felicitate & facilitate artes veteratorias, fraudis & corruptelarum plenas, celeritate ineffabili didicit, vt vafrè Scripturas veteris & noui teſtamenti in dubium vocaret, & opponendi ſe Iudæis & Chriſtianis, anſam in procinctu arripere poſſet. Monachus enim iſte Elenchorum faber, & Sophiſtices artifex perhibebatur audaciſſimus, & pertinaciſſimus artium ſuſpectarum patronus & defenſor.

Quin etiam de Mahomete, à magni nominis authoribus, hæc in ſcriptis poſteritati relicta eſſe reperiuntur, quod videlicet opera & conſilio alterius cuiuſdam Monachi Sergij factionis Arrianæ, perfrictæ frontis apoſtatæ & profligati hæretici, diſciplina ac inſtitutione vſus ſit. Nam cum Sergius in caſtra Neſtorianorum profugiſſet, & in eorum turpiſſimum errorem declinaſſet, à reliquis Monachis confratribus Conſtantinopoli pulſus, atque in exilium actus, rectà in Arabiam properans Mahometicæ doctrinæ aſtipulatus eſt, & innumeras vtriuſque Teſtamenti corruptelas, quibus illuſtria dicta deprauabat confinxit, & Mahometi eas ſuggeſſit, donec tandem è Iudaica & Chriſtiana religione vnum quoddam Chaos monſtroſum conflaret. Liquidò igitur conſtat, & ſole meridiano clarius apparet, vt vel talpa videre poſſet, quàm arenoſis fundamentis blaſphema religio Mahumetana nitatur, & vnde primordia ac originem ſumpſerit; è Iudæorum nempe & Arrianorum ſcholis, vel potius è phrontiſterio Diaboli incarnati.

Mahometes (quod memorabile) in profectione Ægyptiaca, atram nubem perpetuam comitem, ac vertici impendentem habuiſſe fertur. Id cum Sacerdos quidam Magus animaduertiſſet, Mercatoribus, qui vna cum eo iter faciebant, ſignificauit, oraculo ſe monitum fingens, hunc, quem comitetur atra nubes, hominem eſſe diuinum, qui religioni multis populis vſitatæ, limam ſit adhibiturus, & ad maximam potentiam ſummamq; dignitatẽ celeri curſu, illius atræ nubis (vel potius cacodemonis) opera peruenturus, regnum tamen eius mille annos non

esse duraturum. Denique a Sacerdote liberaliter exceptus, & Mercatoribus vnicè commendatus Babylonem profectus est.

MAHOMETICAE SECTAE PVLLVLANtis & gliscentis principia. CAP. III.

SECTA huius præstigiatoris nefandi & detestandi, sua fundaméta posuit, & incrementa sumpsit, Imperio Cæsaris Heraclij, anno Christi 623. vel vt quidam opinantur 630. ruinam minitante. Circa illa tempora suas prophanas sanctiones idolatricas promulgauit, & Christianorum ac Iudeorum doctrinam confundens, Alcoranum luculentissimis

mis mendacijs ſcatentem impulſu Monachi periuri, cuius in præcedenti capite mentio facta eſt, conſarcinauit.

Fraudibus iſtiuſmodi & callidis conſilijs, ad ſe Arabes pellexit, à quibus tandem rex inauguratus eſt, & ab eo tempore in dies, magis magisq; incrementa ſumere & maius robur facere cæpit.

Phænomena tum viſebantur varia & prodigioſa, haud parum terroris Græcis importantia, quæ Mahometis facinora, & res temerario auſu gerendas præfigurabant. Conſtantinopoli lucidiſſime horribiliter fulgens cometes lanceæ formam repræſentās apparebat, & naſcebatur infans aſpectu formidabilis, quatuor pedes ac caput geminum habens. In Inſula Delo etiam aliquot monſtra marina, hominis lineamenta vultumq; maiori ex parte referentia, viſa ſunt, præterea iſtis diebus ignis ab æthere decidit, loca ſubiacentia adurendo vaſtans, & Iris circularis, cuiuſmodi ab æuo non viſa creditur, apparuit, vt nemo non mundi machinæ ruinam, ancipiti metu præſtolaretur. Nam fulminibus & tonitruis tellus quaſſata, fragore ineffabili edito, nutabat & tremebat. Denique peſtis furioſè graſſans, & per humanum genus hoſtiliter ſæuiens, maiorem hominum partem æſtiuis menſibus abſorpſit, quam & aliæ innumeræ calamitates ſunt ſubſecutæ, mortalibus vniuerſis admodum noxiæ & exitiales.

DE

DE LIBIDINOSA ET AB OMNI CASTIMOnia alienißima Mahometus vita, alijsq́; enormibus sceleribus, quibus Bestia quotidie se turpiter polluere consueuit. CAP. IIII.

PRINCIPIO laruam hanc hominis, Mahometem, impurissime vixisse: leges diuinas violasse: naturæ ductum spreuisse: non habita ratione honestatis, & neglecto honore theatri totius mundi, liquido constat. Nam in fornicationibus, adulteriis, Sodomia, & in quibus non sceleribus? æuum pulchrè sibi placens, sine rubore & pudore palam trãsegit, adeo vt sibi omnia laudi duceret.

teret. Colore & prætextu vtebatur hoc, vt patet ex Alcorani Azoar 42. Deum ſyderum monarcham poſtulatis iſtiuſmodi ſubſcripſiſſe, & largiore diſpenſatione ac indultu, eadem comprobaſſe. Non inficiantur Saraceni moderni, è quorum monumentis id perſpicuè etiam demonſtrari poteſt, Mahometem habuiſſe concubinam quandam Mariam Iacobinam, regis Iacobitarum proquinquam, ab ipſo in præcipuis habitam, & ardentiſſime dilectam. Quod cum reliquæ, Anoſſa filia Hebeboris cæteris formæ præſtantia nobilior, & Ahaſſa filia Homoris eſſent ſubodoratæ, oppidò rei indignitatem fremebundæ tulerunt grauiter. Accidit autem aliquando, vt à concubinis æmulis, in gremio Iacobinæ quieſcens, & in ſinu eius ludens depræhenderetur, mulieres commotæ diro clamore in hæc proruperunt verba. Ecce ſanctimoniam prophetæ, eiuſcemodi ſcelera cōmittentis. Quibus auditis trepidare & obmuteſcere cæpit, ac iuramento nihil eorum inpoſterum ſe cōmiſſurum, pollicitus arctiſſimè ſe obligauit, vt animos mulierum habere poſſet pacatiores, & ad ineundam nouam reconciliationem paratos & faciles. Non longa tamen temporis mora interpoſita, ſuas delicias iterum delibat, nec Iacobina abſtinere, multo minus ea ſe carere poſſe ſatis comprobat. Ideo nouam legem figit quam Alcorano etiam poſtea inſeruit, & libidinibus vagis liberè indulgere ſibi permiſſum eſſe impudenti ore affirmare non erubuit. Fornicationes, adulteria & ſcelera verecundiæ & pudoris ergò ſilentio tegenda & prætereunda, iterauit & exercuit frequentiſſimè. Carnales enim affectus & voluptates ſummi boni loco habuit indubitanter. In Alcorano Azoara 45. paradyſum omnis generis voluptatibus affluere, venuſtiſſimis mulieribus, lepidiſſimis puellis: ſpecioſis concubinis abundare, auro & argento nihil vilius, cibi potusq; ſapidiſſimi copiam vbique obuiam eſſe, audacter aſtruit. Idcirco in libro de dogmatibus, qui à Turcis habetur authenticus, obſtinatè, quamquam ſtolidè, affirmat, præcipuum ferculorum in paradyſo fore iecur albi piſcis, quod palatum mirificè afficiat, ſecundas tribuit bellariis. Concludere itaque & ſtatuere videtur paradyſum parum ſuauitatis habiturum, ſi conſpectu virginum nitidarum ac mulierum ſpecioſiſſimarum conuerſatione & omnium deliciarum affluentia, cibi generoſiſſimiq; vini copia frui & vti, non liceat. En verò Chriſtiane pie, hominem effrontem, vel potius incarnatum Diabolum.

In Alcorano cap. de Baca, libidines Sodomiticas, igne & ſulphure iuſta iræ diuinæ nemeſi, punitas atrociſſimè, liberas & arbitrarias permittit. Nihil igitur noui aut inſoliti nobis videri poſſet, ſi perinde

Deus in ira sua ardente modernos Turcas, cum suo principe Tyranno radicitus extirparet, ac funditus deleret & tolleret. Dei autem indulgentiæ diuturnioris, nullam ferè causam nostris grauibus peccatis potiorem esse reputemus.

Sperandum tamen, & statuendum firma fide, nobis pœnitentiam seriò agentibus, Deum immanem istam belluam, secundum misericordiam suam & gratiam inexhaustam, è medio ablaturum. Cogitandum etiam & confitendum est nobis, Turcam esse omnipotentis ac iustissimi Dei flagellum, quo nos immorigeram suam sobolem corripit, & nihil dubitandum, nobis nostram vitam emendantibus, eum nostra vota exauditurum, ac tandem ferulam, quà, filio resipiscente nihil amplius opus est, in ignem, vt patres benigni & mites solent, coniecturum.

DE MAHOMETIS SPIRITV SVPERBO, *mente inflata & temeritate satanica.*

CAP. V.

FVIT Mahometes Apostata improbus & hæreticus blasphemus, sublimi (vt sunt plærique Sectariorum & eorum Magister Satanas) spiritu, & mente elata præditus. Is per mediam malitiam, regnandiq; cupiditatem, quasi per tramites & gradus subinde magis magisq; progressus est, sicuti olim Lucifer, donec Ismaelitarum vel Saracenorum regulus in Arabia crearetur, & spe sua potiretur.

In flore enim ætatis suæ, cum multoties mercaturæ exercendæ gratia, Camelorum ductorem agens, in Ægyptum & Palæstinam profectiones adornaret, quotidiana & mutua cum Christianis & Iudæis habebat commercia, vt dicta scripturæ, & historias vtriusque Testamenti, vsu sibi redderet familiares & notas, quinetiam Magicis artibus strenuè inuigilabat.

Et cùm aliquando in prouinciam Canam migrasset, cuius regionis Domina Tagida vocabatur, mirata est ipsa, varietatem tot tamq; pretiosissimarum, & nunquam sibi visarum mercium Mahometis. Tandem desiderio eius & amore flagrare incipiebat, & familiariorem consuetudinem illius libidinosè expetebat. Hac occasione arrepta, Mahometes rerum suarum satagens, blanditiis se magnificè vēditabat, donec tandem reginam, mulierem leuem & inconstantem, in suam nassam pertraheret.

Voti sui eo citius reddebatur compos, quod facundiæ beneficio, omnia sua expoliret, & dictis vtriusque testamenti dogma suum constabiliret. Verborum igitur tantum apparatum, infelix regina non potuit non admirari, imò honorificentissimè de ipso sentire cæpit. Quòd cum Mahometes olfecisset, reginæ potenti & illustri heroinæ fucum facere non erubuit, sed muliebrem animum his dictis tentans, superauit, inquiens. Illustris & generosa Domina, T. generositatem latere diutius nolo, me esse Messiam, quem hactenus in præsentem vsque diem sollicitè Iudæi præstolantur, diuinitus missum. Et cum Magiæ peritus esset, opera Satanæ, signis diabolicis, omnia mirificè, ad stuporem, comprobauit, & præstigiis suis veritatis speciem conciliauit.

Facilè igitur Reginæ fœminæ, credulitati obnoxiæ, fraudibus & vafricie non solum imponebat, verum etiam Iudæos & Saracenos turpissimè decipiebat. Nam cum barbari isti populi, stupenda & inaudita miracula Mahometem edere coràm cernerent, attoniti obstupescebant, persuasum habentes, iam præsto esse Messiam qui virtute clãdestina prodigiosè plæraque gereret. Cateruatim igitur vbique eum sequebantur, & sponte se illi dedititios facientes in potestatem eius peruenire exoptabant. Leges etiam ipsorum genio gratas ferebat, quibus authoritatem conciliabat & fidem S. Scripturæ dictis, ne pestiferum dogma agnosceretur. Hæc autẽ omina, opera & callidissimis consiliis Sergij Monachi factionis Arrianę gerebantur, & Ismaelitæ vel Saraceni hoc ipso temporis articulo adhuc vltrò fatentur, illas leges sibi à Mahomete esse latas.

Canæ autem regina cernens Mahometem à Saracenis plurimi fieri, & à Iudæis quoque reuerenter haberi & coli, & quod eius partes sequerentur, dictoq; illi audientes essent, nec non humilimè eum obseruarent, in hanc effœminatam, & cæcam opinionem delapsa est, vt certò sibi persuaderet nonnihil Maiestatis diuinæ cælitus ei esse contributum. Er quandoquidem tum in viduitate cælibem agebat vitam, thalamo cæco errore reserato, ei nubebat. Coniugij fædere feliciter inito Dux atque princeps totius regionis inaugurabatur, & potentiam suam cupidè stabiliens ditissimus fiebat, & auarissimæ mentis suæ inexplebili desiderio satisfaciebat.

Postea in Hispaniam contendebat, anno vltimo regis Richardi, ac Cordubæ, quæ est primaria illius regni ciuitas, suum impiũ & blasphemum dogma passim spargebat: Videlicet Christum saluatorẽ nostrum, è castissima quidem virgine, per spiritum Dei natum, sed tamẽ ipsum

minimè verum esse Deum. Hæc atrox blasphemia, cùm ad aures Archiepiscopi Hispaniæ Isidori esset perlata, è vestigio populum vniuersum concitabat, vt Mahometem in vincula cõiicerent, & ad se adducerent. Verum Diabolus Mahometi apparebat, & hortabatur eum, vt sibi caueret, & isthinc discederet. Continuò igitur fugam capessebat, & nauem ingressus, in Africam traiiciebat, vbi infinitam hominũ multitudinem seduxit, perinde vti idem, non ita pridem in Arabia ab incolis facilè obtinuerat.

Africani & omnes populi finitimi, sententiæ eius subscribentes, facto agmine Persiam inuadunt, & eam hostiliter depopulantur ac orientis imperium adoriuntur. Denique manipulus hic furum atque sicariorum, per momenta breuia, sumpsit tanta incrementa, vt ne Heraclius quidem Cæsar illis resistere, multò minus opprimere aut funditus eos delere posset. Occupauerunt enim iam iam Syriam & Palæstinæ maiorem partem. Gesta autem hæc sunt, vt plæræque historiæ testantur, anno imperij Heracliani vigesimo.

Inter cætera vt quam celerrimè variarum nationum innumeram hominum multitudinem, & farinæ suæ plurimos sibi consociaret assèclas hoc stratagemate vsus est. Vt enim vidit se ab omnibus finitimis populis prophetarum haud postremum haberi, res magnæ molis meditari & aggredi cœpit. Animo enim agitabat quo prætextu cum suis, Regi Romanorum se opponeret, & eundem ditione pelleret. Suæ igitur genti rebellionem à Cæsare persuasit, dum illis exaggeraret, quantis exactionibus exsugerentur: & callidè Imperatorẽ traduceret, quod oneribus ac seruitutibus variis & continuis à Romanis opprimerentur: quod etiam, si modo libertas ipsis cordi esset, iugum graue excutere, & ab omnibus illis calamitatibus liberari, ac in pristinum statum, coniunctis finitimorum populorum armis, redigi & vindicari possent, si modo religionem Christianam abiicere & Mahumetanam vltrò recipere non grauarentur: Alterutrum autem si recusaturi essent, victoriam atque trophæum planè nullum esse sperandum. Istiusmodi verborum lenociniis, tandem mentes omnium facilè, rebellionis cupiditate accendit, & concitatos in suam sententiam pertraxit. Ad id autẽ haud parum & illud adiumenti ei attulit, quod se prophetam insignem venditaret, qui Dei familiaritate vteretur, & miracula stupenda eiusdem digito ederet. Multi quoque Iudæorum ab ipso inescabantur, vt indubitanter crederent ipsum esse Messiam, populo Dei dudum promissum.

Postea

Postea cum Heraclius Cæsar suos in Africam misisset, vt tributum debitum colligerent, confestim iis se opponebat Mahometes, vna cum his, quos ad defectionem sollicitauerat, qui non veriti fuerunt intrepidè & impudenter affirmare se tributum nullum Imperatori Romano

daturos. Deinde cum Cæsareanis congressus, palmam & victricia arma reportauit. Rebus ita præclarè gestis cœpit Mahometes cristas erigere, & expeditionem suscepit in Arabiam, Syriam & Mesopotamiam cum vniuerso exercitu, & rerum vbique potitus, finitimis populis suasor & author fuit, vt Romanorum iugum abiicerent, & pristinæ libertati sese restituerent. Cui sententiæ ad vnum omnes astipulabantur.

Nocte quadam Heraclius Cæsar insomnium habuit, euentui cor-

respondens, ideoq; memoratu dignum, quod videlicet in Africa musculi quidam prosiliissent, & fimbriam vestimenti sui arrosissent. Postquam igitur suos legatos à Mahomete trucidatos & obedientiæ frænum plane esse ruptum, ac tributum debitum fronte perfrcta negari intellexisset, cogebat Cæsar ingentem exercitum, cui præficiebat fratrem Theodorum qui tum Orienti præerat. Is militem suum maturè expediebat in Africam, vt rebelles coerceret & compesceret. Cum itaque alacri animo pergeret, arma cum aduersariis conserens, victus & cum suis ad internecionem ferè cæsus, ipse in maximo vitæ discrimine constitutus, vix saluus euasit. Postquam autem Cæsari omnem rem, & infelicem pugnę exitum exposuisset, orabat sibi exercitum maiorem committi, vt cum fœdifragis subditis, rebellione, & periurio elatis, altera vice congredi posset. Cæsar tum ei insomnium de muribus Africanis recensuit, nihilominus exercitum priore multò numerosiorem conscripsit, ac Thedoro fratri tradidit, vt fortiter contumacium vires minueret atque infringeret, & eosdem penitus deleret. Licet autem Romani militis exercitus numero ferè infinitus esset, tamen cum iam in hostium finibus versaretur, & Mahometis vires ac animum ad dimicandum paratissimum cognosceret, attonitus ac rerum suarum incertus, prælij periculum declinans in propinquum quoddam castellum nomine Gabatin metu consternatus properè se recipiebat. At Mahometes hæc prospiciens, ex insidiis Romanos adortus est, ac magnam exercitus partem prostrauit. Tandem cæteri Romani certiores facti, multos suorum in fuga crudeliter interfici, signis conuersis de rerum summa dimicarunt, verum plærisque prostratis & per campos diffusis victi sunt, ac ipsemet Theodorus Cæsaris frater fortiter pugnans, occubuit, paucíq; fuga elapsi sunt: ac sic Romanorum in Africa imperiũ sublatum atque euersum est.

Cum igitur Agareni vel Saraceni & ipsorum confœderati cernerent, Romanos à se superatos, victoriamq; à partibus suis stare, mirum in modum lætati sunt, atque animosiores redditi in Syriam mouerunt, & Damascum recta petentes, communi calculo, & omnium suffragio Mahometem regem elegerunt & coronarunt. A nutu enim eius dependebant omnes, ipsumq; impensè diligebant, quod opera ipsius à dura seruitute Romanorum liberati iugum graue excussissent. Regni initium, cui ferè decennium præfuit, in annum Christi 623. vel secundum quosdam in 630. à probatis scriptoribus collocatur, &c.

MAHO-

MAHOMETEM IVSTO DEI IVDICIO ET vltione, morbo comitiali, qui & Herculeus vel Epilepticus vulgò vocatur, correptum fuiſſe.

CAP. VI.

GRAVISSIMI & præſtantiſſimi quique authores, in eo conſentiunt & communi calculo confirmant, Mahometem ſine dubio iuſto Dei iudicio, morbo comitiali fuiſſe obnoxium, eoq; miſerè frequenter exagitatum. Hoc autem quanquam verè ſic ſe haberet, & tragici paroxyſmi, ſatis ſuperq́ue id teſtatum facerent, impudenter tamen, colore fucato, grauem morbum eleuare ac

tegere

tegere conatus eſt. Nam cum Sacer morbus de improuiſo, incautum aliquando impeteret, & eum ad terram præcipitaret, vt inſtar apri à canibus in venatione irritati ſpumaret. Coniunx eius tam triſti ſpectaculo territa, lachrymas largo imbre profudit, & ingemiſcens teſtificata eſt animi mœrorem maximum, quod ſe circumuentam intelligeret, & quod viro laboranti morbo atroci, ac cordatiſſimo cuique metum incutienti, nupſiſſet. Quod cùm Mahometes percepiſſet, ſe erigens ſic eam conſolaturus, allocutus eſt: Noli lachrymari aut trepidare chariſſima coniunx. Nam cum Archangelo Gabriele colloquium & arduũ & prolixum modo mihi fuit de rebus diuinis, faciei autem eius fulgorem cum ferre nequeam; ad terram attonitus protinus recido & cum corporis tum animi vigore deſtituor. Facies enim eius eſt auguſta, diuinam Maieſtatem repræſentans. His dictis, ope diabolorum miracula aliquot in præſentia coniugis edidit, quibus permota fidem ei adhibuit, ſicut & alij populi, qui exiſtimabant eum cum Archangelo Gabriele ſæpius colloqui, & ex eius voluntate ac conſilio leges ferre, eaſdemque etiam obſeruandas ſtatuere atque decernere.

QVO PRAETEXTV, QVIBVSVE PRAESTIGIIS VSUS SIT MAHOMETES IN LEGUM SUARUM PUBLICATIONE.

Quo praetextu, quibusve praestigiis usus sit Mahometes in legum suarum publicatione.

Cap. VII.

MAHOMETES, vt ſuperioribus capitibus indicatum eſt, impudenter & ſuperbè, magna animi contentione aſtruebat, ſe eſſe prophetam à Deo miſſum, vt omnium populorum ſalutis eſſet miniſter, & mitigaret leges ac religiones Iudęorum ac Chriſtianorum, aliquantulum rigidiores. Sed vt veſana plebs iſtiuſmodi aſſertionibus pleniorem haberet fidem, & ipſum à Deo miſſum ſibi perſuaderi pateretur, ad publicum quoddam theatrum populum ſuapte natura ſuperſtitioſum & credulum conuocauit, vt ibi cernerent,

& ex miraculis cognoſcerent ſuas leges authoritate diuina eſſe latas. Et cum ibi, coram totius populi frequentiſſima corona, audacter ſine rubore aliquandiu, egregiè omnes ſuas actiones præclarè expoliiſſet, & potiſſimum de ſuis legibus plauſibiliter nugatus fuiſſet, derepente columba, longo vſu ſic conſuefacta, per aerē ſe demittens, humeris eius inſedit, ac roſtrū auribus eius, in quibus grana habebat occultata, infigebat, ſicuti ea eſuriens cibum ex auribus Mahometis petere iam olim

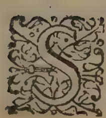
conſueuerat. Stultus ecce, & faſcinatus populus Spiritum ſanctum in ſpecie columbæ apparuiſſe, ac Mahometi leges dictare firmiſſime cœpit credere, non animaduertens columbam ex eius aure cibum capere, ſed permiſſione diuina, factum eſt, vt Diabolus populum impium excæcaret, & pro meritis excarnificaret.

Bos

Bos præterea per medium populum irrupit, cuius fronti & cornibus suam legẽ aptauerat. Hic didicerat à teneris pabulum è manu Mahometis petere, quoties vocem eius eminus percipiebat. Plebs simplicior iterum ea ferebatur opinione, Bouem à Deo missum esse, vt leges Mahometi afferret. O cæcitatem; ô immẽsam populi stupiditatem! Tantamne ipsis inesse potuisse dementiam quisquam crederet? Verum exempla modo enumerata docent, & demonstrant, quanta sit mentis nostræ infirmitas atque caligo, diuina gratia à nobis miseris hominibus recedente. Comitatur enim tum nos continuus error & terror, vt qui stat, necesse habeat, videre, ne cadat, & orandus est Deus impensè atque deuotè, sicuti Paulus hortatur, ne in Diaboli laqueos incidamus. Nostræ etenim vires sunt imperfectæ, & sensus debiles, ac ratio in diuinis caliginosa, quando Deus à Satana oculis nostris tenebras offundi permittit, vt ne crassissimos errores agnoscere aut diiudicare valeamus, sed eos quasi veros & inculpabiles obstinatè, cæca mania, defendere nihil vereamur. Præstigiarum Mahometis, è sexcentis, vnam saltem adhuc adiiciam. Eodem tempore sub terræ latebris dolia vel tonnas aliquot optimi mellis & lactis astutè occultauerat, quas subdolè, quasi aliud agens, erui curabat. Rem inopinatam & planè nouam stupẽtes Saraceni legibus publicatis istiusmodi felicitatem & futuram omnium rerum necessariarum vbertatem adscribebant, & fidem Mahometi tribuebant plenariam, qui signo miraculoso benedictionem diuinam, ex ipsius legibus prouenturam prædici affirmabat.

Eiusmodi igitur sycophantiis & artibus veteratoriis, ac miraculis diabolicis, ambiguos suorũ reddidit animos, vt repudiata veritate melioribusque consiliis, præstigiis & illusionibus Satanicis impudentissimis vltrò astipularentur.

DE FALSITATE LEGIS ET DOCTRINAE Mahometicæ. CAP. VIII.

SATANAS hæreses præcipuas, quæ vllis vnquam seculis prioribus sunt agitatæ, per ministrum suum Mahometem & eiusdem Satellites, ab orco quasi reuocauit, & Pandoræ pyxidem reclusit.

Principio pernegat articulum de S. Trinitate, & personis diuinitatis, cum impio Sabellio.

2. Docet Christum per omnia fuisse creaturam tantum, & mordicus

id cum Ario, cuius dogma à Sergio monacho acceperat, temerè propugnat.

3. Prætendit Iudæos non ipſum Saluatorem Chriſtum, ſed alium quendam eius vultum gerentem cruci affixiſſe. Quæ aſſertio Manichæiſmum redolet.

4. Aſſerit Deum patrem, Chriſtum equidem in cœlum recepiſſe, qui tamen ſub Cataſtrophe mundi ſit reuerſurus, & Antichriſtum occiſurus, poſtmodum etiam Chriſtum ipſum, vt creaturam, moriturum. H c aſſertione quandoquidem Chriſti mortem pernegat, tollit ſacramenta penitus, quæ Chriſti merito, morte & reſurrectione nituntur & firmantur.

5. Aſtruit ſine fronte Diabolos per ſuum Alcoranum ſaluari poſſe. Prætereà quod multæ legiones Diabolorum ex mera Alcorani recitatione, virtute diuina, in Saracenos conuerſæ ſint.

6. Somniat etiam & aſſerit, ſe aliquando ab Archangelo Gabriele vocatum, & ad omnipotentis Dei thronum productum fuiſſe, & cum Deus humero appropinquantis Mahometis manum impoſuiſſet, ſe in ſpinali medulla tantum frigus ſenſiſſe, vt totius ſui corporis & temperamenti ſit ſubſecuta memorabilis alteratio. Manum enim Dei ſibi viſam eſſe quauis glacie frigidiorem. In hac ſomniorũ ſuperſtitione colludit cum Anthropomorphitis, ſtatuentibus Deum realia habere membra.

7. Fingit S. ſpiritum eſſe creaturam. Et in eo, ni fallor, eandem cum Macedonio fouet doctrinam.

8. Contendit Angelorum quoſdam mutatos in Diabolos, propterea quod Adamum adorare noluerint. Hanc vanam opinionem, cum nemine alio habet communem.

9. Affirmat hominis beatitudinem conſiſtere in cibi ac potus affluentia, apparatu magnifico, luxuria veſtitus & voluptate libidinis ac ſpaciationis in hortorum areis. O dementiam, ô cæcitatem.

10. In cap. de menſa aſtruit, de ſuis populis & ſubditis planè actum fore, ni librum diuinis dogmatibus plenum, nempe Alcoranum ſtrictiſſimè obſeruauerint, & in omnibus præceptis eius ritè ambulauerint.

11. Docuit, ſpreta honeſtate, cuiuis liberum eſſe, aliorum coniuges rapere & vitiare.

12. Conſulens libidini ſuæ inſatiabili, in medio relinquit, & liberum ac arbitrarium eſſe affirmat, tot ducere vxores quot poſſit quiuis alere.

13. Præ-

13. Præcipit lotiones corporis crebriores ad remiſſionem peccatorum eſſe frugiferas, quæ opinio ab Anabaptiſtarum cæremoniis non admodum diſcrepat.

14. Laxas dat habenas Sodomiæ, eamq; à peccati nomine vindicat. Videatur Alcorani textus, nulla fronte negandus.

Hæc eſt ſumma blaſphemæ, & deteſtandæ doctrinæ Mahometicæ, hic breuiter comprehenſa. Religioni autem huic qui repugnauerit aut eius legi nō paruerit, Mahometis mandato morte plectēdus eſt.

DE VANITATE ET FABVLIS LEGIS MAhometicæ. CAP. IX.

LIBET hic loci pueriles, mendaces & putidas aſſertiones & fabulas tanti prophetæ exponere, vt quilibet ſanæ mentis palpare poſſit, Mahometis doctrinam, nō normam diuinam ſed Diaboli eſſe dogma. Spiritus etenim Domini circa turpes iſtiuſmodi, & à veritatis via erroneas, ac ſordidas doctrinas minimè eſt occupatus, qualibus elegans hic propheta ſtolidè ſe implicat. Vt igitur lectori riſum moueamus, paucula quædam oblectationis ergò proponemus.

In cap. de Lenemelle, quod latinè ſonat de Formica, recenſet Salomonem aliquando congregaſſe Angelorum infinitum chorum, item hominum & animalium cæterorum, quæ ad Comitia inſtituta obedienter & ſolenniter comparuerint, ſola vpupa excepta, quę ob iſtam negligentiam in ſummum vitæ diſcrimen veniſſet, niſi prolixa & eleganti oratione ſuam innocentiam aſſeruiſſet.

In cap. Delchamar fabulatur ſe aliquando, præſentibus quibuſdam amicis lunæ motum & poſitum contemplatum fuiſſe. Iis autem miraculum videre cupientibus, ſe nutu digiti ſui lunam ad ſe vocaſſe, quæ continuò in duas partes diuiſa ſit, & earum alteram in montem, cuius radicibus vrbs Mequa adiacet, alteram in oppoſitum, decidiſſe, eam verò è veſtigio à ſe iterū in integrum, & nitori priſtino eſſe reſtitutam.

In libro Narrationum, rationes reddit, cur à vino ſit abſtinendum, ac nugatur Deum aliquando, duobus angelis, quorum hic Aroth illę Maroth dictus, vt iuſtè omnibus iuſtitiam adminiſtrarent, totius terrarum orbis gubernationem demandaſſe. Hos à muliere quadam ſpecioſiſſima, litem dirimendam proponente, inuitatos & menſæ adhibitos, tandem largiore mero inebriatos, rem cum ipſa habuiſſe, vt au-

tem Deus enorme delictũ vindicaret, pedibus, Angelos catenis alligatos ſupra paludem Babylonicam corporibus inuerſis pendulos feciſſe. En tibi Lector candide, nugas elegantulas & ſuaues.

Similia multa anilia proponit, quibus recitandis lectorem beneuolum minimè onerandum cenſeo. Pro colophone tamen adhuc quædam paucula adiiciam. In eodem libro ſtatuit cœlum conſtare exhalationibus terræ, iſtos autem terræ fumos oriri è Mari, mare præterea ſuos fontes è mone Caph, qui uniuerſum mundum ambiat, & cœlum ſuſtentet, petere.

Et cum in fabuloſas narrationes noſtra opinione prolixius progreſſi ſimus, nec hæc prætereunda eſſe iudicamus. Aſſerit ſuem ex Elephante, murem è ſtercore porci, catum è præputio Leonis natũ eſſe.

Ibidem fabulatur Deũ in conſummatione mundi omnes creaturas Archangelos & Angelos perempturum, nihilq; vitam retenturum, ſolo Deo & morte, demptis. Mortem autem fingit Angelum, nomine Adrielem, cui tandem Deus ſit mandaturus, vt ſibi ipſi manus inferat. Omnibus ſic peractis Deum voce magna clamaturũ: Vbi, vbi inquam ſunt reges & principes terræ? Poſtea creaturas omnes vitam eſſe recuperaturas.

DE SANCTIONVM MAHOMETICARVM putido fundamento. CAP. X.

IN libro qui ſcala Mahometica appellatur, cap. 85. hiſtoriam recenſet qua viſiones ſuas ſtabilire conatur, inquiens: Poſtquam ego Mahometes aliquando Mechæ, domi in thalamo à latere meæ coniugis cubarem, ac diu multumque diuinis cogitationibus & contemplationibus deditus fuiſſem, obrepebat mihi ſomnus. Ecce verò è veſtigio apparebat mihi Angelus Gabriel, hanc formam planè referens. Facies eius lacte erat candidior, vt ſuperaret niuẽ, capillus rubedine æquabat corallia, ſupercilia habebat mirè ſpecioſa, os roſeum, dentes eburneos: ſtola indutus alba, margaritis & gemmis renitente, acus pictura doctè elaborata, cingula duo, lumbos eius ambientia latitudinis palmum excedentis, è puro auro fabricata erant, manus rubeæ, vt ignis candens, pedes viriditate Smaragdum ſuperantes. Hic blandè me alloquebatur dicens: Adeſdum, attende Mahometes, ac ſequere me: Accinge lumbos, onera humeros pallio, & vela caput tuum, Deus enim ſuam potentiam & Maieſtatem tibi hac nocte manifeſtabit. Læto hoc nuncio accepto, continuo me erigo,

erigo, & protinus ſurgens ad domus meæ veſtibulum feſtino, fores aperio, & ibi Gabrielem conſpicor, qui beſtiam fræno tenebat, cui nomen Alborac, & vt ei inequitarem hortabatur. Forma eius, ſtatura atque proportio erat iſtiuſmodi: Maior & robuſtior aſino apparebat, minor tamen & macilentior mulo. Vultu referebat hominem, & pili eius erant margaritæ, pectus è Smaragdo, cauda è rubino, & oculi illius ſole videbantur lucidiores, pedes habebat Camelinos. Ephippium ei erat impoſitum, auro margaritis & lapidibus pretioſis, adeò ſplendidè condecoratum, vt nullius hominis lingua aut cogitationes id conſequi, & laudibus ſatis dignè vehere poſſint. In deſcriptione pulchritudinis beſtiæ huius, eodem in libro copioſiſſimus & occupatiſſimus eſt, verum Cacodæmonem in hac forma comparuiſſe prorſus non eſt dubitandum, &c. Deinde ſequitur. Hæc beſtia Angelis quamplurimis erat ſtipata, (qui haud dubiè nigri & Beelſebubi fuerunt ſatellites, ſicuti & egregius hic Gabriel, de quo magnificè & pomposè loquitur, fuit Satanas ipſe,)

Sed Somniator in ſua ſomnolentiſſima narratione pergit. Gabriel, inquit, comiter me alloquitur. Mahometes inſide beſtiæ & equita. Verùm cùm accederem fremebunda me repudiabat. At Angelus ſubiecit. O beſtiarum generoſiſſima, Alborac, ſiſte gradum, iureiurando enim tibi ſanctè cõfirmo, à mundo condito talem virum nunquam tibi inſediſſe, nec etiam eodem durante tibi talem inequitaturũ. Quod rectè & verè dictum putandum, ſi dictionem (talem) benè intelligas, nempe in confingendis putidis mendaciis, patrandis ſceleribus enormibus & blaſphemiis iterum atque iterum eructandis. Nam ne ipſe quidem Diabolorum princeps, in regni ſui infernalis aula, vnquam citra omnem controuerſiam, nocentiorem Apoſtatam, proditorem, furem aut latronem, hoc ipſo Mahomete, aluit. Hæreſes enim omnes anathemate dignas fouit, plantauit, rigauit, coluit, renouauit, & obſtinatè ſemper propugnauit, cuius ſimilem Sol nunquam videbit.

Præterea ſequitur, &c. Et percunctabatur beſtia, Hem Gabriel inquiens quis ergo eſt iſte? Reſpondit Angelus vel potius Diabolus, Mahometes Heros, Dei legatus & propheta magnus. His auditis beſtia oue tranquillior eſt reddita, vt ſecurè ei inſiderem, Gabriele ſtapedes mihi tenente. Et cum beſtiæ greſſum obſeruarem, animaduerti paſſum vnum ab altero tantum diſtare, quantum oculus hominis poteſt proſpicere. Beſtia autem illa verſus templum Hieroſolymorum pergebat, & Angelus me comitabatur. In profectione hac (ait) bis audiebam

diebam vocem. Heus Mahometes præstolare: Ego verò mutus magis quam piscis pergebam. Postmodum elegantis & spectatissimæ formæ mulier se mihi offerebat, quæ ter voce intenta me interpellabat. Heus inquam Mahometes, subsiste paululum, vt tecum possim colloqui. Ego autem aduentãtem, fronte corrugata, & facie minitabunda, auertebam. Videns hæc Gabriel dixit: Reipsa iam comperi te sagacissimo esse ingenio, atque summæ prudentiæ virum. Prior enim vox erat lex Iudaica, cui si respondisses, necessitate ineuitabili, omnibus tuo imperio subiectis populis, dogmati Iudaico consentiendum fuisset. Sin verò posteriori auscultasses, tuorũ nemo non in castra religionis Christianæ transuolasset. At mulier illa venusta ac nitida, quæ postremo te compellauit, fuit mundi typus, cui omnis generis voluptates sunt tritissimæ. In illius honorem & gratiam, cum saltem aliquantulum cunctatus sis atque substiteris, scito subditos tuos præ cæteris populis omnibus qui fuerũt aut futuri sunt, voluptatibus & gaudiis in hoc mundo fruituros.

Interim ad templum, inquit, venitur, Gabriel iubet descendere, & bestiam alligat. Postea manu me ducit, in templi recessus interiores, vbi chorum prophetarum omnium, quos Deus è monumentis suis ad me honorandum eduxerat, inueni, cumq; duas præstantissimas orationes fecissem, illi me honorificè salutabant, meq; certiorẽ faciebant de multis maximis bonis, quæ mihi Deus parauerat.

In alio quodam loco affirmare non erubescit, se ibi cum Abrahamo, Moise & filio Mariæ Iesu, familiariter fuisse conuersatum. Quorum ille dolium vino, alter dolium lacte, hic verò dolium limpida aqua plenum obtulerit. Sed en Christi contemptorem & mendacissimum nugatorem, fronte prorsus carentem. Præterea vocem cœlitus sibi auditam esse flagitiosissimè contendit, dicentem: Si elegeris dolium vini, de te & populo tuo actum erit. Sin dolium lactis fueris amplexus, pari modo extirpaberis. At verò si limpidam potiorem habueris, cum omnibus tuis saluaberis. Vt autẽ putida mendacia palliaret, addebat, Moises erat nitida facie, crine ruber: Iesus capillis flauis, & mediocris staturæ: Abraham mihi per omnia similimus.

Multa alia, longè vaniora, in libro superius allegato continentur, de Scala Mahometis, in templo stante, & ad polum pertingente, q̃ua ad firmamentum conscenderit, & in itinere plurimos Angelorũ, præsertim Angelum mortis Adrielem, vt supra dictum est, compellauerit. Sed futiles & fabulosas istiusmodi narrationes pudet pigetq; prolixius

recitare,

recitare, cum nostri instituti non sit Mahometicam scholam aperire. Breuibus igitur tantũmodo legis Turcicæ arenosa fundamenta monstrare, diabolica mẽdacia patefacere, & Satanica eius cõsilia adumbrare & delineare volui. E quibus omnibus, quilibet mediocris iudicij, facile intelliget, & manu quasi palpare poterit, nihil religione Turcica esse, superstitiosius, aut à mentibus honestis alienius.

DE FVNESTISSIMO INTERITV ET MORTE tragica Mahometis. CAP. XI.

CVM veterator hic sceleratus, homo impurus, doli & fraudis plenus, æuum ad annos 34. vel vt quidam opinantur 37. perduxisset, & eius maiorem partẽ in libidinibus vagis consummasset,

maſſet, accidit vt tandem ad orcum raperetur, & finem, ſceleratæ vitæ peractæ correſpondentem horribilem, & exitum atrocem, ſortiretur. Cum enim incircumſpectè venenum hauſiſſet, corpus eius veneni ſæuitia intumuiſſe, & 14. dies continuos epilepticum morbum perpeſſum eſſe ferunt, donec tandem frendens, inſtar ſpumantis apri, horribiliter contabeſceret, omnibus ſenſibus deſtitutus. Lethiferum hoc philtrum, à quodam ſuorum diſcipulorum, ei clam propinatum eſſe

multi conſtanter affirmant. In viuis diſpoſuerat, ne ante triduum ſepeliretur, etenim ſe reſurrecturum fuerat ſæpiſſimè gloriatus. Vt igitur vanitas eius innoteſceret omnibus, â quodam ſuorum, quem multoties grauiſſimè offenderat, veneno ſublatus, & ſacri morbi ſæuitia extinctus

ctus creditur. Verum cum non tantum ad tertiũ, sed ad duodecimum diẽ sepultura reiecta esset, & iam ipse fœtere inciperet, vt de eius resurrectione nulla spes superesset, nec vlla ascensionis ad cœlos apparerent indicia aut signa, chalybeo feretro inclusus, ad templum vrbis Mequæ augustissimum deportatus est. Verum, cum adhuc superstes, illius templi laquearibus, magnam vim atque copiam optimi Magnetis clanculum inseri & infigi artificiosè curasset, Magnetis virtute eleuabatur, & sursum rapiebatur, non sine stupore astantium. Hinc factum, vt simpliciores, de populi fece, & excæcati illius regionis incolæ in hac opinione ad hunc vsque diem perseuerent, id ipsum veritatis Mahometicæ doctrinæ fuisse certissimum testimonium, & eius gloriæ infallibile signum. Quapropter etiam hoc nostro seculo, Turcæ, statis anni temporibus, Mequam frequenter visitant religiosè. Quanquam superioris, & moderni seculi historiæ, & experientiæ multæ homines clari, perhibent, Anno 1470. Templum Mequanũ fulmine, magna ex parte, vna cum feretro, & cadauere Mahometico absorptũ, ac igne cœlesti ita consumptum & funditus deletum, vt vix eius vlla appareant rudera. Hic fuit finis & exitus turpis ac horribilis fanatici prophetæ, qui non dignus, vt memoria eius inter viuos locum amplius vspiam inueniat.

OTHOMAR SVCCESSOR MAHOMETIS, REX Saracenorum secundus, & primus Calyph.

CAP. XII.

MAHOMETE, vt supra dictum, extincto, Saraceni regem crearunt alium quendam nomine Othomarum, sanguine proximum Mahometi. Eum salutabant Calipham, quæ vox idem sonat, quod latinis successor aut hæres. Successerat enim Mahometi in administratione regni. Sub hoc Calipha Saraceni Caramaniam, Græcæ ditionis, olim Ciliciam appellatam, in suam potestatem redegerunt, Continentur autem sub Caramaniæ tractu Antiochia & Pamphilia, quarum incolæ nostris temporibus Scauri & Seleuci, à Saracenis Scandalori vocantur. Hæc acciderunt tum temporis, cum Græcorũ principes & proceres Reginæ Martinæ linguam execuerunt, & eiusdem filio Heraclioni nasum amputarunt, quod Constantinum Cæsaris Heraclij filium innocentem veneno sustulissent. Iis temporibus Hormisda rex erat Persiæ, qui cum se

viribus imparem hostibus Saracenis sentiret; implorabat vicinorũ suorum, qui Turquestani vocabantur, opem. At verò cum illi pro inueterata illius populi consuetudine, in militiam cõiuges & liberos secum ducerent, nimis serò appulerunt. Hormisda enim priusquam Turquemanni vel Turquestani propius accessissent, à Saracenis cum multis millibus suorum ad internecionem cæsus erat. Incidit hæc clades memorabilis in annum Christi 611. Persarum rege Hormisda è medio sublato occuparunt Saraceni agrum Persicum, subiicientes sibi regiones finitimas, vna regiuncula Abcas, quæ pars est Georgiæ excepta, cui annumerari potest Armeniæ quædã portio, vulgo Haloen dicta. Audito autem regem Hormisdam succubuisse, Turquemanni vlterius progredi noluerunt, sed legatis ad Saracenos missis, tributa & obedientiam vltrò ipsis deferentes, imperata se facturos pollicebantur, modò territorij illius agricultura, vbi iam iam habitaturi cõsisterent, & castra metati essent, benignè concederetur & coloniæ introducendæ facultas daretur.

Pacificè postea vterque populorum cohabitauit totis 300. annis, vt tandem nemo non persuasum haberet, vtrunque vnius & eiusdem esse originis. Veruntamen Turquemanni semper ditionem separatam retinuerunt, in qua ditissimi & potentissimi euaserunt, vt dissidentibus inter se Saracenis, eos sede eiecerint, regnumque sibi rapuerint. Qua de re pluribus postea. Hæc gesta sunt Anno Christi 1540.

Obseruandum autem est obiter, Calipham decennium tantum sceptrum regium gestasse, sed regno pulsum, anno ætatis suæ 65. Et cum vi armata, sui in integrum restitutionem tentaret, occisum, cùm imperasset annis 10. mensib. 6. & alium quendam Hally nomine solenniter inauguratum esse, &c.

DE

HALLY COGNOMINE CALIPHA, SARACENORUM tertius Rex. CAP. XIII.

HALY Calipharum ſecundus, Saracenorum rex tertius, Hormiſda extincto Cæſar creabatur. Hic Caliphæ titulum ſpernebat & repudiabat. Propheta vero & Dei amicus intimus, ſicut & Mahometes, ſalutari cupiebat. Configebat enim & abrogabat ſanctionũ & ſtatutorum à Mahomete poſitorum, haud exiguum numerum, ſurrogatis legibus nouis à ſe fabricatis. Quamobrem inter Saracenos tandem magna animorum diſtractio eſt ſubſecuta. Ii enim qui opinionem Mahometanam mordicus defendebant, alium quendam Calipham in Ægypto eligebant. Cæteri Perſarum ferè omnes Hally erant addictiſſimi. Hic is eſt cuius gloria & Maieſtas creuit in immenſum. Nam Turcæ eum pari deuotione cum Mahomete inuocant, ouantes, Alla Mehemet Hally. Id quod nobis ſonat Deus, Mahometes, & Hally.

Animis Saracenorum ita diſiunctis, rerum ſumma Alexandriæ tum erat penes quendam Suldanum, nomine Selymum, qui primò Ægypti Calipha interfecto ambiebat dignitatem Caliphæ Ægypti, cui etiam pro voto ſuccedebat, & Calipha Baldacenſis nuncupabatur. Verum cum quidam in Ægypto habitantes Saraceni, hunc ferre nollent, faſtidio regis in Africam traiiciebant, & inde Vandalos eiiciebant, qui tunc Africam incolebãt, & Chriſtiani erant, ſed Arrij dogmate infecti. Habitarunt autem tranquille ibi, à tempore regis Genſerici vſque ad Theodoſij Cæſaris gubernationem.

SARACENORVM RES PRAECLARE GEſtæ, & quædam de Suldano Mehua. CAP. XIIII.

ANNO Chriſti 640. Mehua Ægypti Suldanus creabatur, ſuccedens Selymo, fatis concedenti. Mehua autem Saracenorum lingua ſignificat velocem, vel celerem conſiliis & rebus expediendis idoneum. Hic obſidebat, & denique expugnabat inſulam Rhodum, ac fragmenta ruderum Coloſſi (miraculorum ſeptem mundi, vnius) nongentis, vt Æneas Syluius annotat, aut nonaginta vt Volaterranus ſcribit, Camelis baiulis ad vrbem Ægypti Alexandriam, tranſportari curabat.

DE ABDALLA SVLTANO AEGYPTI. CAP. XV.

NNO Christi 660. Mehua inter viuos agere desinẽte, successit Abdalla, qui postmodũ Syracusas descendens, Ægypti Suldanus coronabatur, haud multò post, quam Constans, Cõstantini Cæsaris filius à Martina nouerca, Cæsaris Heraclij cõiuge, veneno esset sublatus. Sub hoc Suldano Saraceni inuadebant Italiam, & occupantes Romam, eam auarissimè deprædabantur, Thesaurum Constantini, quem Romæ, in loco ab omni insultu hostili tuto occultatum, Constantinus in vrbem Constantinopolim transmittere constituerat, rapientes.

DE ABIMELECHO AEGYPTI SVLDANO. CAP. XVI.

IRCITER annum Christi 690. interempto Suldano Abdalla, Abimelechus succedebat. Nominis Etymologiam si spectaueris, Saracenicè sonabit tibi idẽ, quod latinè pater rex. Hic ducentis & septuaginta nauibus traiiciebat in Hispaniam: verum cum inconsideratè rebus suis perperam consuluisset, desideratis suorum quamplurimis aut confusis, iterum se in Africam recepit. Hos, cum in Africam rediissent Iustinianus secundus pro meritis excipiebat, & dissipatos in fugam agens profligabat. Ferunt hunc primum Miramamolinum fuisse, cui Cæsar Leontius exercitum ab omni armorum genere instructissimum opposuit, Duce Tyberio, qui cum Saracenos prælio vicisset, à militibus imperator Constantinopolitanus creatus est: ac vrbem Constantinopolim ingressus, incautum Cæsarem Leontium in carcerem coniecit, ac naso & auribus priuatum in Monasterium relegauit.

DE

DE SVLTANO SOLYMANNO, ET ALIIS REbus ab ipso & Saracenis præclarè gestis, ac memoratu dignis. CAP. XVII.

ANNO à nato Christo 721. Solymannus, quod nobis idem est cum Friderico aut pacifico, inaugurabatur Ægypti Sultanus. Hic biennium integrum exercitu Constantinopolim cingebat, re tamen infecta discedere coactus est propter pestem quæ in exercitu eius grassabatur. Acciderunt autem hæc Theodosij Cæsaris, successoris Anastasij Imperatoris tempore, Gregorio secundo Papa & Chilperico Francorum rege, Saraceni Mauri dicti sunt, quod è Mauritania irruptiones in Hispaniam fecerunt.

Anno 725. Eudes Gasconiæ dux conuocatis ex Hispaniis Saracenorum aliquot millibus, expeditionem suscipiebat, contra Theodorium, Dagoberti regis filium. Notatu autem dignissimum, eundem hunc Gasconem, ab Alarico Gothorum rege, qui Anno Christi 412. tempore Cæsaris Honorij, Gasconiam subegerat, & in Hispaniam tendens VVandalos eiecerat, esse oriundum.

Anno salutis 800. Saraceni ex Africa traiiciebant, & depopulabantur insulas Corsicam & Sardiniam, easq; expugnantes occupabant. Deinde anno gratiæ 822. ijdem ex Ægypto mouentes, impetebant Cretam & Siciliam, quibus subactis hostiliter, ducentos annos dominati sunt crudelissimè. Hoc tempore Leo Papa à Longobardis Italiæ populis duriter tractabatur, qui tamen postea à Carolo Magno, pristinæ dignitati restitutus est.

Anno 827. Salutis redemptæ Saraceni Italiam vastantes Romam diripiebant, & Vaticanum, ac S. Petri Basilicam, & montem Cassinensem, quem à sancto Germano nomen sortitum ferunt, occupabant. Tanti facinoris dux & autor erat Sultanus Sabæus. Annis 20. elapsis Saraceni denuò in Italiam mouebant, & portum Anconensem occupauerunt, sceptrum præterea longè lateq; in Mare Adriaticum protendentes, igni ferroq; obuia quæuis loca vastarunt.

Deinde sub Imperio regis Lotharij, Ludouici pij filij, & Michaelis Cæsaris Constantinopolitani Anno: 900. ab orbe redempto, Saraceni Italiam vicissim obruentes, Calabriam & Apuliam, cum monte Gorgano, qui vulgo mons S. Angeli apellatur, seruituti subiecerunt.

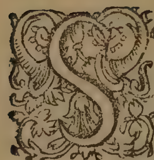
Postea Anno 923. Cæsar Romanus Saracenos Constantinopoli armabat

mabat in Calabros & Apuliæ colonos, quòd rebelles & seditionum cupidissimi essent depræhensi.

Anno Christi 930. Saraceni Genuam Liguriæ Metropolin expugnauerunt, & demoliti sunt, miserè vastantes regionem vniuersam ad littora maris.

Anno 1000, inter Sultanos, quos Calipha in prouinciis suis præfecturis ornauerat, gliscebat, & longè lateq; serpebat odium mutuum. Turquemanni igitur, quos nunc Turcas vocamus, animorum tantas dissensiones & lites irreconciliabiles cernentes, cogitabant, exoptatam sibi offerri occasionem, consulendi suis commodis, quod eorum vires non solum imminutæ, verumetiam magna ex parte debilitatæ & fractæ essent. Quapropter cum non ignorarent, se Caliphæ esse mancipia, clam regem sibi eligebant, & eum Sadockum, id est, iustum & pium vocarunt: Postea opposuerunt se Saracenis, tanta animorum magnitudine & virtute, vt eos admirabili celeritate toto Asiæ & Syriæ regno, ad vnum omnes propulsarent, ac sibi partes principes, belli iure, vendicarent. Calipham autem lacessere nolebant, nec vllius offensæ erga eum signa edebant. Sed primus Turcorum rex ab eo petebat, vt se Asiæ Sultanum crearet, verum breui post tempore è viuorum contubernio sublatus, diem obiit.

DEGRIZIVS REGVM TVRCICORVM SEcundus. CAP. XVIII.

SADOCKO non amplius superstite, sceptrum deferebatur Degritio filio. Hic Constantinopolitano Cæsari Mesopotamiam, ac vniuersam Siciliam eripiebat, & eas postmodum Arthoco propinquo suo dono dabat. Vtranq; regionem Diogenes Cæsar haud ita pridem, Saracenis inter se dissentientibus, recuperauerat.

ASPALEM VEL ASPASALEM TERTIVS Turcorum Rex. CAP. XIX.

DEGRITIO magnificentissimè sepulto, filius Aspalem, successor & legitimus hæres regni factus est. Hic nepotem exercitu instructissimo in Cappadociam, quæ tum adhuc Græcis paruit, ablegabat Anno 1018. hac conditione,

tione, vt quotquot regiones debellaret ac ſubigeret, eas etiam proprias poſſideret. Exercitum igitur ſuum celerrimè inſtruebat, & Aſiam minorẽ vniuerſam occupabat, excepta Cypro inſula, & ciuitatibus quibuſdam maritimis. Hic cum Godefrido Bullionæo, & Chriſtianis propè Nicæam ſigna contulit.

MELECLAS TVRCICORVM IMPERATOrum quartus. CAP. XX.

MELECLAS filius Aſpaſalemi Imperij faſces ſtatim à patris obitu capeſſebat, & Arthorum ac Solymannum Suldanos Meſopotamiæ, ingenti apparatu bellico in agrum Antiochenum amandauit, eo occupato progrediebantur vlterius, & Græcorum ditiones in Aſia plæraſque ſubigentes, præſidiario milite eas firmabant & omni ex parte tranquillas ac pacatas reddebant.

BELCHIAROCVS QVINTVS TVRCICORVM Imperatorum. CAP. XXI.

BELCHIAROCVS à funere patris regno ſucceſſit. Eo tempore Godefridus Bilioneus, & multi alij principum Chriſtianorum, expeditionem ſuſcipiebant in terram ſanctam. Vrbem Antiochenam cingebant obſidione, quam tum Turca quidam Aſſan nomine tenebat, eo autem eiecto & profligato, Chriſtiani vrbe potiti ſunt. Verum Aſſan alium quendam Turcam nomine Corbadan ſubornabat. Aliquando Chriſtianis eruptionem facientibus cum Turcis arma contulerunt, ſtatuentes Trophæum illuſtrem omnibus ferè Turcis qui in caſtris erant, trucidatis. Corbada igitur confuſus & cæſus, turpiſſimè fugam cœpit in Perſiam properans. In fuga de morte Belchiaroci, ac de funeſtiſſimo interitu fratris eius natu minimi, à Turcis, quod regnum ambiiſſet, in minutiſſimas particulas diſcerpti, certior factus eſt. Ab eo tempore Turcæ regis noui electionem ad multos annos diſtulerunt, & opinionibus variantes, votis diſcordes fuerunt, ſæuientes inteſtinis bellis, & ſanguinis mutua profuſione. Id cum Georgiani, Armenij & Chriſtiani indigenæ animaduerterent, audientes de Chriſtianorum occidentalium aduentu, & quod iam armis ac bellico apparatu Syriæ fines attigiſſent, correptis armis, & ipſi Turcas obruebant, animosè cæſis & iugulatis plæriſque, cæteros

omnes Persia prorsus arcebant. Horum nonnulli postmodum ad Arthoum Solymannum profecti, reliqui fuga dilapsi ad Turcas, Asiam minorem inhabitantes, se contulerunt hospitium petentes. Gesta sunt hæc Anno 1 1 0 6. Cæsare Balduino Godefridi fratre Hierosolymis imperante.

QVAE BELLA INTER TVRCAS VEL SARAcenos, & reges Hierosolymitanos gesta sint, breuis & perspicua delineatio. CAP. XXII.

ANNO 11 03. Turcæ capiebant Antiochiæ principem, Boenundum regis Roberti Guiscardi filium, cognomento Curbespinam oriundum à Tancreto Normanno cuius superius mentio facta est. Hic postea à Tancreto patruele è carcere liberabatur, cum annos tres continuos, in vinculis esset detentus.

Anno 1105. Turcæ bellum inferebant Godefridi fratri Balduino, regi Hierosolymitano, qui vrbem Accaronem obsederat. At Turcæ succubuerunt, multis millibus ad vnum occisis. Vrbs Accaron à veteribus Accon & Ptolemais dicta, à rege Hierosolymirano oppugnata, 20. demũ die vnà cum ciuitate Lica olim Laodicæa, capta est. Quadriennio post vrbs Baruth, à veteribus Berythus appellata in potestatẽ Cæsaris Constantinopolitani relicta est. Eo anno & Sydon Christianorum imperio parere cœpit.

Anno Christi 1115. iterum Turcæ aduersus reges Hierosolymitanos tumultuari cœperunt. Eo tempore Cæsareũ sceptrum Constantinopoli gerebat Balduinus secundus, qui cum prælio Turcæ superiores facti essent, succumbens in fugam actus est. Anno 1120. Balduinus secundus Gazin Damasci Suldanum capiebat.

Anno 1122. Rex Hierosolymitanus idem Balduinus à Suldano Hamensi Balach, quem alij Alaph appellitant, astu circumuentus, capiebatur. Sonat autem vox Balach, & significat vastatorem & prædatorem. Hic optimum principem Balduinum in squalido carcere captiuum per annum integrum detinuit.

Anno 1128. Balduinus rex Hierosolymorum superabat Doloquinum Damasci Suldanum, cruento prælio.

Anno 1132. Fulco Andegauensis, Balduini Cæsaris Constantinopolitani gener, Cæsar coronabatur, vicit postea Turcas propè Ibelim, vrbem, in sacris literis Geth, vocatam.

Anno 1143. Balduinus huius nominis tertius regis Fulconis filius, titulum & dignitatem Cæſaris Conſtantinopolitani conſequebatur, ac non multò poſt Noradinum Baldecari filium Damaſci Suldanum, prope Hierichuntem, interfectis quinque millibus hominum, reliquis turpiſſimè terga dantibus proſtrauit.

Anno 1160. Almericus rex Hieroſolymitanus, Balduini frater de Turcis victoriam in Ægypto memorabilem & illuſtrem reportauit: Alexandriam cœpit & Alcairum longa obſidione preſſit.

Anno 1170. graui bello Saladinus Ægypti Suldanus terram ſanctam infeſtabat, cum Balduinus regum Hieroſolymitanorum quartus lepra infectus eſſet, & Fridericus Eccleſiam Romanam duriſſimè exerceret, ac totam italiam igni & ferro vaſtaret.

Anno 1174. Balduinus rex, huius nominis quartus, Suldanum Ægypti feliciter bis prælio vicit, trucidato ferè vniuerſo exercitu ad Tabariam, olim Tyberidem, deinde propè Aſcalonem.

Anno 1179. Balduinus iterum cum Saladino Ægypti Suldano, in Tyberiadis agro congreſſus, ſed victus ſuorum plurimos deſiderauit.

Anno 1184. Satanæ impulſu, inter reges Hieroſolymiticos, & reliquos principes ac duces, diſcordia pernitioſa, & deploranda animorum diſtractio eſt exorta. Sortis miſeræ Chriſtianorum & penitus attritæ, ac tandem in extremum diſcrimen adductæ, vnam & ſolam cauſam inteſtinas diſſenſiones fuiſſe, Sole meridiano eſt clarius. Nam ſancta terra turpiſſimè priuatis affectibus, poſthabita, in hoſtium manus redacta eſt.

Anno 1186. Suldanus Ægypti Saladinus, regi Hieroſolymitano funeſtum bellum intulit, & Guidonem regem cepit cum Dominis aliquot Templariorum ordinis, qui tulerant auxilia Tyberiadi, fortiſſimè militantes, contra Suldanum vrbem graui obſidione cingentem. Vrbem Tyberiadem deditione cepit, in qua rex Hieroſolymitanus captus pro ſe, & ſuorum redemptione Licam & Aſcalonem vrbes alienauit. Ipſa etiam Hieroſolyma cum Ptolemaide in hoſtium ius & manus, paulo poſt peruenerunt, quarto videlicet Idus Nouembris, cum eam poſſediſſent Chriſtiani annos octoginta octo continuos.

Anno 1187. Domini Templarij & eorum confœderati ingentes cogebant copias, opponentes eas Suldano, tamen minùs propitio infeliciter pugnatum eſt, cæſis & in fugam actis plæriſque. Marte Rogerij Molinæi enim frater, ſupremus Dominorum Hoſpitaliorum Magiſter ipſemet enſe cecidit. Hæc acciderunt, anno citato, die Maij primo.

Anno 1189. Fridericus Barbarossa Cæsar, Philippus Franciæ & Richardus Angliæ reges, profectionem in terram sanctã instituebant, spe indubia, auxiliante Deo, tanto armorum & instrumentorum bellicorum apparatu se terram sanctam recuperaturos. Cæsar Fridericus firmissimo equitatu & peditatu numerosissimo progressus Armeniam & Ciliciam facilè occupabat, verum die quodam cum Solis ardor esset immodicus & intolerabilis, in flumine eius regionis Carino refrigerium lauando quęrens, de improuiso aquarum mole in verticem raptus, & in vndis cõcidens suffocabatur. Accidit luctuosissimus hic casus 12. Iunij.

Anno 1204. Christiani vicissim nouas copias conscribebant terram sanctam petituri. Inter eos principem tenebant locum Balduinus Flander & frater eius comes de S. Paulo, Ludouicus Sabaudiæ & Bonifacius Montisferrati, comites. Hi Venetiis inito arcto fœdere, à Venetis commodato acceperunt naues rebus pręclarè gerendis aptas, hac tamen conditione, vt primò Iadoram Dalmatiæ vrbem recuperarent, deinde vniuersas regiones Venetorum imperium detrectantes domarent, & eas Venetis de nouo obligatas ad pristinã obedientiã cogerent.

Anno 1210. Ioannes de Bregna natione Gallus, vir armis potens, vxorem ducebat Conradi ducis Montisferratensis filiam qui eodem tempore in vrbe Tyro rex Hierosolymitanus creabatur.

Anno 1216. Honorius Papa tertius Ioannem Columnam Cardinalem cum ingenti exercitu in Asiam mittebat, vt pacis firmas leges poneret. Huic se coniunxit Comes Niuernius: Dominus Gualtherus Sancerius, & ordinis sancti Michaelis magnus Magister cum aliis cõpluribus. Acconæ appellentes, postea in Ægyptum, vt vrbem Damiatam olim Heliopolim dictam oppugnarent, descenderunt. Hæc sexennio elapso Cordirio Ægypti Suldano, certis conditionibus est restituta, ipsis in vrbes Acconem & Tyrum recedentibus. Eodem tempore Ioannes Bremensis rex Hierosolymitanus, vnà cum fratre suo Magistro vel Xenodochiorum præside augusto, in Italiam venit, & filiam suam Iolantem vxorem dedit Friderico Cæsari secundo filio Henrici Cæsaris sexti, nepoti Barbarossæ, & illum etiam regis Hierosolymitani titulo ornauit, quem moderni reges Siciliæ retinent & vsurpant.

Anno 1229. Cæsar Fridericus in Italia anchoram soluens, firmo exercitu Syriam obruere constituerat, reuocatus tamen Papæ factionibus à proposito destitit.

Anno 1230. Cordirius Ægypti Suldanus, Hierosolymam obsidens capiebat & muros solo æquabat. Hæc acciderunt Cæsare Fride-

rico

rico igni ferroq; Papam prosequente. Ardebat tum Guelforum & Gibelinorum furia, Cæsar in suas partes Saracenos pertrahebat, quibus postmodum vrbem Nuceriam inhabitandam concessit, à quibus ea nomen habet. Sed à Gallis non multò post eiecti & vrbe pulsi sunt.

Anno 1237. Theobaldus Nauarræ rex, Emericus Montfortensis, Heinricus Campaniæ, comites, & alij complures, heroes armis potentes, instructa acie & vexillis passis Hungariam penetrabant, Constantinopoli paululùm subsistentes. Inde mouebant in Syriam, multa castella ac ciuitates amplissimas occupantes, quas Saraceni aliquamdiu possederant, non multo post autem Cordirius Ægypti Suldanus, fortissimè se ipsis opposuit, & consertis armis superior euasit, in fugam Christianos agens, & crudelissimè eos trucidans, vt maior pars eorum desideraretur.

Anno 1244. Christiani iterum à Suldano grauiter cæsi, propè Faramiam Ægypti vrbem. In eo prælio Guilhelmus de Castello nouo Dominorum Hospitalariorum & Hermannus Petrafortensis D. Templariorum magni Magistri vel præsides, ac Tyri Episcopus, vterq; Boteronis quem alij Botrũ vocant, filius, occubuerũt, cum trecentis equitibus auratis, & aliis plurimis fortissimis ac bellicosissimis heroibus.

Anno 1249. Ludouicus cognomine Sanctus, profectionem & expeditionem adornabat in terram sanctam, verum à Suldano Melechsalem victus, & ad vrbem Damiatam captus est. Pristinæ tamen libertati restitutus Sidonem & Ioppen olim Iaffar dictam, à Suldanis multis annis possessam, expugnauit.

DE BELLIS INTER TVRCAS ET TARtaros, ac de rebus aliis, præclarè gestis.

CAP. XXIII.

PRINCIPIO sciendum regionem Tartariam, modò Catay, olim Scythiam dictam, versus ortum Solis esse sitam. In ea incolæ olim pro arbitrio, affectibus & libidine, æuum vt cuique visum traduxisse constat.

Anno 1221. celebris erat heros quidam bellicosus, in Tartaria, quem historici Cangy nominant. Huius mater vidua spurium eum pepererat, cum tamen è thoro legitimo plures haberet filios, quorum odio grauiter, quod nothus censeretur, laborabat, nam fœdere inito fratres in necem eius iurauerant, astu & dolis vitæ eius insidiantes.

Quod cum mater intelligeret, ſumma animi cura & ſollicitudine ſtuduit vt odium hoc maturè ſopiretur: Idcirco finxit & religioſè aſſeruit Cangium ſe è radiis ſolaribus, abſque cohabitatione aut cum viro conſuetudine, concepiſſe. Et cum in ſententia & aſſertione animoſè perſiſteret, ac ſine rubore mordicus eam propugnaret, apud filios fidem ſuis verbis conciliauit, & è maximis calamitatibus, morteq; præſenti, ſe ſuumq; ſpurium eripuit. Poſtquam autem is adoleuiſſet, rudi & barbaro populo, legibus, norma ac regulis rectè viuendi, carenti, facilè perſuaſit, vt firmiſſimè crederent, ſe diuinitus eſſe miſſum, vt eos regeret & victores faceret regionum quarum Dominis antea fuiſſent vectigales. Cum igitur prudenter & circumſpectè ſingula gereret, breuiſſimo temporis ſpacio ferè plæraſque finitimarum regionum ſuæ poteſtati ſubiecit, & auguſtum Chami nomen ſortitus eſt. Regno feliciter præfuit annos duodecim, in oppugnatione verò arcis cuiuſdã, forţiter dimicans ſagitta in poplitis iunctura percuſſus, & grauiſſimis doloribus oppreſſus, tandem obiit. Hic primus fuit, qui Tartaris perſuaſit, vt crederent vnũ eſſe Deum, totius machinæ mundi conditorẽ.

DE HOCCATA TARTARORVM SECVNDO rege. CAP. XXIIII.

DEFVNCTO Cangy Chamo Hoccata filius regni clauũ tenuit, vt autem multarum nationum exterarum potentiam tentaret & experiretur, equitum decem millia inſtructiſſimorum in Cappadociam mittebat, vt totum illius regionis pactum, cuius incolæ Turcæ tum erant, depopularentur. Verum cum Tartaris ex animi ſententia non ſuccederet, tandem aſtu ab hoſtibus circumuenti & funditus ferè deleti ſunt. Quo audito rex Tartarorum vehementiſſimè excandeſcens in iſta ſtatim furia triginta millia ſubditorum conſcripſit & eos accepti prioris damni, ſuæq; virtutis memores, grauiſſima exhortatione addita, eſſe iuſſit. At Guiatadin Turcorum tum temporis princeps, exercitum ſuum Hoccatæ militibus oppoſuit. Ipſe autem Hoccata paulo poſt in lethalem morbum incidens, vitam cum morte commutauit.

DE MANGO CHAM TERTIO TARTARO-rum rege. CAP. XXV.

OCCATA è conſortio viuorum abrepto, ſuccedebat Gin filius, qui tamen non diu regnauit, maturè vitam finiens. Ideo Mango Cham in locum eius communi calculo electus, ſubſtituebatur. Nam anteceſſori ſanguinis vinculo erat coniunctus. Hic fuit Mango ille ad quem Papa Innocentius quartus, quendam Aſcelinum, Monachum ordinis Prædicatorum, Anno 1200. ablegauit.

Anno 1250. vel circiter, cum nempe rex Ludouicus cognomento Sanctus, profectionem adornaret in terram ſanctam, prudenter ſanè Haytonus Armeniæ rex, ſagaci mente princeps, Chriſti aſſecla, & religionis veræ confeſſor piiſſimus, ſibi proponebat, (viderat enim Tartaros complura regna ſibi ſubieciſſe, & iam iam fines ſuos longè latéque ad Aſiam minorem vſque extendiſſe) & ſuaſu optimatum ſtatuebat, cum Mango Cham Tartarorum rege fœdera pangere vt viribus coniunctis, Calipham Baldacenſem & Suldanos, Damaſci, Alepi, & Hamæ, alioſq; hoſtium complures, eò facilius poſſet reprimere. Poſtpoſita igitur omni mora Tartarum Chamum ſolenni legatione de fœderibus ſanciendis interpellabat, ac ſequenti anno ipſemet ad Chamum profectus, ac cum Mango Cham Chriſtianam religionem amplexus, & ab Epiſcopo Armeniæ baptiſmatis Sacramento initiatus eſt.

Poſtea Mango Cham, cum exercitu inſtructiſſimo, fratrem ſuum Halaonum, ad regem Armeniæ ablegabat, vt viribus coniunctis Turcas opprimerent. Exercitibus igitur conglomeratis, flumen Tigridem traiecerunt, & regnum Perſiæ, rege vacante obruentes, ſemeſtris ſpacio obtinuerunt.

Montis Libani radicibus, ortum verſus, adiacet regio, cuius princeps Alodin, vel Aladin, latinè diuinus appellatur. Quanquam hiſtoriæ & Chorographicæ deſcriptiones terræ ſanctæ, eum vocant Dominum & gubernatorem ſex montium. Regiuncula autem iſta eſt planities ſatis ſpacioſa, multis altiſſimis montibus cincta, quos ſuperare haud exigui eſt laboris. Nam aditus, vna tantum in ora, patet, vbi Aladinus propugnaculum inſuperabile & regium, Tigadum nomine extruxit. Ponè id, amœniſſima occurrit conuallis admirandæ fertilitatis, & aſpectu iucundiſſima. Horti vbique circumiacent magnificentiſſimi, leni ſuſurro limpidiſſimorum præterlabentium riuulorum, amabiliſſi-

bilissimi: viridaria suauissimè fragrantia, syluis opacis pulchrè cincta. Quales Semiramidis reginæ Babylonis horti, columnis altissimis suffulti, muris affabrè politis, fuisse feruntur. Nascebantur ibi proceræ arbores, odoriferi flores, & herbæ suaui fragrantia dulcissimum odorem de se longè lateq; spargentes. Erat etiam ibi Palatium regium & Gynæceum, splendididissimis ædificiis, argenteis & aureis tabulatis fulgentibus, arte distinctum ac perpolitum, in quibus habitabant virgines pulcherrimæ, speciosissimæ & delicatissimæ, è mundi plagis penè omnibus maximis impensis studiosissimè conquisitæ.

Anno 1255. Haolonus coagmentatis cum rege Armeniæ copiis, aggrediebatur viriliter Calypham Baldacensem, in metropoli Baldaco ipsum castris cingentes. Post obsidionem haud longam vrbe potiti, vniuersas opes, & regios thesauros rapuerunt. Haolonus autem cum admiratione tantas Gazas videns, Calyphã interrogabat, quamobrem præsenti ære, non conscripsisset extraneum militem, vt se suosque ab incursu hostium defendere, & vim exterorum propulsare potuisset, præsertim cum parata pecunia cordatissimis & fortissimis viris stipendia numerare & abundè satisfacere, fuisset facilimum.

Calypham respondisse ferunt, se persuasum habuisse, militis domestici defensione, & virtute in propugnaculis suis diutissimè se tutissimum, nec exterorum auxilio opus fore, sed se iudicasse, supervacuis sumptibus, & tantis expensis parcendum. Audito hoc responso, Haolonus mandauit, argentum, aurum, regia pocula, & vniuersam thesauri substantiam, in turrim, stagnante aqua circumdatam, quo nemini pedibus peruenire licebat, comportari, & Calipham in ea turre concludi & in medio thesauri sui collocari, addita seuerissima comminatione, ne quis vel panis buccellam, guttámve aquæ porrigeret. Ita factum est, vt sordidissimus & auarissimus Calipha, amore diuitiarum suis subditis patrocinium & defensionem necessariam ac iustam denegans, miserè in mediis opibus pessum iret, & inedia contabesceret. Hic fuit Caliphæ interitus, quem subsecuta est totius regni amissio lamentabilis, quod illibatum & infractum annos sexcentos durauerat, & à Caliphis Baldacensibus ab exterorum incursibus defensum atque tutatum permansit.

Anno 1260. Haydtonus Armeniæ rex, & Haolonus acie instructa iterum conuolabant, profectionem suscepturi in terram sanctam, vt recuperarent Hierosolymam. Verum cum Haolonus iam vrbi immineret, de fratris sui Mango Cham morte inopinata, literis certior

redditus,

redditus, celeri pede iter reuocauit. At alter fratrum Guibogam, mandatis acceptis diligentissimè satisfaciens, Syriæ maiorem partem, fideli opera, vigiliis, labore indefesso & prudenti consilio Armeniæ regis subigebat. In animum etiam sibi induxerat, se Turcas radicitus euersurum, & ad vnum omnes trucidaturum, verum vectigales tantum eos facere potuit, occasione ad maiora facinora sublata.

Accidit vt tum Christiani circa Sidonem, & Belforti arcis regionẽ concurrerent, & pagos quosdam à Turcis inhabitatos spoliarent (qui tamen Guibogæ dictis erant audientes, & in omnem belli euentum paratissimi) totum tractum istum misere diripientes, & vniuersam regionem euertentes, pecora gregatim abigerent, & obuia quæuis raperent.

Ii igitur qui fuga salutem quæsiuerant, recta ad Guibogam pergentes, de iniuriis sibi præter ius, æquum, & fœdera, illatis grauiter conquerebantur.

Quanquam autẽ Guibogam è vestigio, nepotem suum, legatum, ad Christianos amandabat, spolia & abacta pecora placidissimè reposcens, imprudentes tamen & excæcati Christiani, animis præfractis & obstinatis reluctabantur, ablata & rapta non restituebant, sed etiã contra ius gentium Guibogæ nepotem charissimum, & legatum (qui sancti semper sunt habẽdi) innocentem interficiebant. Facinus hoc detestandum Guibogæ mentem perturbatam in rabiem planè conuertebat, vt tuba suis conuocatis, vi armorum Sidonem & arcem Belfortum securam, ac nihil horum metuentem impeteret, ac exercitu instructissimo circumdatam, oppugnaret, excinderet, ac muros circũ circa solo æquaret. Præterea inita fœdera dissuens, Christianis omnem denegabat, & abiurabat reconciliationis spem. Gliscente tam atroci dissidio, inter Christianos & Guibogã, illi opem Æpyptiaci Suldani Cathos, cognomine Melechmes, implorabant, qui se facilem & paratissimũ fingens, tacitè interim cogitabat, iam exoptatam sibi dari occasionem, vt rerum suarum satagens, priuata commoda nõ negligeret. Mouebat igitur celeriter in Syriam, & hostiliter adoriebatur Guibogam, animi infracti Heroem. Signis collatis, Guibogam plærisque etiam suorum desideratis, in prælio occubuit. In tanto strepitu, & rerum omnium confusione, Suldanus Melechmes Christianis trepidantibus, vniuersam ferè Syriam subigebat, exceptis tantum maritimis Christianorum ciuitatibus, loci natura munitissimis.

Anno 1274. Damascus ciuitas, à Capitaneo prorege homine Saraceno, prodebatur. Verum cum Haolonus tum in Persia degens, de

clade & interitu sui fratris certior esset factus, eo ipso momēto mittebat legatos, ad Armeniæ & Georgiæ, orientis reges, Christianā religionē profitentes impensè orans auxilia, & sibi contra Saracenos Ægyptiq; Suldanum subueniri postulans. Necessariis autem rebus omnibus ad iter cōparatis, cum iam Syriam acie instructissima peteret, in lethalem morbum incidens, è contubernio viuentium sublatus est, postquam dies quindecim cum grauissimo morbo, & morte amara conflictatus esset. Receptui igitur cantatum est, & honestissimis eius conatibus euersis, tota in sanctam terram profectio in nihilum recidit.

Haolono præter spem defuncto, succedebat Abga filius, regni paterni hæres legitimus, sed mox Christianæ religionis professionem, cuius pater studiosissimus, & obseruantissimus fuerat, repudians, superstitionibus Mahometicis, cæco errore, se totum mancipauit. Bello etiam lacessebat fidelissimos suos vicinos, quod mirum in modum Suldani Ægyptiaci potentiam auxit, & ei robur haud mediocre addidit.

Bendecar enim Suldanus Ægypti, eripiebat Christianis vrbem Antiochiam, cum aliis plurimis ciuitatibus & propugnaculis munitissimis. Deinde pacem faciens cum rege Tartarico, regi Armeniæ, prouincias Cumaniam & Cappadociam, in finibus Armeniæ sitas, inuasit. Non enim ignorabat, Armenum cum suis proceribus, ad Cobilam Chamum in vrbem Almalechum profectum fuisse, & quod de absentibus nulla hostilis incursio aut defensio esset metuenda. Verum eius filij interim, de aduentu Suldani præmoniti, properè cogebant copias, per vniuersam Armeniam, quantas potuerunt maximas, peditum videlicet quadraginta, equitum vero duodecim millia ac intrepidè concurrentes, in plano campo arma viriliter conserebant, infeliciter tamen pugnantibus Christianis succubuerunt inferiores facti, vt alter filiorum in prælio caderet, alter captiuus in Ægyptum duceretur. Quanquam autem Armeniæ rex planè apud animum constituerat, se tādem volente Deo, Turcas euersurum & funditus deleturum, tantis tamen calamitatibus, morte videlicet & captiuitate filiorum impeditus, ab instituto desistere, & tranquillitati ac defensioni regni sui vacare, postulante necessitate, cogebatur. Præsertim cum de subsidiis à filio Holonis accipiendis, quibus Turcis resisteret, planè incertus & de nouis auxiliis perinde dubius esset. Tanto igitur metu oppressus, & periculi magnitudine circumuallatus, cum nulla spes subsidij alieni vspiam appareret, pacis conditiones, denique non detrectandas iudicauit. Suldano igitur pro liberatione filij Alesium vrbem reddidit, & Sangolassorem, virum potentem

tentem & militari virtute clarum, à Tartaris captum dimisit. His ita transactis, Haydtonus regno Armeniæ se abdicans administrationem filio Tyuono commendauit, qui nuper è carcere Suldani liber, in lucem prodierat. Ipse verò cœnobij cuiusdam claustra introgressus nomen cum vitæ genere mutans Macarij appellatione beatior videri volebat. Obiter hic notandum opinor, Armenios peculiarem in regione sua obseruare & colere ordinem, quem qui suscipit, is & nomen, canone id postulante, mutare tenetur. Commutauit autem Haytonus nō multo post, cum statu commutato, charam vitam cum morte, postquā regno præfuisset 45. annos. Pacis tamen conditiones cum Abgano, & vicinis, Anno 1273. ac fœdera, antequam expiraret prudentissimè renouauit.

Postquam Haytonus Armeniæ rex magnificè humatus esset, Suldanus autē Ægypti properè interim Antiochiam & Ciliciam sibi subiecisset, Tyuonus aciem suam instruens in Anatoliam mouebat, hoc fine & consilio, vt arma prorsus, nisi omnem istam regionē, in qua multi reguli Abgano subiecti residebant, domasset, non esset depositurus. Abganum omnes quidem Imperatorem agnoscebant & salutabant, excepto vno Paruana iugum regium excutiente, ac cum Suldano conspirante. Cognito eo, Abganus expeditionem instituebat, armorum & victualium apparatu instructissimam, sed Meleches Suldanus fugiens, & rerum suarum incertus, Anatolia relicta, summa festinatione terga dans, Ægyptum repetebat. Abganus hostem insequens, maiorem fugientis exercitus partem, cum aliquot millibus Saracenorū prostrauit. Perrexisset fortè ad Ægypti fines, nisi aulicorum nonnulli diuersum suasissent, propter incredibilem æstum, ac Solis ardorem intolerabilem, qui quotannis plærunque in Ægypto existit, cui ferendo Tartarici equi non sunt pares. Rediens autem Abganus in Anatoliam, proditorē Paruanam, & eiusdem farinæ criminisq; reos socios, in vincula coniecit, & pro more Tartarico ac consuetudine inueterata, in quatuor partes discerpendum condemnauit. Latæ sententiæ executio hac ratione & modo fiebat.

Arbores quatuor certis quibusdam instrumentis incuruabantur, quarum summitatibus sontis pedes & brachia aptabantur, vt postea iisdem iterum elisis atque in altum velocissimè surgentibus, in momento rei membra miserabiliter in pares partes & portiones æquales distraherentur.

Abganus postea administrationem Anatoliæ quibusdam regulo-

rum ſuorum commendabat, quorum primarius habebatur Othomannus, à quo moderni Turcæ ſunt oriundi. Hæc acta ſunt Anno 1282.

Denique Abganus à Saraceno quodam ignobili & perfido clanculum veneno peremptus eſſe perhibetur.

DE REGE TONGODOR. CAP. XXVI.

ABGANO veneni ſæuitia extincto, frater Tongodor Tartarorum rex creabatur, qui adhuc in cunis iacens, ſacris initiatus & in Baptiſmatis actione Nicolai nomen ſortitus eſt. Verùm cum Saracenorum conſuetudine nimium gauderet, eorum religioni patrocinium præbens, abiecto ſano dogmate, Mahometicæ doctrinæ aſſecla euaſit, & mutato priſtino nomine, Mahometes appellari voluit. Auguſtiſſima Chriſtianorum conſpicua templa, paſſim per vniuerſum regnum, tyrannico furore demoliens, legatos ad Suldanum Ægypti ſine mora ablegauit, & fœdera pacis noua in perniciem Chriſtianorum pepigit.

Frater vero ipſius, & Argonus nepos clandeſtinas iſtiuſmodi molitiones intelligentes, rem omnem ad Cobilam Chamum, totius Tartariæ caput & principem, deferendam iudicarunt. Qui de ſtatu rerum periculoſo certior redditus, per Legatos Tongodorem exhortabatur, vt ſobriè & maturè ab iſtiuſmodi tyrãnide deſiſteret, ni velit iam iam præſentes atrociſſimas pœnas, & mulctam capitalem experiri.

Mehemetem comminatio hæc tantopere commouit, vt in ipſis veſtigiis fratrem pugione confoderet, haud dubiè nepotem Argonum, ni per ſalebroſas vias, & finitima montium iuga euaſiſſet, morti deſtinaturus.

Mehemet tandem, fida amicorum Argoni opera, captus & medius diſcerptus eſt, cum vix tres annos tyrannus ſæuiiſſet.

Acciderunt autem hæc Anno 1283.

DE PIO REGE ARGONO PRINCIPE optimo. CAP. XXVII.

TYRANNO Mehemete turpiſſimè deleto, Argonus nepos Tartarorum rex coronabatur, titulum Chami repudians, donec Cobilæ voluntatem cognoſceret, quod facilè obtinuit. Erat autem Argonus vir liberali facie, & perſona heroica, cultor & plantator Chriſtianæ religionis. Templa à Mahomete diruta, nullis expenſis parcens, è fundamentis liberaliſſimè reſtaurauit. Ob tantam igitur pietatis veriſſimam famam, reges Armeniæ, Georgiæ & multi alij orientis principes eum adierunt, quibus pollicitus fuit manu ſtipulata, terræ ſanctæ recuperationis ſe ſtudioſiſſimum futurum. Expeditione veruntamen vix inſtituta, in lethalem Argonus incidit morbum, ac quarto ſtatim anno ſucceſſori, ſceptrum reliquit.

DE IMPIO ET DISSOLVTO REGE RAGAIT. CAP. XXVIII.

MORTVO pio & nunquam ſatis laudato Heroe Argono Tartarorum rege, frater eius Ragait diademate regio fuit ornatus. Proceræ erat ſtaturæ, & voluptatibus planè obſequens. Regiam igitur dignitatem biennium vix tueri potuit. In adminiſtratione enim regni tantæ erat ignauiæ, vt in aula ipſius ius & iuſtitia euaneſcerent, & plæriſque in locis totius regni honeſtas langueſceret. Inuiſus igitur, & penè omnibus ſubditis exoſus, exteris fabula factus, tandem à regni proceribus, dignitate regia ſpoliatus, miſerè interemptus eſt.

DE REGE BAYDONO. CAP. XXIX.

HAc beſtia interempta, quidam eius propinquorum Baydo nomine, Tartarorum rex declarabatur Anno 1290. qui diuini cultus & Chriſtianæ religionis erat obſeruantiſſimus. Templa reſtaurabat, quæ anteceſſor ſuperbè deſtruxerat, & edicto cauebat, ne quis tentaret vel auderet Tartaricis populis Mahometicum dogma publicè proponere, aut prædicando priuatim inſtillare. Edicto hoc publicato Tartari valdè commoti ſunt. Maior enim

eorum pars Mahometicis dogmatibus fidem habebat & astipulabatur. Clam igitur conspiratione facta, mittebant ad Cassanum Argoni supra citati filium, promittentes ei regni inuestituram ac propriam possessionem, si spreta Christianorum religione, ad Mahometicam doctrinam vellet deflectere.

Cum igitur Cassano religio parum curæ alias esset, postulatis annuebat, & exercitum producens, neglecto sanguinis vinculo, Baydoni consanguineo se hostiliter opponebat. Denique cum collatis signis acerrimè vtraque ex parte dimicaretur, ij quibus Mahometica doctrina cordi erat, perfidè suam stationem deserentes, in castra Cassani sceleratè profugiebant. Circumuentus igitur optimus princeps Baydo & fideli suorum subsidio destitutus, in fugam actus à prosequentibus tandem correptus, crudelissimè trucidatus est.

DE REGE CASSANO ET EIVSDEM REBVS præclarè gestis. CAP. XXX.

CVM Baydo perfidè circumuentus, fatis concessisset, regiam apud Tartaros dignitatem Cassanus adeptus, promissis, in regni sui exordio, palàm reclamare non audebat. Nam sub initium gubernationis suæ, aliquantulum incertæ, à molitionibus & facinoribus suspectis sibi metuebat. Verum cum de possessionis certitudine, nihil amplius haberet dubij, capitali supplicio clanculum afficiebat suasores & impulsores temerè abnegatæ fidei Christianæ, & Saracenicæ turpiter susceptæ. Postea copias colligens, pedestres & equestres, facto agmine, Saracenos & Ægypti Suldanum adoriebatur. Læto hoc nuncio Christianis regibus allato, Armenus & Georgianus reges, cum finitimis religioni orthodoxæ fauentibus Orientis principibus, nulla mora interposita Baldaci ipsum conuenientes instructo exercitu animorum suorum cõiunctionem testabantur, ac iunctis viribus Syriæ metropolim Hamam petebant. Sed Ægypti Suldanus Melechnazer, exercitum suum animosè opponens, castra sua prouidè metatus est in campo spaciosissimo. Persuaserat enim sibi, loci cõmoditate fretus, se Cassanum facilè fugaturum. Ideo eius exercitum præsenti periculo adhuc imparatũ festinanter obruebat, sperans istiusmodi stratagemate ordines facilè posse confundi ac turbari.

Verum Christiani & Tartari, suæ virtutis memores, viriliter animo infracto præliantes, in angustias Suldanum redegerunt tantas, vt fuga sibi

ſibi ſalutem quæreret, præcipuis ſuorum deſideratis. Hæc anno gratiæ,1300.circa natalem Domini acciderunt. Extant rerum geſtarum deſcriptiones luculentæ,à quodam Armeniç regis intimo conſiliario poſteris relictæ.

Victoria tam illuſtri reportata, obſidionem vrbis Caſſanæ ſuſcipiebat,in qua omnes regij theſauri Suldani erant repoſiti. Iis repertis Caſſanus obſtupuit,& Suldani dementiam admiratus eſt, quod inconſideratè gazas ſuas in vnum locum comportari curaſſet, & Martis fortunæ ancipiti eas committere auſus fuiſſet. In meliores autẽ vſus præſentem pecuniam cõuerſurus, Caſſanus militibus liberaliſſimè ſtipendia numerans, cuiuis pro dignitate & ſtatu erogabat, nihil ſibi reſeruãs excepto Acinace & marſupio vno, in quo continebantur totius Ægypti, omnium idiomatum characteres artificioſiſſimè elaborati.

Ciuibus autem Damaſcenis audientibus Suldanum eſſe ſuperatũ, imperata non ſubterfugientes deditionem promptiſſimè faciebãt. Nihil tamen in ciuitate præter vberem alimoniorum copiam inueniebãt, diuitias & ſpolia nulla. Idcirco Caſſanus exercitui ſuo 45. dies ſtatiua cõtinuare permittebat, exceptis 40000. equitibus cataphractis,quorum ductor erat Molay quidam Suldanum fugientem perſequentibus.

Admiratione dignum eſt, quod in tantillo corpore,& Caſſani perſona neglecta, ſi quis formam & membra totumq; corporis habitum ſpectare voluiſſet, tot virtutes Heroicæ locum inuenire potuerint. Nã hiſtoriis teſtibus non etiam facilè inter 20000.gregarios milites deformior & vilior aut abiectior perſona, hoc ipſo Caſſano, animi tamẽ magnitudine, & iudicij acrimonia præſtante, inueniri potuiſſet. Verum cum res arduas & maximas moliretur, ac in Syriam expeditionẽ ſuſcepturus eſſet, opinione citius vitam finiit, maximo Chriſticolarum omnium diſpendio.

DE REGE CARBAGANDA, SVCCESSORE Caſſani. CAP. XXXI.

POST funera Caſſani, frater ipſius regni Tartarici hæres factus, Chriſtianam religionẽ, matre viuente retinebat. Ea verò defuncta deficiebat,& ſyncera confeſſione abiurata, Mahometicũ dogma amplectebatur, cuius ſtudioſiſſimi defenſores omnes ipſius poſteri fuerunt, idem dogma in hoc vſque momentum mordicus retinentes.

DE

DE PERSARVM REGIBVS, ET QVAMOBREM *Sophi appellentur.* CAP. XXXII.

NOSTRO ſeculo Perſarum reges appellantur Sophi, propterea quod Sophus in vxorem duxerat Vſumcaſſani filiam, è qua ſuſtulit Iſmaelem Sophum, qui regno præfuit temporibus Tamerlanis, patris. Inde reges Perſarum ad noſtra tempora vſque, hoc attributum ſibi retinuerunt, nec eſt in viuis ſub Sole, ſeculo hoc, vllus princeps, qui Turcas compeſcere & tantopere terrere poſſit vti Perſa. In confeſſione fidei enim, cæremoniis, aut ritibus Eccleſiaſticis inter ipſos eſt ſumma diſcrepantia & diſſimilitudo.

DE MAMELVCHIS, QVANDO, ET QVOMOdo electionem Suldanorum AEgyptiacorum ſibi rapuerint. Item de eorum origine, & Saracone Mamelucho Suldanorum primo. CAP. XXXIII.

ANNO 1160. quo Almericus rex Alcayrum obſidione premebat, metuens Suldanus cognomento Cálypha Chriſtianorum potentię ſe fore imparem, opem Suldani Alepenſis implorabat, qui ſtatim aliquot millia ſubſidio miſit Sarracone, quem alij Saraſſonem vocant, Coraſmenicæ familiæ, duce. Hic cum aliquandiu in regia Suldani verſatus eſſet, ac pro ſalute ac vita eius fortiter militaſſet, & regnum à variis calamitatibus liberaſſet, ſecretiora interim conſilia omnia explorauit, ac depræhendit nuſpiam firma & fida auxilia apparere. Correptum igitur Suldanum in vincula trahebat, nec priſtinæ dignitati eum reſtituit, ſed in ſepulchri carcerem perennem concluſit. Stratagemate hoc, Sarracon totius Ægypti Dominus factus eſt, Saracenorum vel Arabum ditiones Ægypto copulans, Coraſmeniis eas tributarias reddidit. Sed Sarracon, etiam poſſeſſor momentaneus fuit. Obiit enim breui temporis interuallo Anno Chriſti 1166.

Regia corona deferebatur filio, vel vt alij ſtatuunt, nepoti Saladino, ſceptrum, complures annos gerenti. Huic ſucceſſit Cordirius princeps non in poſtremis habendus. Eo quoque mortuo regia ſubſellia occupabat quidam Saphadinus nomine, cuius fratres ordine & ſerie certa ſunt ſubſecuti, vſque ad annum ſalutis reparatæ 1241. Poſtea

Melech-

Melechſalem (dux pacificus) ornabatur Suldani titulo, & cum cognouiſſet Tartaros viliſſimo pretio vendere Chriſtianorum liberos furtim raptos, ſuorum ſatellitum quoſdam ablegabat, vt maſculorum plurimos ære redimerent. Eos gladiatoria, palæſtrica, ac militiæ belliqúe artibus inſtituendos & liberaliſſime educandos curabat, quorum fida opera, pro ſui corporis cuſtodia & excubiis vteretur, & eos Mameluchos, hoc eſt, miniſtros vel apparitores appellabat. Quanquam dictio illa ſeruum propriè denotat. Et hic eſt iſte Suldanorum famoſiſſimus, qui Anno 1249. regem Franciæ Ludouicum titulo Sanctum dolo & aſtu cepit. Ludouico interim in vinculis duriter tractato, Mameluchi Suldanum Melechſalemum trucidantes, alij cuidam nomine Turquemanno dignitatem Sultanicam ſolenniter vltrò deferebant, qui certis conditionibus & maxima æris ſumma interueniente, Ludouicum è carcere, ad ſuos liberè redire permiſit.

MAMELVCHORVM SVLDANI. CAP. XXXIIII.

SVLDANVS Ægypti, quem Mameluchi elegerunt, Turquemannus vocatus fuit, is ab intimo quodam ſuorum nomine Cathos, poſtea Melechmes dicto, confoſſus eſt.

E prælio quodam Melechmes rediens, à Bendecaro Mamelucho quoq; interficiebatur. Ipſe verò in locum eius ſurrogatus eſt.

Bendecarus Ægyptiacorum Suldanorũ quartus, cognomine Melechdaer Chriſtianis Antiochiã eripuit, & exercitu ingenti Armeniam inuadens, crudeliter obuia quæque vaſtabat.

Poſt Bendecarum, Melechſayr Suldanus Ægypti coronatus à Mamelucho Elſij, ſuæ farinæ & ordinis homine occidebatur. Perditum hoc caput Chriſtianos vrbe Tripoli priuans Syriam occupabat.

Principatus & rerum ſumma poteſtas deinceps ad Melechnazarem deuoluebatur, qui fraude & dolo, vrbem Berytum, Sydonem & alias ciuitates maritimas nobiliſſimas Chriſtianis eripuit. Melech Seraph, anteceſſore vſura lucis non amplius fruente, eligebatur, qui Anno 1299. Acconé, memorabili ſanguinis profuſione expugnans, & Chriſtianos tota Syria arcens, eam Ægypti regno coniungebat, vt iure legibus & conſuetudinibus paribus vterentur.

His artibus, vel potius lanienis Mameluchi inuaſerunt Ægypti regnum, & ad noſtra ferè tempora Sultanos ſuos ex Chriſtianis ſeu Chri-

ſtianorum liberis crearunt, ac inſtar equitum alicuius ordinis, res ſuas adminiſtrarunt ad annum vſq; 1518. quo denique à Selymo Turcarum Cæſare radicitus extirpati ſunt.

Liquido igitur ex ſupra memoratis hiſtoriis conſtat, primos Mahumetanos, Aſiæ principes, Arabes fuiſſe, qui Saraceni appellati ſunt. Hos ſecuti ſunt Turquemanni Parthi dicti, qui Saracenos expulerunt, poſtea Turcæ expulſi ſunt à Tartaris, verſus Orientem habitantibus, qui Scythæ vocantur & Turcarum nomen retinuerunt, quanquam de eorum ſtemmate & proſapia originem non trahunt, atq; ij ſunt qui in modernum vſque diem regionis poſſeſſores ſunt. E quibus omnibus cognoſcitur, & iuxta veram aliorum opinionem deciditur, Scythas hoc ſeculo Tartaros dici, & propterea Turcarum nomē ſortitos eſſe, quod Turquemannorum regnum poſſideant.

DE ARMENIIS, EORVM RITIBVS ET OPINIOnibus ſectariis. CAP. XXXV.

ARMENII nomē & appellationem ſortiti ſunt à regione, quam inhabitant, quæ ſita eſt propè Antiochiam, interiacens Saracenorum & Chriſtianorum finibus. Peculiares quaſdam cæremonias antiquiſſimas maiori ex parte Catholicorum ritibus conformes retinuerunt. Antiſtiti ſuo Eccleſiarum præſuli, quem ipſi vocant Catholicum, reuerenter & humilimè ſummos honores deferunt, & conſiliis ac mandatis eius in omnibus rebus gerendis nemo non eſt obſequens.

Inter Græcos tamen & ipſos, irreconciliabiles & perennes de ritibus eccleſiaſticis diſcordiæ virent ac vigent. Natalem Domini & Saluatoris noſtri, non eo die quo nos, celebrant, ſed ieiuniis ſe macerant, & orant deuotè ab aurora ad ipſum noctis vſque crepuſculum. Feſtum autem trium regum reuerenter miris feſtiuitatibus ornant, & eadem die redemptoris noſtri Epiphaniam ſanctiſſimè colunt ac reuerenter habent. Baptiſmatis Chriſti feſtum quoq; obſeruant, ea enim die Chriſtum ſpiritualiter regeneratum eſſe perhibent. Quo figmento, errorum variis & denſiſſimis nebulis ſe implicant. Chriſtus enim non regeneratus eſt vnquam, nec regeneratione opus habuit, vtpote qui nullis peccatis obnoxius aut pollutus fuit, neque fraus aut dolus in ore eius inuentus eſt, ſed aquam, lauacrum regenerationis ac renouationis, nobis Chriſtianis, tanquam ſigillum vitæ æternæ & ſacroſanctum altaris

ſacra-

ſacramentum credentibus inſtituit, quorum efficacia à peccatis per fidem mundamur.

Ieiunij tempora religioſè cum Catholicis paria & communia habent, niſi quod ſtrictius atque rigidius non ſolum à carne, lacte, caſeo, ouis, verum etiam à piſcibus abſtinent, oleo cibos non emolliunt aut condiunt, vini vſum vitant, ſolo pane & bellariis cicerum, peponum, piſorum & id genus aliis viliſſimis cibis ſunt contenti. Vt autem apertè Græcis & Surianis aduerſentur, ſex præcipuis anni feſtis carne veſcuntur liberrimè.

Præterea nec hoc prætereundum videtur, Armeniorum infinitum numerum Hieroſolymis habitare, qui etiam epiſcopum religionis moderatorem habent ordinarium. Is pro veteri regionis ſolenni more, oblongam in fronte alit comam, diſtinctè ad tempora vſque propendentem. Geſtat ſicuti etiam omnes reliqui eius presbyteri, coronam amplam & rotundam, capite & barba aliâs intonſus. Ipſorum ſeniores & Antiſtites ſobriè, caſtè, pudicè, ac piè viuentes, neglecto habitu vtuntur, orantes deuotè & officium ſuum impigrè faciunt, ſacramentis debitam reuerentiam exhibentes.

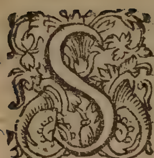
Armenij Hieroſolymis habitantes, Baſilicam ſuam habent in illa vrbis regione, vbi Iacobus maior, ab Herodis tyranni ſatellitibus decollatus fuit. Poſſident etiam templum auguſtum, ad S. Saluatorem dictum. In ea peripheria, tempore paſſionis Chriſti cōſpicua erat domus Caiphæ, in qua ſalutis noſtræ anchora, redemptor Chriſtus ludibrio habitus, in faciē percuſſus, & à Petro diſcipulo ſuo abnegatus, innumeris contumeliis affectus eſt, quæ omnia vt ouis placida, pro noſtri redemptione patientiſſimè pertulit Ieſus Saluator.

In eodem Sacrario magnus & ponderoſus lapis, de ſepulchro ab Angelo deuolutus, cui, aduentantibus ſanctis & religioſis mulieribus, ipſe inſedit, oſtentatur.

Quidam locus etiam aduenis videndi cupidis, monſtratur, in quo gallus cantans ſtetiſſe creditur, cum Petrus ſuum Dominum abnegaſſet.

DE GEORGIANIS ET EORVM RELIGIOsis sanctionibus, moribus atque statutis.

Cap. XXXVI.

SOlis ortum versus habitat populus longo interuallo & loci intercapedine, à sancta terra dissitus, cuius territorium ad Caspios vsque montes protenditur. Incolæ sunt bellicosi & militari virtute clari, homines conspicui proceritate, & multis de causis in postremis nequaquam habendi. Æstuantibus etenim bellis & signis volitantibus bellicosissimi semper fuerunt, vt vicinis populis, Saracenis, Persis, Medis, Assyriis, in propinquo habitantibus, haud abs re sæpe fuerint formidini: & quamuis ex omni parte eorum ditio infidelium confinia attingat, ab omnibus tamen metuuntur, nec audet vllus ipsis nocere.

Nomen autem & appellationem Georgianorũ sortitos perhibent à Diuo Georgio equite quondam aurato & claro, quem in præliis inter dimicandum in summis periculis & rebus ferè desperatis tanquam patronum fidissimum, exercitus totius defensorem ac protectorẽ summa reuerentia inuocant, & submissè honorant. Plurimi eorum extra mœnia Hierosolymitana, in locis quibusdam sanctimoniæ nomine celebribus habitant, nempe in monte Caluariæ propè foueam aut speluncã in qua Saluatoris nostri crux stetisse putatur, cum pro nostris peccatis interficeretur & victima reconciliationis nostræ fieret. Ara etiam ibidem magnificè extructa conspicitur, pone eam vigil, & custos perpetuus habitat. Augustissimum etiam templum vniuerso angelorum choro dedicatum & sacrum extructum est, vbi Hannæ summi pontificis domus steterat, in quam Christus redemptor, captus à Iudæis in monte oliuarum, militibus stipatus, deductus fuit, ibi etiam Hannę suæ doctrinæ rationes reddidit, ac discipulorum suorum innocentiam candidè asseruit, percussus in faciem vilissimi serui ferocientis iniuria, patientissimè omnia tulit. Cæremonias, cultum & sacramenta cum Græcis paria, in omnibus retinent.

DE

DE TVRCARVM MODERNORVM ORIGINE *& prosapia, è qua hactenus suos Cæsares petiuerunt. Initio facto ab Othomanno primo, addita serie successorum, vsque ad moderni Imperatoris gubernationem.*

Cap. XXXVII.

NNo Christi 1300. vixit celebris quidam armis potẽtissimus ac rei militaris peritissimus heros Othomãnus natione Tartarus, à quo hoc nostro seculo Turcę Osmãni vel Othomanni vulgò appellantur. Hic cum artibus suspectis, blãditiis, & pollicitationibus magnificis finitimos populos, in suas pertraxisset partes, Bithyniam & Cappadociam subegit & Caliphæ Ægypti Suldano graue bellum intulit. Idiomate Ægyptiaco Calipha significat Cæsarem, Suldanus belli ducem supremum denotat. Verum cum Saladinus, Sultanus, Dominum suum perfidè interfecisset, & regni administrationem ac sceptrum rapuisset, Suldanorum nomen mansit in vsu. Cæsar, Turcica lingua Amir vocatur. Tartari suum Cæsarem Vly Cham, latinè augustum & felicissimum salutant & nominant.

Rapidissimus fluuius Turck, ex montibus Circassiorum, fluens & auctus multis amnibus in mare Hircanum se exonerans, Turcis nomen dedisse perhibetur.

2. Orchanes Othomanni filius Turcarum secundus Cæsar, Anno 1335. inauguratus Galatas vicit. Byrsæ sedem suam imperialem habuit.

3. Amurates tertius Cæsar Turcicus regere cœpit Anno 1363. primus Hellespontum traiecit, & Callipolim 1380. expugnauit.

4. Baiazetes alter filiorum Amuratis, successit Anno 1386. potiebatur Thessalia, Bulgaria, & maxima parte Græciæ ac vrbe Vidina. Hunc Tamerlanes Tartarorum Chamus, cepit, & eum sicuti canem sub mensa de micis pascens, eo vsus est loco scabelli equum conscensurus. Reliquit autem Baiazetes quatuor filios à se, orphanos.

5. Calepinus Cæsarum Turcicorum quintus, inchoauit regni administrationem Anno 1394. Maiorem Bulgariæ partem sibi fecit vectigalem. Cum Sigismundo Vngariæ rege prope Nicopolim confligebatur, in quo prælio Ioannes Burgũdiæ dux, cum nobilibus aliquot captus 200000. florenorũ, pro sui, suorumq; redemptione erogauit, cæsis suorum 20000. Turcorum etiam 60000. trucidati sunt. Sigismundus autem fuga elapsus, venit Constantinopolim, sed metu poten-

tiæ Turcicæ, recta ad lares domesticos tendere non ausus, ambagibus quæsitis, Rhodum nauigabat, inde vela Dalmatiam versus conuertebat, tandem in Vngariam ad suos remeans.

6. Moyses sextus Cæsar, regnare cœpit, Anno 1400. & patruelem Orchanem, literam longam faciens, omnem eius regionem hæreditariam, inuasit.

7. Mahometes Anno 1408. Cæsareo titulo ornatus, Seruiam, VValachiam & aliquam Croatiæ partem subegit.

8. Amurates octauus Cæsarum Turcicorum, Mahometis filius Anno 1422. regens, Mustapham fratrem in exilium egit, Thessalonicam expugnauit, & maiorem Græciæ partem subiugauit, Anno 1439. obsidione Albam Græcam seu Belgradum cinxit, postea 1442. septem castra Sepusij seu Transyluaniam bello infestauit.

9. Mahometes cognomento Magnus inauguratus est, Anno 1451. Constantinopolim obsidione dies 54. cõtinuos premebat, & 27. Aprilis graui oppugnatione eam fatigans, occupauit, trucidatis Christianorum 40000. & 150000. captis. Postea Anno 1456. Albam Græcam obsedit. Anno 1486. Rhodum insulam, totos 89. dies oppugnauit. Ob res igitur tanta gloria gestas, terrorem Christianis haud vulgarem incussit. Italiam etiam inuasit & Otruntum cepit, quam tamen mox turpissimè iterum amisit.

10. Baiazetes Cæsarum decimus Anno 1481. Imperij clauum tenens, Zaliabum Zelymi fratrem proscripsit, qui in Dominorũ equitum Rhodiorũ manus incidens, postea Papæ Alexandro donatus, in Campania obiit. At Baiazetes triumphator & victor Bessarabes, Carniolas, Styrios, Forum Iulij & Teruisium infestauit.

11. Zelymus vndecimus, electus est Anno 1512. Hic patre adhuc superstite sceptrum ambiebat. Verum armis parentis oppressus in Adrianopolitano agro fugiens, euasit. Achmas frater collectis copiis in Bithynia Zelymo se opponebat, at victus 1513. in Persiã fugiens suam vitam conseruauit.

12. Solymannus Anno 1519. tyrannide orbi terrarum innotescens, Christianis instar veneni & pestis præsentissimæ fuit. Rhodum & Albam Græcam superauit. Ludouicum Vngariæ regem domauit, & metropolim Budam, amplissima spolia reportans, ac millia aliquot captiuorum abducens, cepit. Viennam obsedit Anno 29. mense Septembri. In Vngariam Anno 32. iterum mouit, & Strigonium arcem cum vrbe munitissima obsedit. Eius miles Linzium vsque excurrit. Bellum deinde

deinde Persæ regi intulit. Lusitanos mari arcere conatus est, eorum profectiones & nauigationes in Indiam turbans. Hostiliter Anno 1541. iterum Vngariam obruit, Anno 1543. postquam Ferdinandi copias à Pesta repulisset, Strigonium cepit cum suburbiis & arce regia, Albam regalem stratagemate celeriter occupans. Resumptis armis Persam 1546. iterum bello fatigauit, & Tripolim Africæ vrbem 1551. sibi subiecit. Temesvvariam vrbem & comitatum Solnoccensem Anno 1552. cepit. Hispanos & Melitenses maritimis præliis vicit, Melitam obsidens insulamq; totam vastare conans, suorũ plærosque desiderauit. Anno 1566. Vngariam atrocissimè iterum depopulatus, Iulam & Zigethum expugnauit, sed nõ sine largo sanguinis Turcici imbre. Cecidisse enim perhibent 30000. Turcorum. Mortuus 4. Septemb. Anno 1566. in quinque Ecclesiarum, Vngariæ oppido.

Selymus secundus 23. Septemb. à funere parentis, Anno 1566. ætatis suæ 42. successit, & Pertauium Bassam, instructo exercitu Sepusiensi VVeivvodæ, Thockayam obsidenti, subsidio mittebat: tandem fœdera Anno 1568. cum Cæsarea Maiestate renouauit. Eo tempore Armamentarium Venetiis conflagtarat igni, consumpto ferè omni apparatu bellico. Hinc occasionem Selymus insultandi reipublicæ Venetæ idoneam tempestiuè captabat. Legatos igitur Venetias misit Cyprum insulam reposcentes, postulata repudiaturis bellum indici iubet. Præterea festinanter nouas copias cogit, & per Pihalium Bassam populatur Venetorum imperio subiectam insulam Tenum. In tantis motibus & rerum omnium confusione, Hally Bassa Cretenses duriter afflixit, nec Vluzaly Barbariæ prorex quiescit Rhetinum, vrbem illius insulæ primariam, à ciuibus incensam ac desolatam, solo æquat. Cyprum, Zazynthum, & Cephaloniam insulas, obruit, & vbique cum suis confœderatis, vicinis nationibus, damna irrecuperabilia infert. Verum Mustapha feruentis ingenij Heros, interim assidua oppugnatione, igni ferroq; Nicosiam & Famagustam, Cypri celebriores vrbes infestare non desiit, donec tota insula Anno Christi 1570. potiretur. Memorabilis ille conflictus Anno 1572. in mari subsecutus est in quo Turcorũ 20000. ad orcum missi, & Christianorum aliquot millia è duro ac perenni carcere liberata fuerunt. Postea cum Christiani Tunetum Africæ vrbem cepissent ac diripuissent, Selymus nouam aciem maritimã expediuit, Synano Bassa duce, qui nuper extructum illud propugnaculum superauit, & Goletam muris quassatis, & perpetua telorum missione ad deditionem coegit Anno 1574. Pax postmodum inter Christia-

nos & Selymum facta est ac sequenti Anno Selymus vitæ finem imponens regni hæredem filium Murathem reliquit.

Murathes Selymi, ab obitu patris, hæres & possessor regni factus, ætatis suæ 27. suorum fratrum quinque, omni affectu humano deposito, laqueo interemit. Huius consiliis adiutus Stephanus Batorius Sondiensis familiæ, princeps fortis & animosus, Poloniæ rex inauguratus fuit, Anno 1576. Amurathes qui dudum Persico regno tanquã prædæ opimæ inhiauerat, vano insomnio permotus, sequens sui Mufti magnificam interpretationem, Persas bello lacessit, & de rebus prosperè gerendis nõ dubitans, animo frequenter agitabat, qua occasione Persarum vires minuere, & eorum potentiam frangere posset. Cum igitur certo sibi persuasisset, secundum sententiam & iudicium suorũ vatum, ex animo omnia esse successura, Persas audacter aggrediebatur. Quapropter Legatos Persicos inducias & fœdera renouaturos, inclementer & superbè reiecit, omnes placidas pacis conditiones & honesta media repudians. Denique collegit copias immensas, Mustapham exercitui præficiens, & eum totius belli administratorem designans. Hic anchoram soluens cum 200000. armorum vario genere instructissimis militibus, Hellespontum traiecit in Asiam, Anno 1578. mense Augusto, Georgianorum agrum populatus crudelissimè. Verum in conflictu grauissimo cum Tamane Suldano Ríraríensi temerè habito 15000. suorum desiderauit, Tiphlisium tamen Georgianorum vrbem præcipuam occupauit. Dum autem transmitteret flumen Carusæ multos amisit. Deinde Siruam Mediæ caput, cepit, copias autem suas Osmanni tradit & Arserum versus in Armeniam se confert. Eo absente Persarum rex Mediam inuadit, & Bellerbegum cum vniuerso exercitu funditus deleuit. Osmanes igitur metu territus, in vrbẽ munitissimam Temiscarpinum, tanquam ad salutis anchoram fugit. Vndiq; circumuallatus, & tantis angustiis pressus, à Domino suo subsidia flagitabat, qui Tartarorum 60. millia ad ipsum misit, atque ille Tartarorum exercitui instructissimo suos iungens, longe lateq; omnia vastauit crudelissimè, per vniuersam regionem furiosè grassans. Enumerationi tantarum calamitatum, dies non sufficeret.

Verum Tartaris tandem à Persarum rege ad internecionem cæsis, Mustapha ipse perpessus dira maximam suorum iacturam faciens, sæpius fugabatur. Ærumnosos tot casus tristes & difficiles, subsecuta est victualium & annonæ summa caritas, comitante peste Epidemica, quæ grauissimè sæuiens, infinitam Barbarorum multitudinem absorpsit.

Fortu-

Fortunæ aduersanti vt maturè occurreretur, Murathes in locum Mustaphæ Bassam Sinanum Anno 1580. substituebat, qui Constantinopoli soluens, & Anatoliam rectà petens, spe sua frustratus infamis re infecta, amissis plærisque cum turpitudine domum rediit.

Persa interim per Legatos de induciis, & pace diligentissimè agit, nihilominus tamen Osmannes irruptionem faciebat in regnum Mediæ, & quanquam nihil intentatum reliquisset, ac totam regionem deprædatus fuisset, ab incolis tamen fortiter repulsus, fuga vitam redemit. At cum res Amurathi ex animo non successissent, nouas conscribebat copias, duce Bassa Ferrato, qui hosti Persæ, arcem nouissimè extructam opponebat, additis præsidiis, & duce forti ac cordato, qui tamen à Persianis fugatus & denique captus est.

Osmannes deinceps, ab Amurathe, maximam argenti & auri vim impetrans, nouas copias conscribebat, & ad expeditionem necessaria diligentissimè parabat, quibus quidem Persianis vehementer molestus fuit, sed tamen multa temerè tentans tandem profligatus, turpiter fugit. Ab armis verò cùm desistere nollet, sed confidentissimè iis resumptis varia moliretur, Somachiam fortè, Siruaniæ vrbē insignem & Tabassaram non procul à Temiscapi, Calbamq; vicinam subegit. Deinde Muhametem Keraiorum Chamum in vincula coniiciens, ipsi cum vtroque filiorum laqueo vitam adimit. Seueritatis tam atrocis causa fuisse perhibetur, quod Muhametes, ingenti æris aceruo accepto, Osmanni cunctanter opem tulisset, & subsidio necessario, existimationis suæ immemor, & fidei datæ negligentior, collegæ defuisset.

Bassa Ferratus in Persiam ducens exercitum, suos milites duriusculè tractabat, & præ nimia auaritia, eos alimoniis ac stipendio priuabat, ac benemeritis viris, & militibus veteranis heroica virtute conspicuis, munia ipsorum personis non conuenientia & indigna tribuebat. Amurathes, rebus turbatis plæraque dissimulabat, sed postea memor rei indignitatis vltionem in tempora commodiora reiiciens, vindictæ ansam facilè arripuit. Rerum summa interim Osmanni committitur, qui de voluntate Cæsaris sui, Persiam Anno 1585. bello vastat. Verum si spectes damna reciproca, vtriusque partis prælia cruenta inuenies.

Tebrisium cepit, & palatium aggere ac vallo muniuit, quinto die post domum reuersurus dysenteria correptus repentè moritur. Ab eo tempore Amurathis proceres Vngariam, Carinthiam, Carniolam & Croatiam crebrioribus incursionibus fatigantes, à nostris asperè excepti, & magna ex parte attriti, funditus plærunque deleti sunt.

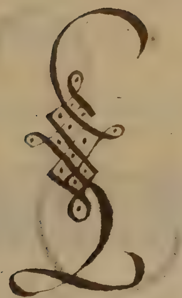
Anno 1592. Bassa Bosnicus bellum renouans, Croatiam vniuersam celerrimè oppressit, quid ab eo tempore acciderit, ab aliis satis fusè scriptum est. Interim Amurathes Anno 1595. sexto iduum Ianuarij pleuritide & calculi doloribus mirum in modum exulceratus, Constantinopoli mortuus est.

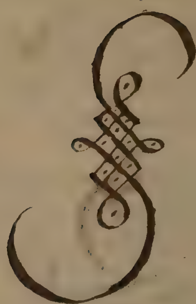
Mahometes filiorum natu maximus, Imperator designatus, parenti successit, ac nouendecim suorum fratrum cum decem concubinis patris sui occidit, & vnda marina suffocauit. Postea Vngariam, Sepusium, Moldauiā & VValachiam bello petiit. Ferratus Bassa selecto milite, nihil intentatū relicturus, duriter præter spem & opinionē suam, exceptus, tandem plærisq; suorum trucidatis in fugam actus est. Huic substitutus Sinanus Bassa, nouis armis & veterano milite superbus, ab illustrissimo principe Sepusiensi Sigismundo, vario Marte repulsus, & desideratis optimatibus ac plærisque gregariis infelix & pauper, ob infinita accepta damna, tota VValachia eiectus, & Danubiano littore prohibitus ad suos rediit.

Cæsareæ etiam Maiestatis exercitus Strigonium oppugnans, eam obsidione diebus paucis pressam recipit ac deditionem facere cogit. Et cum multas alias vrbes, castella, & propugnacula oppugnasset, felix victor euasit.

Orandus igitur Deus precibus indefessis, & ardentibus, vt spiritu suo Cæsaream Maiestatē regat, vt in tantis belli laboribus illa, animum suum plusquam paternum, erga nos retineat, nec patriæ defensionem necessariam, ac tutelam nostri clementem, vel totius orbis Christiani curam grauem & molestissimam, ob ingratos quosdam subditos à se reiiciat, aut nos orphanos patricinio destituat. AMEN.

FINIS.

VATICINIVM SEVERI, ET LEONIS IMPERATORVM,

IN QVO VIDETVR FINIS Turcarum in præsenti eorum Imperatore,

Vnà cum aliis nonnullis in hac re Vaticiniis.

PROOEMIVM

IN EXPLANATIONEM PRÆSENTIVM PROPHEticarum Figurarum,

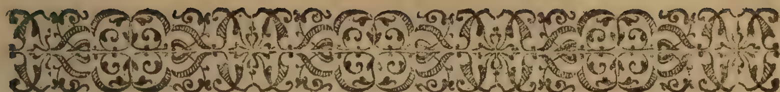
FINIS IMPERII OTTOMANNOrum in ByZantio.

AVCTOR *præsentis Vaticinij fuit Leo filius Basilij Macedonis ByZantij Imperator, qui pro Bulgaris defendendis cum Turcis magnum habuit bellum, hic cum esset magnus & Philosophus & Astrologus, filium Constantinum regnaturum prædixit, ideo hoc cum figuris Vaticinium reliquit vna cum suis græcis dicteriis in Xerolipho loco prædictionibus dicato per Seuerum Imperatorem, qui tenuit imperium anno à Christo nato ducentesimo duodecimo. Ideo scribit Priscianus se legisse Epigramma*

cum figuris in tripode antiquo qui erat in Xerolipho Byzantij, sed quid esset iste Xerolibus, demonstrat Suidas dicens, Xerolibum ab aliquibus dici Themis, & tripus Themis; tripus autem secundum Lactantium grãmaticum erat Lauri species cum tribus radicibus Apollini sacræ, propter triplicem vim diuinationis; erat etiam Tripus mensa Apollinis tecta corio serpentis Pythonis; nec mirum si esset Byzantij hoc oraculum, quia variis in locis reperiebantur oracula, vt Delphicũ, Tyræsiæ, & Dodoneum. Leonis igitur vaticinium in Xerolipho positum, multis figuris atque græcis epigrammatibus fuit ornatum, vt in præsentibus videtur ex Græco in Latinum versis. Præterea Constantinus Leonis filius, huius & aliarum rerum maximi momenti librum fecit, quem Romano successori reliquit, vnde sic dixit Egnatius Venetus in libro secundo. Reliquit Constantinus Imperator Romano filio librum, in quo erat descripta summa totius Græcorum imperij, pacta omnium sociorum, & hostium vires. Librum istum nos habemus & veluti thesaurũm in nostra Bibliotheca seruamus, quoniam idem Imperator multa nostrorum Venetum descripsit. Verba ista confirmantur ex quibusdam epitomis Imperatorum orientalium. Itaque ex figuris atque dicteriis prædicti vaticinij ostendebatur mutatio Græci Imperij in diuersis temporibus, & vt esset in Agarenos peruenturum, hoc est, Turcas ita vocatos ab Agar ancilla Abraham, præterea quomodo post aliquos Turcas Imperatores, denuo esset in Græcum & Christianum imperium rediturum. Vt igitur omnes facilius intelligant præsens vaticinium, figuras atque dicteria ponemus vna cum singularum explanationibus.

PRÆFA-

PRÆFATIO.

VATICINIA *Imperatorum Augustissimorum, contra Leonem Philosophum, de Agarenis, qui regnaturi sunt Byzantij, & de Agarenico Imperatore. Suidas autem scriptum reliquit, hæc oracula seu vaticinia à Seuero Romanorum Imperatore edita esse, & Xeroliphum in quo nunc extant incisa, ab eodem extructum; De quo Suidas in dictione Xeroliphos.*

FIGVRA PRIMA.

EPIGRAMMATA PRIMÆ Figuræ.

A In medio geminorum coruorum, & volatilium absumeris.
B Et linearibus figuris notans tempus quibus remanebit patrimonij finis,

vrsæ autem euersor serpens miser solus, ô quando fueris esca immanium coruorum.

C *Secunda proles alia bellua, supinusq; ad meridiem serpens, Supinus nigro, & niger totus, luce coruis crudeliter adempta. Etenim genus ex Eoa familia infame ducens, miserabili clade te ipsum vna cum ciuitate perdes, & tui gemitus æstas, & ver.*

EXPOSITIO.

VM significatio serpentis in maxima veneratione habita fuerit apud antiquos Romanos, & postea apud Græcos, & Ægyptios, quoniam pro serpente illo intelligebant Deum Æsculapium Epidaurum; ideo Græci sub serpente coloris subflaui depicto, eorum Dominium ostendere voluerunt, sicuti sub Aquila Romanum imperium ostenditur, & sub tribus Lunis Turcarum imperium, quod est primum signum magni Sultani; propter hoc in prima figura vbi aspicitur serpens, significatur Græcia afflicta, quæ post Leonem Philosophum Imperatorem Cõstantinopolitanum valde fuit turbata, & ab internis, & ab externis, & à vicinis, & hoc per annos trecentos & tres, id est, ab anno nongentesimo & quinto à Christo nato vsque ad millesimum ducentesimum octauum, quo tempore, vt recitat Egnatius, fuere triginta Imperatores, incipiendo ab ipso Leone vsque ad Murcifilum vltimum Græcum Imperatorem, in tertia imperij mutatione, dico tertia mutatione, quia prima Græcorum fuit quando Alexander Magnus in eos detulit imperium, anno trecentesimo vigesimo sexto ante Christum natum, vnde mutatio ista vna cum nomine imperiali vsque ad mortem Philippi perdurauit, videlicet per annos ducentos triginta quinq;, quo tempore cœpit secunda imperialis mutatio sub Romanorum dominio, quo tempore Magnus Constantinus Byzantium transtulit Imperium Romanum, & ab ipso ciuitas dicta fuit Constantinopolis, perseuerauit istud Romanum imperium, quod tenebat gradum orientalem, & occidentalem, vsque ad Theodosium Imperatorem, post quem diuisum fuit imperium Romanum, & Arcadio datum Orientale, & diuisio hæc facta est Anno trecentesimo nonagesimo octauo, ob id postea Imperatores Cõstantinopolitani vocati sunt Orientales, Romani vero Occidentales, qui per aliquod tempus cessarunt propter Gothorum aduentum, & Imperium in Galliam fuit delatum Carolo Magno, & sic vsque ad Carolum Magnum imperauit in

Orien-

Oriente post Theodosium iuniorem Valentinianus tertius, deinde Flauius Valerius Martianus, in quo desiit imperium Constantinopolitanum, quia post Martianum creatus est Leo primus de stirpe Græca, vnde mutatio Imperatorum orientalium Romanorum in Martiano desiit, & hoc pacto cœpit tertia mutatio imperialis in Græco sanguine, circa annum quadringentesimum sexagesimum in Leone Primo, & sic desiit per vigintiquinque Imperatores in Nicephoro, id est, post Imperij translationem in Galliam, sed sequuta est etiam post Nicephorum tertia hæc Imperialis Græca mutatio vsque ad Murcifilum (secundum aliquos) sexagesimum Imperatorem huius tertiæ mutationis in sanguine Græco, & in ipso desiit stirpis Græcæ Imperium; vnde huc vsque ostenditur Imperium Græcum sub figura serpentis (& quantum erat duraturum) qui à duobus volatilibus cæcus redditur, propter hoc dicit epigramma *A* in medio geminorum coruorum, & volatilium absumeris, quasi dicat, ô Imperium Grecum, absumeris inter duos coruos, aut volatiles, id est, alienos Potentatos qui te expellent, & quoniam Ægyptij per coruum intelligebant infamem expulsionem, inquit, quod expulsio erit duorum coruorum, & ita fuit, quoniã alter eorum fuit Murcifilus, qui credens Græcum Imperium occupare, Alexium iuuenem Imperatorem occidit, sed ipse statim captus fuit à Venetis & Gallis, & Byzãtium ductus variis crucitatibus mortuus, & castigatus acerbè. Sed interim dum Murcifilus fugam cœperat, ecce secundus coruus, id est, Balduinus Flandriæ comes, qui Dominium, & vrbem cœpit & sic fuit Imperator creatus, vt dicit Egnatius, & alij.

SECVNDA FIGVRA.

EPIGRAMMATA SECVNDÆ Figuræ.

A DVPLEX *triplex, etenim auis eques crucigerula auis equusq; rursus corniger.*

B *Maximus auiumq; rex solus, hic certè accipiens regnum è meridie, in equo quieuerit cornigero, vno die, sidere diei percensente mediũ poli.*

C *Monade duplicis appellationis, sola prima ramentis numerorum postero tempore, vt & bona pars temporis existis, quãdo tenebis crucis imaginem mediam, & audax quàm maxime, & celer es, & ad bella promptus. O Byzæ genus, sed ad extremum occasio famæ lucrum faciet.*

EXPO-

EXPOSITIO.

QVILA cum cruce nouum Imperatorem denotat, id est, Balduinum ſupradictum, qui circa annum milleſimum ducenteſimum octauum, auxilio Venetorum, & Gallorum creatus eſt illius loci Imperator, quoniam inter ipſos fuit pactum, ſi Galli crearent Dominum Temporalem, Veneti crearent Dominum ſpiritualem, vnde Galli crearunt Balduinum ex Gallorum ſtirpe Imperatorem Conſtantinopolitanum, Veneti vero Thomam Maurocenum illius ciuitatis Patriarcham fecerunt. Iſta figura oſtendit tempus huius Imperij in externa ſtirpe, in illis verbis epigrammatis *A* duplex triplex, &c. quaſi dicere velit, duplex triplex, hoc eſt, ſex Imperatores cum ſigno Aquilæ crucem ferentis, erunt in Imperio; & ita fuit, quoniam ſub Aquila iſta crucigerula, quæ ſex pennas gerit in collo, oſtenduntur ſex Imperatores, id eſt, Balduinus, Henricus, Petrus, Rubertus, & Ioannes Brennius tutor cum Balduino ſecundum nonnullos: & qui poſtea ſuccedere deberet, videtur in Epigrammate *B* vbi dicitur: Maximus auiumq; rex ſolus, &c. quaſi dicere velit, magnus & ſolus auium rex erit ille qui capiet Dominium Græcum, ſed tranſacto meridie, id eſt, per aliud paruum tempus quieſcet in equo cornigero, & ita fuit, quoniam Aquila ceſſauit in Balduino ſecundo.

TERTIA

TERTIA FIGVRA.

EPIGRAMMATA TERTIÆ Figuræ.

A SVLTANVS *Mechemetes, is qui Constantinopolim capturus est.*

B *In locis humidis, & præter spem cades, in te enim initium, & finis cornu est.*

C *Fama vulgatum est, quòd aures habes, & hinnis citra amorem habenarum, id est, laxatis habenis.*

EXPOSITIO.

IDEBATVR quòd Græcia relinquens Dominium externum Aquilæ in Balduino secundo, & aliud nouum, & natiuum accipiens dominium, in Michaele Paleologo (sed intermedio Imperiali secundum aliquos Alexij, Angeli, Theodori Lascori, & Ioannis Deplobatarij) esset tanquam

tanquam noua sponsa, ostensa per illam iuuenculam more Græco indutam, & lætam, sed illa lætitia à meridie sublata fuit, sicuti dictum est ab equo cornigero, à quo depressa fuit, quare Epigramma *B* iuuenculæ dicit, in locis humidis, & præter spem cades, &c. quasi dicere vellet in locis humidis, hoc est, in feliciori tempore tui Dominij ô Græcia, quæ tantum te extollis, cades, sed scias quod in te principium, & finis est cornu, hoc est, quod in te fuit principium cornu, id est, Dominium, in te etiam erit finis. Sed quis futurus esset hic primus corniger equus, declarat Epigrãma *A.* dicens Sultanus Mechemetes, qui capiet Constantinopolim, id est, Sultanus Mechemetes erit ille qui Imperiũ Græcum occupabit, quod desiit in Constantino quinto Imperatore post Michaelem Paleologum Viterbiensem Anno Domini millesimo quadringentesimo quinquagesimo tertio, & ista perseuerabit per septem Imperatores Maumetanos; Quomodo autem peruenerit imperium istud in Mechemet, dicunt Historiæ Ottomannorum, & Turcarum, & Græcorum, quòd Michael Paleologus reliquit Andronicum, qui duos filios habens, Caloiannem, & Emanuelem, reliquit tutorem Ioannem Catacunzenum, qui Caloianni filiam in matrimonium collocauit, sed orta dissensione inter Catacunzenum, & Generum, Catacunzenus Generum expulit, se Imperatorem faciens, sed Caloiannes in statum restitutus, Catacunzenum multauit exilio, qui se Monachum fecit. Hic Caloiannes Emanuelem habuit, qui post patrem tenuit Imperium, & septem habuit filios, Ioannem, Andronicum, Theodorũ, Constantinum, Demetrium, Thomã, & Michaelem; Tempore istius Emanuelis Imperatoris accidit quod Mechemet Turcarũ Imperator, postquam à Venetis mari profligatus esset, & cum ipsis deinde pacem haberet, vt à fratre Mustafę impeteretur, qui postea Salonicum aufugit, quod intelligens Mechemet, cum exercitu petebat Mustafam Gubernatori, qui cum Emanueli Gręco Imperatori de hoc scripsisset, responsum tulit huiusmodi, quod Emanuel, & Mechemetes concordes fuere, & promisit Mustapham carcere detenturum, in quo permansit vsq; ad mortem Mechemetis primi. Propter istam Græcorum actionem tantum auctus est amor in Mechemete, vt omni eorum petitioni assentiretur, vnde tam valdè floruit Græcia in illa tranquillitate, vt tãquam noua sponsa in otio, & quiete permaneret, nisi Emanuel Imperator filiis regnum diuisisset, quorum dissensiones causa fuere augmenti Ottomannorum, & propriæ perditionis; quoniam defuncto Emanuele, Ioannes primogenitus cœpit Imperium, & post ipsum cum Constanti-

nus in pacifico dominio esset constitutus, & Græci cum Mechemete secundo fædus percussissent, non diu permansit in illa tranquillitate, quia Mechemetes superbus, & inuidus, fœdera non respiciens, imo illis postpositis vna cum legibus, & iuramentis, propugnaculum erexit quod vocabatur Bogazator, quo completo se Græcorum hostem detexit, cœpit enim regionem Constantinopolitanam damno afficere, & cum maximo exercitu ciuitatem obsidione teneret, atq; magnis bombardis, anno millesimo quadringentesimo quinquagesimo tertio, ciuitate, & Dominio potitus est, erat quippe Mechemetes vir fraudulĕtus, & deceptor, quod diceret, fidem solum à mercatoribus seruandam, non à Principibus ad alta contendentibus, erat etiam vir sagax, ingeniosus, & Christianorum hostis acerrimus.

QVARTA

QVARTA FIGVRA.

EPIGRAMMATA QVARTÆ Figuræ.

A SVLTANVS *Pazaites.*
B *Secundus Bos, & finis Arctotrophi, id est, vrsæ nutricis, figura ostendat locum & mores.*

EXPOSITIO.

DENOTAT quarta figura successorem Mechemetis, qui fuit Baiazetes, quare dicit Epigramma *A*. Sultanus Pazaites, hic accepto post patrem Dominio à variis principibus valde fuit vexatus, omnes enim videntes eius pacificum animum, contra ipsum arma audebant capere, & deficere, sicuti fecerunt exules Moreæ, & Macedoniæ, quæ auxilio Nicolai Zuppani, & Ioannis Cernouichij, in statum se reduxerunt, istæ duæ prouinciæ ad defectionem tractæ, ostenduntur duobus illis capitibus iuuencularum, quæ per paucum tempus in libertate permanserunt.

Hic Imperator Baiezit nō ab re ostensus fuit figura bouis symbologica, quia semper pacis fuit amicus, vt homo animi pacifici, & mitis naturæ, fuit vir intelligens, philosophiæ incumbebat, & præsertim ei placuere Auerrois opera, & fuit Imperator & Dominus bonæ famæ.

QVINTA

QVINTA FIGVRA.

EPIGRAMMATA QVINTÆ Figuræ.

A ALIA *quædam vrſa ſecunda Schimnotrophus, id eſt, catulorum nutrix & omnino illa, præter quàm quod umbratilibus tractibus delineata.*

B *Sultanus Selinus.*

C *Ad orientem ſolem vtrinq; coronæ partem inferunt totius Imperij.*

D *Motus temporum intempeſtiuus erit, nam à ſummo in ſummum deſcribitur.*

EXPOSITIO.

Icvti ſymbolo bouis in quarta figura oſtenſa eſt natura Baiezitis ſecundi Imperatoris in Conſtantinopoli, ita in hac quinta figura, ſymbolo vrſæ cum capite Griphij, & cum quatuor catulis, oſtenditur natura ſucceſſoris Baiezitis, & nomen per epigramma *B* dicens Sultanus Selinus iſte re vera fuit, ſicuti hic eſt figuratus, fuit enim ita crudelis, vt ſe conuerterit ad omnes Ottomannos extinguendos, fratres, nepotes, & conſanguineos ſuos, & quamuis eſſet Selinus proprij ſanguinis homicida, dicens nihil eſſe tam dulce, quàm ſine conſanguineorum timore imperare, fuit tamen iuſtitiæ, virtutiſque ac magnificentiæ amator, vigilans fuit, ferox, & in victu temperans. Sed in ſuarum victoriarum incremento vires defecere, orto enim in renibus vlcere corrodente, & peſtilenti febri correptus, mortuus eſt, ideo dicit Epigramma *B*. Motus temporum, &c. quaſi dicere vellet, quòd ſperans ad alios trophæos, & victorias tranſire, ægritudo abſtulit animum, & vitam.

SEXTA

SEXTA FIGVRA.

EPIGRAMMATA SEXTÆ Figuræ.

A SVLTHANVS *Solimanus.*

B *Hic existens quartus ab vrsa cum falce & rosa vir contendens ad messem.*

C *Falcifer trimestre tibi spatium præscribo, ense autem multas primitias euertisti.*

D *Templa idolorum breui tempore erigis, tres ter autem viuens in vita circulos senex Abi in orcum duos linquens superstites.*

EXPO-

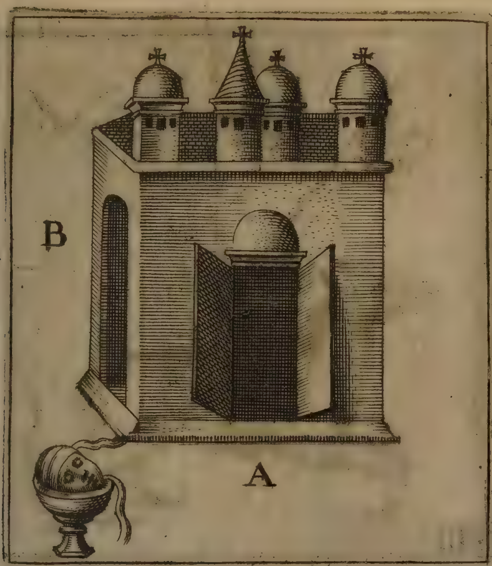
EXPOSITIO.

A fuit Selimi crudelitas, vt cum mortuus esset; & ei filius Solimannus successisset, (sicuti ostenditur in præsenti figura symbolo Regis) omnibus videretur, discessisse Leonem ferocem, Vrsum, aut Tigrim, & Agnum mansuetum reliquisse, adeo iuuenis Solimanus placidissimã naturam extrinsecus ostendebat, in quo postea multi decepti sunt. præsertim infelix Morea ostensa capite illo iuuenculæ, quæ cum à iugo tyranni se liberaturam putaret, cum Gazelle se coniunxit, qui (præter promissam fidem credens Syriȩ dominium occupare) contra Solimanum progressus adeo profligatus est, vt infelix Morea facta sit adhuc infelicior.

Verè fuit Solimanus rosa, id est, ver, cum falce, id est, cum messe, ideo dicit Epigramma *A*. Sultanus Solimanus, & Epigramma *B*. Hic existens quartus ab vrsa, &c. & in Epigrammate *C*. Falcifer, &c. figura ista potest hoc pacto intelligi, quod cum fuerit Imperator Solimanus vir qui famam ostendere vellet vigilantiæ, & prudentiæ, futurus erat vt qui vadit ad messem falce parata, quasi dicere vellet, quod ipse existens messis, paucissimæ, aut nullæ iurisdictiones suo maximo imperio per successorem adiungi debebant, rosa enim apud Ægyptios humanam fragilitatem significat, & indicium boni fugientis, ideo antiqui in manibus defunctorum rosas ponebant & flores, atque super defunctum & sepulchrum spargebant, & sic rosa in manu Regis in præsenti figura indicium boni fugientis denotat. Potest etiam dici, quòd Angelus, vt in figura aspicitur prædixerit finem imperij, cum etenim dicatur in Epigrammate *C*. Falcifer trimestre tibi spatium præscribo, quid aliud est quam dicere, post tuum imperium regnabunt tres Imperatores, & deinde finis erit totius Imperij Ottomanorum.

SEPTI-

SEPTIMA FIGVRA.

EPIGRAMMATA SEPTIMÆ Figuræ.

A BLABH KALIKOS.

B *Hei, hei misera & ærumnosa ciuitas. Si quidem miserabilem lucem tuam miserabiliter corrumpis, plebs paruo tempore* K. *obtinebit; in te multa cædes, & profusiones sanguinis: non deficies ab vndecima ætate qua orieris. Et quinque primitiæ monarchiæ draconem dilaniabunt libocidam, & minutim discerpent huius tenues carnes, & in bello gentem efferatam ense conficient infinitum numerum, ad sex septem millia, flagitiosusq́, omnis, & cæde satiatus mœchus, adulator prædoq́, hanc supremam videbunt ante oculos lucem.*

OCTAVA FIGVRA.

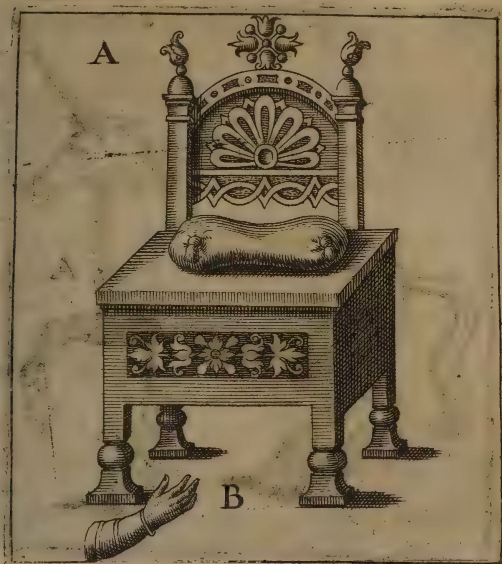
EPIGRAMMATA OCTAVÆ Figuræ.

A TON B DPNONTON O TRITOS A.

B *Sub vulpina pelle amicitiam dissimulans, & fortiter animum cõtinens, vt valde senex & sapiens, sed veniens ad insulas bis Eptataulos aliis dimissis qui inuicem se attriuerunt.*

C *Et ô effusiones sanguinis, tu victoriæ manus explicuisti benignè, & brauium adeptus es in fine sceptri.*

NONA FIGVRA.

EPIGRAMMATA NONÆ Figuræ.

A *VÆ tibi septicollis quando vigesimum elementum faustis acclamationibus excipietur in tua mœnia, tunc imminet ruina & extrema calamitas primatibus tuis, & hoc iudicum iniquitate.*

B *ByZanti aula & penates Constantini. Roma Babylon, & Sion alia noua, tres ter centum & tu deges annos, vna noua decade excepta, quando congeres gentium thesauros. & iura dabis cunctis circum philarchiis sed ignis summus genus flauum, te omnem exuret, & tuum dissoluet Imperium.*

DECIMA FIGVRA.

EPIGRAMMATA DECIMÆ Figuræ.

A OPTIMA *quaque colligens & affligens præmium iniustitiæ pessimum, quo tempore medium astrum visum fuerit nigricans.*

EXPO-

E X P O S I T I O.

STIS quatuor figuris conſpicitur ruina Imperij Ottomannici, ideo oſtendit ſeptima figura Conſtantinopolim depopulatam, quare epigrammate B. videtur ciuitatis ploratus, atque ſic relinquetur vacua ſedes Imperialis, ſicuti videtur in nona figura, ſed quando hoc futurum ſit, oſtendit epigramma A. ipſius nonæ figuræ, dicens væ tibi ſepticollis quando vigeſimum elementum fauſtis acclamationibus excipietur in tua mœnia, id eſt, væ tibi Conſtantinopolis ſepticollis, (ipſa dicta eſt ſepticollis quia Conſtantinus Magnus cum illuc Imperium Romanum tranſtuliſſet, diſtribuit etiam ciuitatem in eoſdem ordines, tribus, & officia, quæ erant Romæ quæ habet ſeptem colles) quando videbitur vigeſimum elementum in tuis mœniis, hoc eſt Tau, vel Taf, quod elementum eſt ſymbologica figura crucis, & propter hoc habitatores ciuitatis coacti erunt ſeſe in fugam præcipitem dare, quod apertè dicitur in decima figura in epigrãmate A vbi ſic habetur, optima quæque colligens & affligens præmium iniuſtitiæ peſſimum, quo tempore medium aſtrum viſum fuerit nigricans, id eſt, quando videbitur Sol niger, hoc eſt, Chriſtus contra iſtos infideles iratus.

VNDECIMA FIGVRA.

EPIGRAMMATA VNDECIMÆ Figuræ.

A VERSVS *quos Angelus Imperatori dicturus est.*

B *Mortuus aspectu, solutus, norunt multi, quamuis nemo videt, vt somno excitatus continuo sceptra Reginæ quidem occupabit.*

C *Præco inconspicuus ter magnum vociferabitur, abite confestim ad occasus septicollis, inuenietis virum familiarem, meumq; necessarium, ducite hunc in regiam domum.*

EXPO-

EXPOSITIO.

RELICTA imperiali ſede vacua, ecce (dicit Angelus epigrammate B.) Mortuus aſpectu, ſolutus &c. quaſi dicere vellet, ecce ô Græcia, mortuus aſpectu & ſolutus, quẽ multi tuorum cognouerũt, quamuis nõ viderint, id eſt, tui eum fama cognouerunt, quamuis oculis nõ viderint, iſte tamquam à ſomno expergefactus ſtatim ſceptra Græciæ Reginæ occupabit; ſed vbi vir iſte reperietur, oſtendit Epigramma C. dicens, Præco inconſpicuus vociferabitur, &c. Huius poſſent fieri diuerſæ conſiderationes; dicit enim epigramma, quod iſte non erit in humana conſideratione, & quòd erit in occaſu ciuitatis Septicollis, & homo familiaris, id eſt, catholicus & fidelis, & quod erit amicus, cum ex antiquo & nobiliſſimo ſanguine proueniat. Hunc (dicet diuinus præco) quærite in occaſu & inter magnates, & quòd (ſicuti dicit figura) in ſomno quieſcat, funebri, & antiqua veſte indutus, ſuper duo triformia animalia, id eſt, quærite eum in occidente, nõ in oriente ciuitatis, quia ibi non erit; quem inuenieris vt ſupra, in ſomno tanquam mortuum quieſcentem, hoc eſt, qui ex antiqua & regia ſtirpe originem trahat.

DVO-

DVODECIMA FIGVRA.

EPIGRAMMATA DVODECIMÆ Figuræ.

A PETRAM *incolens, age huc mihi hoſpes; relictis lachrymis, vitaq́, agreſti & ſolitaria, & viue mortuus & afflictus, nudus rurſus redi ad ſuperos.*

EXPO-

EXPOSITIO.

IDETVR in præsenti figura, quòd dum requiritur vir superius dictus, ecce afflicta septicollis, quæ dolens versus iuuenculam illam dicit, Petram incolens, &c. quasi dicere velit, ad me septicollem quæ in hac petra clausa sum, id est, in hac afflictione, venias ô aduena, depositis lachrymis, & vita solitaria, propter iugum Maumetanum, propter quem viuis afflictus, & tanquam mortuus, tunc respondet iuuencula illa (quæ aduenam & peregrinum regem ostendit) quamuis sis nuda ô Constantinopolis, & rege spoliata, propter cladem quam passa es, redibis tamen iterum ad lucem, quæ lux nulla alia est nisi Iesus Christus, qui dixit, Ego sum lux mundi; ideo reuertens, ô ciuitas, ad Christianam religionem, Maumetana expulsa, iterum lucida fies sub Sole splendente Christi Saluatoris.

DECIMA TERTIA FIGVRA.

EPIGRAMMATA DECIMÆ-tertiæ Figuræ.

A ECCE *rurſus homo ex prima ſtirpe occulta in multos innumerabiles annos. Nudus prodit ex obſcuro & tenebricoſo tumulo, & ſecunda ſplendente vita incipit & venit. imago rurſus vitæ veriſſima.*

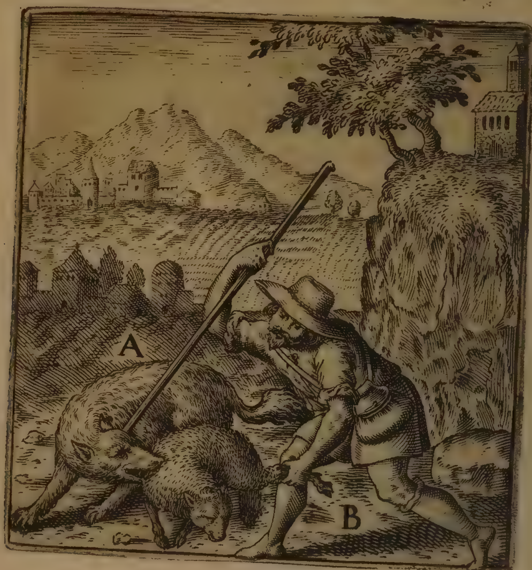
EXPO-

EXPOSITIO.

ECLARATIO vndecimæ figuræ confirmatur demonſtratione præſentis figuræ, dicente epigrammate A. Ecce rurſus homo, &c. quaſi dicere velit, ecce nouiter vnus qui trahit originem à prima ſtirpe tua ô Conſtantinopolis, ſed occulta per infinitos annos, id eſt, cum tranſierit ex vno in alium per multa ſecula, & occulta in hominū imaginatione, qui nudus exit è tumulo, id eſt, qui primus ab antiquiſſimis ſtatibus ad noua dominia exit, vnde ſplendente ſecunda vita, id eſt, cognito quod ſit (vti monſtratum eſt) ex prima regia ſtirpe tot populorum, & tanquam reſurgens ad aliam vitam, id eſt, ad antiquū ſtatum incipit cognoſci, & iterum viuere ad veriſſimam vitæ imaginem, id eſt, ad principalem dominationem Regis & Imperatoris; ille autem homo ex antiqua ſtirpe cum debeat eſſe in occaſu, poteſt intelligi quod debeat eſſe ex ſtirpe Regia, antiqua Auſtriacorum, qui ſunt in occaſu Septicollis.

DECIMAQVARTA FIGVRA.

EPIGRAMMATA DECIMÆ-quartæ Figuræ.

A EN *Lupum qui ouem cupiebat deuorare, pastor occidet & hominem inueniet.*

B *Sic perdet qui occupauit.*

EXPO-

EXPOSITIO.

X his quæ in superiobus figuris dicta sunt, & ex præsenti figura, manifestum Ottomannorum excidium conspicitur; dicebatur in epigrammate C sextæ figuræ, trimestre spatium tibi præscribo; per tres menses debemus intelligere tres Imperatores post Solimannum, hi autem fuere Selimus, Amurathes, & Mechemetes qui nunc imperat, & cum sit tertius mensis, per consequens erit finis imperij. Dicit epigramma A præsentis figuræ. En lupum qui ouem, &c. verè lupi vocari possunt Turcarum Imperatores, qui semper Christianos sub ouis figura ostensos persequuti sunt, sed Mechemetes propter multas clades quas in Transyluania mensibus præteritis, & in Pannonia eius duces perpessi sunt, nullo modo dedecus huiusmodi in primis Imperij annis pati valens, tamquã lupus rapax, exercitus classesq; parat, & omni nitit conatu, Christianos deuorare, sed pastor cuius sunt oues, eas ab ore suo liberabit.

Dicit epigramma B. sic perdet qui occupauit, in his verbis clarè ostenditur finis Imperij Ottomannici, qui enim cœpit Constantinopolim fuit Mechemetes, viuens nunc Imperator Mechemetes vocatur, idem igitur Imperator nomine, perdet Imperiũ qui occupauit ipsum, quod etiam sed magis obscurè habetur in tertia figura, in qua dicebatur de Mechemete qui Constantinopolim occupauit, in te initium & finis cornu est, clarè igitur conspicimus finem Turcarum in hoc Mechemete, dummodo Catholici Principes, relictis inter se dissensionibus lupum Orientalem persequi velint.

DECIMAQVINTA FIGVRA.

EPIGRAMMATA DECIMÆ-quintæ Figuræ.

A VERSVS *Angeli ad Imperatorem.*

B *Suſcipe donum ne ceſſa ſenex. Optime Imperator accipiens regnum, perſeuera ad finem vſque, & ad regnum pulchrum regnator, cæterum ne veritus tempus, nam iſtud ſolum diuinitus accipies.*

DECI.

DECIMASEXTA FIGVRA.

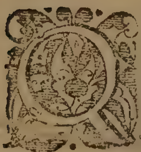
EPIGRAMMATA DECIMÆ-sextæ Figuræ.

A VERSVS *Patriarchæ ad Imperatorem.*

B *Vitam glorioſam & illuſtrem ſortitus es ex ingloria, ex virtute fœlix exiſtens; itaque non dolo, optime, tibi hæc gratia parta eſt: liuorem anteuertens præiudicabis tibi damnum, non errabis abſque certa ſede ſorte tibi data.*

EXPO-

EXPOSITIO.

VINTADECIMA figura ostendit Angelum coronã Imperialem in manu tenentem, quæ dabitur homini reperto, & dicuntur ei verba epigrammatis B. suscipe donum & quæ sequuntur. Sextadecima vero figura coronatum Imperatorem ostendit, confirmatum à Patriarcha Constantinopolitano, habitu Sacerdotali Græco induto, qui Imperatorem alloquens, dicit ei verba quæ in epigrammate B. habentur, vitam gloriosam & illustrem, & quæ sequuntur.

VATICINIVM MAVmetanorum.

ABENT Maumetani multa vaticinia, sed nullum est apud ipsos tam celebre, quàm istud, in quo continentur innumerabiles aduersus Christianos victoriæ, & tãdem ipsorum excidium: & quia hucusque illud verum esse viderunt, verissimum quoque in aliis casibus arbitrantur, adeò quod plorant semper, quotiescunque finem vaticinij legunt. Mihi non licet aliquid certi huius oraculi affirmare, sed cupio ita verum euadere vaticinium in fine, quemadmodum fuit hucusque, adeo vt reperiatur verus Propheta pro nobis, sicuti fuit contra nos. Verus Propheta fuit Balaam extra Israel, sic intra infideles fuerunt multæ Sibillæ, quæ vera prædixere, sic fieri potest, quod sint extra Christianos qui spiritum habeant Propheticum, quod tamen non affirmo, sed quia euenere multa, (vti hic prædictum fuit) contra nos, sic vellem vt contra ipsos contingerent quæ in fine dicuntur. Sed ne vana & ficta putentur, quæ dico, verba ipsa vti sunt in Turcarum idiomate ponam, ex quibus quiuis facile cognoscet esse eadem, quæ in ore populi illius sunt, quæ postmodum in Latinum sermonem vertam, & interpretationem adiungam, vnà cum commentario.

VATICINIVM.

PATISSAHOMOZ ghelur, ciaferun memlek etialur keuzul almai alur, kapzeiler, iedi yladegh Giaur Keleci csikmasse, on iki yladegh onlarùm beglighederr: cufi inpar, baghi diker, bahesai baghlar, ogli kezi o lur,

zi olur: on iki ylden ssora Christianon Keleci efikar, ol Turki gheressine tuskure.

JNTERPRETATIO quoad sensum.

VENIET Imperator noster, capiet regnum Principis infidelis, capiet etiam pomum rubeum, & in suam potestatem rediget, quod si vsq; ad septimū annū ensis Christianis non fuerit ablatus, erit ipsorum Dominus vsque ad duodecimum annum, domos ædificabit, plantabit vineas, hortos sepibus circundabit, filios generabit: post duodecimum annum, & postquam pomum rubeum in suam potestatem redegerit, apparebit ensis Christianorum qui Turcam fugabit.

COMMENTARIVM.

PATISSAHOMOZ est nomen dignitatis compositum cum pronomine numeri pluralis, & significat Regem nostrum, aut Imperatorem nostrum, quoniam solent ipsi hoc eodem nomine dignitatis vocare Imperatorem Romanum, & alios Reges Christianos, vt VRVM PATISSAH, hoc est Imperatorem Romanum, VNGRVZPATISSAH, Regem Panoniæ, & FRENKPATISSAH, Galliæ Regem, & hoc non tribuitur dominis minoribus post Imperatorem & regem; præterea solent ipsi eodem nomine vocare Regem Persiæ, sed sæpius vocant SVLTAN, quod nomen significat Principem, vt SAHI SVLTAN ZMAIL, quia præsens Rex Persię sophus vocatur ZMAIL, quod significat Ismael; GHELVR est verbum, & significat veniet. CSIAFERVN, est nomen quod significat infidelis. solent enim ipsi hoc nomine vocare omnes Christianos, quamuis habeant etiam alia vocabula ad vocandos Christianos, vti sunt GIAVR & KAVR, sed GIAVR significat vnum hominem tantum, nisi adiungatur in fine, LAR, quod verbum adiunctum, facit numerum pluralem, sicuti GIAVR, aut KAVR, id est, Christianus, GIAVLAR aut KAVLAR, id est, Christiani; sed CSIAFER etiam sine fine illo qui datur nnmero plurali, significat multitudinem nationum. Sed quia textus dicit CSIAFERVN, & est casus genitiuus propter adiunctionem VN, vt CSIAFER, id est, infidelis, in nominatiuo, CSIAFERVN, id est, infidelis, in genitiuo, quasi dicerent Regis infidelis. MEMLEKET, significat regnum, quamuis ipsi habeant etiam varia vocabula ad significandum Regnum, vt ISTAN, quoniam cum men-

tionem faciunt Regnorum Galliæ aut Hiſpaniæ, tunc dicunt FRANKISTAN, quod ſignificat Regna tam Italorum, quàm Gallorum & Hiſpanorũ. FRANK ſignificat vnũ hominẽ iſtarũ regionũ, ſicuti FRANK GIAVR, i. e. Italus, Gallus aut Hiſpanus Chriſtianus, ſed qñ volunt Græciã nominare, vocabulũ mutãt, & dicũt, VRVN, ELLI, i. e. Græcia, & nõ VRVNISTAN, id eſt, Græcum Regnum, ſolent etiam quandoque dicere, VRVM MEMLEKET, & tunc intelligũt totum imperium Græcorum, tandem vocabulum iſtud MEMLEKET, apud illas nationes ſolet ſignificare magis Imperium quàm Regnum. ALVR, eſt verbum, & vult dicere, capiet. KEVZVLALMAI, eſt nomen, ſignificans pomum rubeum, quoniam KEVZVL ſignificat colorem rubeum, & ALMA pomum, & dicunt hoc eſſe aliquam maximam & fortiſſimam ciuitatem Imperialem, & aliquando oritur quæſtio inter doctiores propter hoc, quia volunt nonnulli interpretari vocabulum illud, ciuitatem Conſtantinopolim, quia in aliquibus eorum libris legitur duobus modis, id eſt, KEVZVLALMAI, & VRVMPAPAI, id eſt, rubeum pomum, aut Græcum ſacerdotem vel Patriarcham, quia, vti diximus, VRVN, ſignificat Græcum, omnis etenim Græcia erat antiquitus ſub Imperio Romano, & eſt corruptum per adiectionem literæ V in principio, & mutationem faciendo, O, in V, quia ſi tollas huic verbo VRAM primam V, & quæ eſt in medio, mutetur in O, dicet ROM; multi ſunt igitur huius opinionis, quod ſignificet imperium Conſtantinopolitanum, ſed fuſius ſuo loco declarabimus differentiam. KAPZEILER, eſt verbum & ſignificat opprimere cum iugo ſeruitutis, & nemo dubitat, quin eorum tyrannica afflictio ſit crudelis oppreſſio, quod facilè fatebuntur illi, qui eorum captiuitatem experti ſunt, & tributorum exactionem, vt ſunt Græci, Armeni, & Thraces; IEDI, ILADEGH, ſeptimus annus poſt captiuitatem ſupradicti loci. GIAVR, KELECI, CSICMASSE, id eſt, infidelis enſis ſi non apparebit, & contra illum non ſe extollet, & credunt, quòd iſtæ prædictiones ſeptimi anni ſint in poteſtate Chriſtianorum, qui ſi vellent communi auxilio contra eos gladium diſtringere, ſine dubio plenam victoriam reportarent; ſed quod non fiat, cauſa eſt noſtra inertia, dum inter nos bella ciuilia gerimus, aut in otio turpi ſeneſcimus. ON IKI YLEDEGH, id eſt, vſque ad annum duodecimum, ONLARVM BEGLIGHEDER, id eſt, illis dominabitur infidelibus; Sed quia nec poſt ſeptimum, nec poſt duodecimum annum, quòd captum fuit imperium Conſtantinopolis, gladius Chriſtianorum contra illos præualuit, quia iam tranſiere pluſquam centum anni, quod tota Thracia, &

cia, &

cia,& Orientale Imperium eſt ſub eorum dominatione, dicunt quòd ſub nomine pomi rubei intelligitur alia Imperij ſedes; ſtat tamen magnum dubium ſub annis occultum, quia ſi in ſacris literis ſeptimana ſeptem dierum ſignificat annos, quem numerum & magnitudinem temporis ponemus in anno? vnde inter illos ſunt aliqui, qui ponunt vnum annum pro vno anno Iubilei, qui iam ex quinquaginta annis fieri ſolebat; alij credunt quod annus ſignificet centum annos; ſunt etiam qui putant, quòd vnus annus contineat trecentos ſexaginta ſex annos, ſicuti tot dies habet annus ſolaris; ſed ſicuti oracula non rectè intelliguntur niſi poſt ſucceſſum, ſic intelligetur certum & definitum temporis ſpatium quando res perfecta erit. EVFI, IAPAR, id eſt, domum ædificabit, per domus ædificationem credunt, quod intelligatur, quod noſtra templa dedicaturus ſit Maumetho, ſicuti iam totius Aſiæ Eccleſias conſpurcarunt, vbi iam erant Chriſtiani vſque ad Hieruſalem, quinimo templum ipſum Domini noſtri, quod eſt in Hieruſalem; idem fecerunt etiam in maiori parte Europæ, id eſt, Græciæ, Thraciæ, vſque ad Auſtriam, & quaſi totius Pannoniæ, Sclauoniæ & Dalmatiæ; BAGHI, DIKER, id eſt, plantabit vineam; per hæc verba intelligunt nouas colonias, & tranſitus populorum ab eorum habitationibus, & Imperij amplificationem. BAHSCAI, id eſt, hortos, aut illam vineæ plantationem, BAGLAR, id eſt, muniet, volunt ſignificare, quod ab omni parte muniet nouas prouincias, vt difficilimè acquiri poſſint, & hoc eſt mirum, quod poſt tot annos quod cœpit ſæuire, ita munierit, vt nec oppidulum potuerimus acquirere. OGLV, KEZI, OLVR, id eſt habebit filium & filiam, hic per filiorum procreationem intelligunt augmentum gentis Maumethanæ; ſicuti omnibus manifeſtum eſt illam adeo auctam eſſe vt nihil amplius; iam igitur nihil aliud reliquum eſt, niſi eorum excidium atque deſtructio. ON IKI YLDENSSORA, id eſt poſt duodecimum annum. CHRISTIANON, id eſt, Chriſtianorum, KELECI, id eſt, gladius, EFIKAR, id eſt, apparebit, & de hoc etiam eſt dubium apud illos, an ille gladius propter quem natio Chriſtiana in libertatem redibit, & mutuum reddet Maumetanis, futurus ſit aliquis magnus Chriſtianus Rex, qui infinito exercitu totum Turcarũ imperiũ capturus ſit, vel aliq; ꝑpheta Chriſtianus, qui ſua doctrina Maumetanos ad noſtrã fidẽ ſit cõuerſurus, ꝑpter ꝙ extrema verba huius oraculi legũtur ab hominib. cũ ſuſpirijs, à pueris cũ plãctu, à mulierib. cũ lachrymis & ſingultib. TVRKI, id eſt, Turca ipſe qui regnat. GHERESSINE i.e. vnde exijt, adeo vt expellat in Bythiniã, vnde primò exiit; aut in Scy-

 thiam

thiam vnde traxit originem. TVSKVRE, id est, expellet; aut clade afficiet; sed ne intelligatur, vnde ortum sit habiturus gladius iste Christianus, qui debet vlcisci, aut ob timorem aliunde ortum, Turcæ nullo pacto volunt Christianos vti gladijs, vel armis; & quamuis ipsi iam per multum tempus à fide Christiana defecerint; tamen multi eorum in prælijs deferunt pro certissima defensione Euangelium Ioannis, id est, In principio erat verbum, vsque ad finem Græco idiomate scriptum; & hoc arbitrantur adeo esse securos, veluti si aliquo vallo essent muniti, quod scripturæ genus vocant sua lingua HAMAILI.

VATICINIVM MAhumetis.

Prophetæ Saracenorum & Turcarum.

MAXIMA semper fuit Dei Optimi Maximi prouidentia, adeo vt voluerit fideles omnes admonere rerum quæ ipsis essent euenturæ, etiam per multum temporis antequam aduenirent, & hoc, vt ipsum Dominum esse verè cognoscerent, & colerent. Huius rei testimonium perhibent tot libri sacri legis antiquæ, in quibus Prophetæ omnia quæ aduentura essent Hebræis prædixere. Quod postea populus Christianus à principio nascentis Ecclesiæ admonitus sit in reuelatione Ioannis factæ in Pathmo vsque ad extrema tempora, omnibus credo apertum esse. Prætereo multa aliorum vaticinia quæ continuè Christianos admonēt, adeo vt nihil eueniat, quin prius per multos annos per Prophetas à Deo sit ipsis prædictum, dimitto Sibillam, Ioachimū, Mechtildem, Brigidam, Vincentium, Anselmum, & alios, sed (quod magis est) etiam per infideles & Christianorum inimicos, multa ipsis euentura Deus Optimus prædici voluit, quemadmodum fuit Vaticinium Maumetis mendacis prophetæ, in rebus ad felicitatem regni cœlorum pertinentibus, sed veridici (vt spero) in multis circa successus Imperij illorum qui eius legem amplexi sunt, & præsertim quādo tempus prædixit, in quo lex Maumetana peritura erat. Scribunt nonnulli Maumetem habuisse spiritum diuinationis, alij fuisse lunaticum, siue spiritu maligno oppressum, vnde prædicens aliqua, quæ à Diabolo fieri debebant, paulatim apud ignaros maximam est adeptus existimationem,

adeo

adeo vt ex seruo camelorum ductore heram valdè diuitem duxerit vxorem, propter quod elatus, auxilio spiritus, quem habebat, multa cœpit prædicere, & auxilio Sergij hæretici Nestoriani factus est legislator & Alcoranum scripsit, quem (sic permittente Deo) cognouit, per mille annos magnum habiturum augmentum, sed his expletis, Maumetanos adeo debiles futuros, vt propter Regis mortem lex ab eo sancita, non amplius obseruaretur. Cum igitur videamus præsentem Turcarum Imperatorem mensibus præteritis multis cladibus affectum in Pannonia, & magis in Transyluania, & sit proximum tempus mille annorum à Maumete prædictum, quid aliud credere debemus, nisi quòd imperium Ottomannorum fini sit propinquum; quod vt magis apertum fiat, modum ostendemus, quo finis mille annorum manifestari possit. Africani incipiunt annos suæ Hegiræ ab anno à natiuitate Christi quingentesimo nonagesimo primo, quia natus est Maumetes in illo anno, adeò quòd secundum Africanorum Hegiram mille anni à Maumete prædicti finem haberent anno millesimo quingentesimo nonagesimo primo à natiuitate Christi. Sed Alphonsus in suis Astrologicis incipit Hegiram, non vt Africani ab anno in quo natus est Maumetes, id est, quingentesimo nonagesimo primo, sed ab anno sexcentesimo vigesimo primo, existimans Hegiram Maumetanã habere principium in anno in quo factus fuit Alcoranus ex tribus legibus compositus, id est, Gentilium, Iudæorum, & Christianorum, & credunt nonnulli hũc annum sexcentesimum vigesimum primum, Hegiræ principium esse; quod si verum esset, finis mille annorum esset in anno millesimo sexcentesimo vigesimo primo à natiuitate Domini, adeo quod superessent adhuc vigintiquinque anni, cum simus in millesimo quingentesimo nonagesimo sexto.

Alij arbitrati sunt, Hegiram principium habuisse anno in quo Maumetes expeditionem suscepit pro religionis defensione, quod fuit anno salutis nostræ sexcentesimo trigesimo; ipse autem anno sequenti cum esset quadraginta annorum, mortuus est, adeo quod ab hoc anno Hegiram inchoando, adhuc superessent triginta sex anni; sed harum trium opinionum prima videtur probabilior, quamuis nomen Hegiræ ostendat, quod ita dicatur à prima expeditione quam suscepit Maumetes pro sua religione, quæ (vti dictum est) fuit anno sexcentesimo trigesimo primo nostræ salutis. Sed fuit vniuersalis consuetudo omnium Africanorum numerandi annos Hegiræ, incipiendo a natiuitate Maumetis, quæ fuit anno quingentesimo nonagesimo primo, vnde cum videamus

deamus nunc multa Turcis aduersa esse, credendum est finem mille annorum fuisse anno millesimo quingentesimo nonagesimo primo; & quamuis non videamus tam citò eorum excidium, tamen credendum est, quod sicuti paulatim Imperium auxerunt, ita paulatim amittent. Quod autem sit verum Maumetem prędixisse finem suę legis post mille annos, Sarmatæ populi qui Tartari vocantur fidem faciunt, qui tempore quo Galli terrę sanctę expeditionem susceperunt, vaticinio Maumetis & exhortationibus Regis Armeniæ impulsi, Christianam religionem amplexi fuerant, sed quia multum aberat finis mille annorum, à Diabolo decepti, & libertate legis Maumetanæ irretiti, iterum à Christo defecerunt, & Maumeti se dederunt, sed fieri potest, vt denuo veritatem agnoscant, ob clades quibus mensibus præteritis, ab Hungaris & Polonis affecti sunt, & timeant vaticinium Maumetis. Arbitratur Tarcagnota Maumetem debellasse Persiam anno salutis sexcentesimo trigesimo; quod verum non est, quia Persæ amiserunt regnum anno sexcentesimo decimo septimo, & paulo post Maumetes Syria Romanorum prouincia potitus est, & Hierusalem expugnauit, adeo quod si Hegira incipit ab anno quingentesimo nonagesimo primo, illa, quatenus spectat ad mille annos, iam desijt anno millesimo quingentesimo nonagesimo primo; si autem mille anni ortum habent à sexcentesimo vigesimo primo, desinent millesimo sexcentesimo vigesimo primo. Si verò (vt alij tenent) Hegira inciperet ab anno sexcentesimo decimo septimo, finis mille annorum erit anno millesimo sexcentesimo decimo septimo. Sed quomodocunque sit, ex iam dictis clarum vnicuique esse potest, non longum tempus abesse, in quo verum fieri debet Maumetis vaticinium, eò magis quod belli apparatus aduersus Turcas maiores quàm aliis vnquam temporibus conspiciuntur, vt (si Deus voluerit) sperandum sit, breui futurum tempus, in quo fiat vnus pastor, & vnum ouile.

FINIS.

INDEX MEMORABILIVM IN HOC TRACTATV HISTORICO CONTENTORVM.

Abdalla Ægypti Suldanus coronatur 30
Abganus veneno perimitur 44
Abganus Christianam religionem deserit 42
Abga Haolono parenti succedit ibid.
Abimelech Ægypti Suldanus 270. nauibus Hispaniam petit 30
Abraham Mahometi fuit simillimus 24
Achmas Zelymo fratri se opponit 54
Accaron olim Ptolemais à rege Hierosolymitano capta 34
Accon expugnatur 49
Adulteria Mahometis 9
Ætas Mahometis 25
Africani & Arabes Mahometis sectam amplectuntur 12
Africani tributum Heraclio Cæs. negant 13
Africani Mahomete duce Persiam inuadunt 12. Syriam & Palæstinam occupant ibid.
Alba Græca cingitur obsidione 54
Alba Græca à Solymano occupatur ib.
Alba regalis occupatur 55
Alborac equi Mahometis figura & descriptio 23
Alcoranus vagas libidines permittit 9
Alcorani lectione multæ Diabolorum legiones in Saracenos conuersæ sunt 20
Alcoranus Sergii Monachi auxilio compilatus 6
Alcoranus obseruandus præcipitur 20
Almericus rex Hierosolymitanus Turcas prosternit 35
Amurathes octauus Turcarum Imp. 54
Amurathes Persico regno inhiat 56
Amurathes tertius Turcarum Imp. 53
Anconensem portum Saraceni occupãt 31
Angeli diuinitus missi scortantur 21
Angeli omnes Mahometi mortales sunt 22
Angelorum in Diabolos mutatorũ caussa 20
Antiochiam Christiani occupant 33
Antiochia Christianis eripitur 42
Arabes regem Mahometem faciunt 7
Argonus Tartarorum rex Christianus 45
Armamentarium Venetum conflagrat 55
Armeniæ regis filij contra Suldanum infeliciter pugnant 42
Armeniam & Ciliciam Barbarossa occupat 36
Armeniis cum Græcis perennes discordiæ de ritibus Ecclesiasticis 50
Armenii Episcopum habent Hierosolymis 51
Armeniorum ceremoniæ 50
Ascelinus Monachus ad regem Tartariæ ablegatur 39
Aspalem tertius Turcarum rex 32. Asiam minorem occupat 33
Auaritia Calyphæ Baldacensis 40

B

Baiazetes decimus Turcarum Imp. 54
Baiazetes quartus Turcarum Imp. 53
Baydo Tartarorum rex 45. Mahometicã religionem suis prohibet ibid.
Balduinus tertius Noradinum Damasci Suldanum prælio vincit 35
Balduinus secundus Imp: Const. à Suldano Balach captus detinetur 34
Balduinus quartus Suldanum Ægypti bis prælio vincit 35
Balduinus quartus à Saladino vincitur ibid.
Balduinus secundus Gazin Damasci Sul-

danum capit 34
Baruth seu Berythus à rege Constantinopolitano occupata 34
Beatitudo Mahometica quæ 20
Belgradum seu Alba Græca obsidione cingitur 54
Belchiarocus quintus Turcarum Imperator 53
Bellerbegus funditus deletur 56
Bendecarus Antiochiam Christianis eripuit 49
Bendecar Ægypti Suldanus Antiochiam Christianis eripit 42
Berythus & Sydon Christianis eripiũtur 49.
Bos legem Mahometi offert 19
Budam capit Solimannus 54
Bœmundus Curbespina à Turcis captus triennium tenetur 34
Bulgaria Thessalia & magna parte Græciæ Baiazethes potitur 53

C

Calabriam & Apuliam Saraceni obruunt 31
Calepinus quintus Turcarum Imp. 53
Caliph primus regno pellitur 28
Calipha vox quid significet 27
Callipolim expugnat Amurathes 53
Calypha Baldacensis capitur & fame necatur 40
Cangi Cham primus Tartarorum rex 37
Caramania olim Cilicia dicta à Saracenis subigitur 27
Carbaganda Cassani successor 47. Mahometicum dogma amplectitur ibi.
Carniola infestatur à Baiazethe 54
Cassani deformitas 47
Cassanus Baydo Tartarorum regi circumuento succedit 46. Christianis se coniungit ibid.
Cassanus regium thesaurũ Suldani Melechnazaris militibus suis distribuit 47
Catay olim Scythia dicebatur 37
Christus Mahometi creatura tantum est 19
Christiani contra Cordirium infeliciter pugnant 36
Christiani à Suldano grauiter cæduntur 37
Christianorum liberi rapti à Tartaris vili pretio venduntur 49
Cœlum Mahometi ex terræ constat exhalationibus 22
Colossi fragmenta Alexandriam deportantur 29
Columba edocta legem Mahometis cõfirmat 18
Cometes Constantinopoli apparet Mahometis tempore 7
Constantinopolis occupatur 54
Constantinopolis biennium totum obsidetur à Solymanno 31
Cor Mahometis à Gabriele Archangelo ponderosius deprehenditur multorum millium hominum cordibus. 4
Cordirius Saladino Ægyptio succedit 48
Cordirius Hierosolymam capit 36
Corsica & Sardinia a Saracenis occupantur 31
Cretam & Siciliam Saraceni ducentos annos tenent ibid.
Cretenses duriter affliguntur 55
Cyprus a Venetis reposcitur 55

D

Damascus proditur 41
Damasceni ciues Cassano Tartaro se dedunt 47
Degritzius secundus Tartarorũm rex 32. Mesopotomia ac Sicilia potitur ib.
Diaboli Alcorano Mahometis saluari possunt 20
Doloquinus Damasci Suldanus a Balduino capitur 34

E

Enima coniunx Abdallæ mater Mahometis 1

Errores

Errores crassi Mahometicæ religionis 19.20

F

Fabulæ Mahometicæ 21
Famagusta Cypri vrbs infestatur 55
Felis ex præputio Leonis nascitur 22
Feretrum Mahometis ferreum Magnetum vi sursum eleuatur 27
Ferrath Bassa nihil agit contra Persas 56
Forum Iulii a Baiazethe infestatur 54
Fraus Mahometis, leges suas per columbam & bouem confirmantis 18
Fridericus Barbarossa terram sanctam adit 36
Fridericus secundus regis Hierosolym. titulo ornatur 36. ab expeditione in Syriam revocatur ibid.
Fulco Andegauensis Cæsar Constant. coronatur 34

G

Gabriel Archangelus leges dictat Mahometi 16
Gabrielis Angeli descriptio 22
Galatæ vincuntur ab Orchane Turca 55
Genealogia Mahometis 2
Genuam Liguriæ Saraceni expugnant 31
Georgianorum ager diripitur 56
Georgiani qui sint 52
Guido rex cum Templariis quibusdam capitur 35
Guibogan cum Armeniæ rege Syriam inuadit 40
Guibogan a Melechme Suldano opprimitur 41

H

Hagareni & Saraceni ab Hagar famula Saræ dicti 2
Haly tertius Saracenorum rex reformat leges Mahometicas 29
Hæreses fermè omnes lex Mahometana continet 19
Haoloni mors 42
Haolonus Persiam occupat 39. Caliphā Baldacensem necat 40
Haytonus Armeniæ rex fœdus pangit cum Tartaro 39 baptisatur ibid.
Haytonus regnum filio Tiuono commendat 43
Heraclius Imperator Mahumetem opprimere non potest 12
Heraclii Cæsaris tempore vires sumpsit Mahumetana secta 6
Hierosolyma in Turcorum manus peruenit 35
Hierosolymitanorum discordia Christianis perniciosa 35
Hispani mari vincuntur 55
Hoccata secundus Tartarorum rex 38
Honorius Papa exercitum mittit in Asiam 36
Hormisda Persarum rex à Saracenis cæditur 28

I

Ieiunii tempora strictè ab Armeniis obseruantur 51
Iesus capillis flauis fuit & mediocris staturæ 24
Ioannes Burgundiæ dux magna pecuniæ vi se suosq; redimit 53
Ioannes de Bregna rex Hierosolym. 36
Ioan. Antiochenus Arianus Mahometis amicus 5
Io. Bremensis filiam Iolantem cum titulo regis Hierosolymitani dat Friderico secundo 36
Incendium ab igne cœlesti factum 7
Infans gemino capite & quatuor cruribus nascitur 17
Institutio Mahometis 4
Isidorus Hispaniæ Archiepiscopus Mahometis blasphemias cohibet 12
Italiam Saraceni vastant 31
Itarip patria Mahometis 2
Iudæi & Saraceni præstigiis Mahometis decipiuntur

decipiuntur 11
Iudæi cuiusdam Astrologica diuinatio de vita Mahometis 4. figmentum de corde Mahometis ponderosiore ibi.
Iudæi non Christum, sed alium quendam affixerunt cruci, Mahometis opinione 20
Iula & Zigethum expugnatur 55

L

Leges Mahumetanæ fertilitatis causa 19
Legis Mahometicæ contemptor morte plectendus 21
Leo Papa à Longobardis vexatur 31
Libido nefaria Mahometis 8.9
Libidines vagas Alcoranus permittit 9
Lica, olim Laodicea à rege Hierosolymitano capitur 34
Lotiones Mahumetanorum faciunt ad remissionem peccatorum 21
Ludouicus Sanctus capitur à Suldano Melechsalem 37
Luna Mahometis nutu discinditur 21

M

Mahometis parentes obscuri 2. dies natalis ibid.
Mahometis Genealogia ab Ismaele deducitur 2
Mahometes Hispania expellitur 11
Mahometes Seruiam & Walachiam subigit 54
Mahometes veneno perimitur 26
Mahometes multis rebellionẽ ab Imp. Rom. persuadet 12.13
Mahometes in Christianorum & Iudæorum libris instituitur 4. mercaturam exercet 5
Mahometes superbus 10
Mahometes nouendecim fratres, cõcubinas patris decem occidit 58
Mahometis regnum vltra annos mille non duraturum 6
Mahometes rex Saracenorum coronatur 14
Mahometẽ nubes atra vertici impendẽs comitatur 5
Mahometes Messiam se iactitat 11
Mahometes Romanorum exercitũ prosternit 14
Mahometes epilepticus 15. cum Gabriele Archangelo colloquitur in Paroxysmo epileptico 6
Mahometes Antropomorphita 10
Mahometes nonus Turcarum Imp. Cõstantinopolim occupat 54
Mahometes cum Abrahamo Moyse & Iesu familiariter conuersatur 24
Mameluchi Suldanum Melechsalemum trucidant 49
Mameluchorum origo 49
Mameluchi radicitus extirpantur 50
Mango Cham tertius Tartarorum rex 39
Manichæismus sub Mahometismo latet 20
Maria Iacobina pellex Mahometis 9
Mediam inuadit Persa 56
Mehua Ægypti Suldanus Selymo succedit 29
Mel & lac dolo Mahometis è terra effodiuntur 19
Meleclas quartus Turcarum Imperator 33
Melechmes Ægypti Suldanus Guibogam opprimit 41
Melechmes Turquemani successor interficitur 49
Melechnazer Berythum Sydonem & alias vrbes Christianis eripit 49
Melechs. raph Syriam Ægypto cõiungit ibid.
Melechsalem Ludouicum Sanctum astu cepit ibid.
Melechsalem Christianorum liberos in arte militari institutos ad sui corporis custodiam adhibet 49
Melechsayr Ægypti Suldanus Syriã occupat ibid.

Melech-

Melechnazer Ægypti Suldanus à Cassano Tartaro fugatur 46
Melitenses maritimo prælio vincuntur 55
Mequa locus sepulturæ Mahometis 27
Monstra marina humana specie visa 7
Mors ipsa morietur 22
Moyses sextus Turcarum Cæsar 53
Mors Mahometis 26
Moyses crine ruber fuit 24
Murathes quinque fratres laqueo necat 56
Mus ex porci stercore natus 22
Mustafa cum Persis infeliciter pugnat 56

N

Nicosia Cypri vrbs infestatur 55
Noradinus Damasci Suldanus vincitur 35

O

Orchanes secundus Turcarum Cæsar 53
Osmanes à Persis fugatur 56
Othomarus successor Mahometis 27
Othomanus primus Turcarum Rex 53

P

Pacem init Selymus cum Christianis 56
Paruana perfidus medius disrumpitur 43
Paradysi Mahometicæ descriptio 9
Persæ cur sophi dicantur 48. terrori sunt Turcis ibid.
Persici legati ab Amurathe spernuntur 56
Pestis aliæq; calamitates Mahometis tẽpore sæuierunt 7
Polygamia Mahometanis libera 20
Portenta tempore Mahometis varia 7

R

Ragait Tartarorum rex impius 45
Regni Mahometani initium 14
Religio Mahometica meris nititur somniis & nugis 22 23
Resurrectio Mahometis ad multos dies frustra expectatur 27
Rhodus insula oppugnatur 54
Rhodus expugnatur 29
Romam Saraceni diripiunt 31

S

Sacerdotis cuiusdam magi vaticinium de Mahomete 5
Sadock primus Turcarum rex 32
Saladinus regem Hierosolymitanum capit 31
Saladinus Ægypti Suldanus terram sanctam infestat 35
Saladinus Sarraconi in Ægypto succedit 48
Saraceni Asiæ & Syriæ regno à Turquemanis pelluntur 32
Saraceni leges accipiunt à Mahomete 11
Saraceni Vandalos Africa eiiciunt 29
Saraceni Romam depredantur 30
Sarracon, quem alii Sarassonem vocant Suldanum carceri perpetuo includit 48
Saracenorum dissidium 29
Sarracon Ægyptum Arabiamq́ue Corasmeniis tributariam facit 48
Scala Mahometis ad cœlum pertingens 24
Scauri & Seleuci qui dicantur 27
Scythia iam Catay dicitur 37
Secta Mahometana quo tempore ceperit 6
Selymus pacem cum Christianis init 55
Sergius Arianus Mahometis præceptor 5
Sidon & Ioppe expugnantur à Ludouico Sancto 37
Sigismundus Vngariæ rex cum Calepino conflictatur 53
Sinan Bassa infeliciter pugnat cõtra Persas 56
Sodomiticas libidines Alcoranus permittit 9

Sodomia peccatum negatur Mahometi 21
Solnoccensis comitatus Solymano occupatur 55
Solymannus Ægypti Suldanus Constantinopolim obsidet 31
Solymannus duodecimus Turcarũ Imp. 54
Somnium Heraclii Cæsaris 14
Somnium Mahometis 20
Spiritus S. Mahometi est creatura ibid.
Strigonia obsidetur 54
Styri à Baiazethe infestantur ibid.
Stephanus Batorius Poloniæ rex 56
Sus ex Elephante natus 22
Sydon Christianis paret 34
Syria subigitur a Melechme Ægyptio 41
Syria a Tartaro Guibogan & Armeno occupatur 41
Syria a Bendecaro occupatur 49

T

TAgida Canæ Domina Mahometi nubit 11
Tamerlanes Baiazethem carceratũ detinet 53
Tartaria olim Scythia dicta, iam vero Catay 37
Temesvvaria capitur 55
Templarii infeliciter contra Suldanum pugnant 35
Templum Mequanum igne cœlesti absumptum 27
Teruisium infestatur 54
Theodorus Heraclii Cæs. frater infeliciter contra Africanos pugnat 14
Thesaurus Constantini Romæ a Saracenis eripitur 30
Thessalia Baiazethes potitur 53
Tiphlisium Georgianorum a Turcis occupatur 56
Tiuonus Armeniæ rex in Anatoliam exercitum ducit 43
Transyluania bello infestatur 54
Trinitatem diuinam negat lex Mahometica 19
Tripolis Africæ vrbs Solymanno subiicitur 55
Tongodor Tartarorum rex 44. fœdus init cum Suldano Ægypti cõtra Christianos ibi.
Tunetum Africæ Christiani occupant 55
Turcarum modernorum origo 53
Turcica gens ab Ismaele oriunda creditur 2
Turquemanni tributum pendunt Saracenis 28
Turquemanus confoditur 49
Turquemano dignitas Suldanica defertur ibid.
Tyberius Dux Leõtium Cęsarem in carcerem coniicit 30

V

VEnetos Selymus secundus infestat 55
Vienna obsidetur 54
a Vino cur sit abstinendum 21
Visio Mahometis 22
Vngaria a Solymano obruitur 55
Voluptates summum bonum Mahometi 9
Vpupa ad animalium comitia tarde accessit 21
Vxorum alienarum raptus a Mahomete permittitur 20

Z

ZAliabus a Baiazethe proscribitur 54
Zelymus vndecimus Turcarum Imperator ibid.
Zigethum occupatur 55

FINIS.

Pesa la docena y media de cubiertos cinco libras y media y dicen adarmes dieron veinte y ocho duros a cuenta

treinta onzas menos tres adarmes